

**T.C.
AMASYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TEMEL EĞİTİM ANA BİLİM DALI
SINIF EĞİTİMİ BİLİM DALI**

**ÜSTÜN YETENEKLİ ÖĞRENCİLERİN SOSYAL BECERİ
DÜZEYLERİ İLE SOSYAL MEDYA KULLANIMI ARASINDAKİ
İLİŞKİNİN İNCELENMESİ**

Yüksek Lisans Tezi

Teslime Nur ERVASA

**AMASYA
HAZİRAN-2019**

**T.C.
AMASYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TEMEL EĞİTİM ANA BİLİM DALI
SINIF EĞİTİMİ BİLİM DALI**

**ÜSTÜN YETENEKLİ ÖĞRENCİLERİN SOSYAL BECERİ
DÜZEYLERİ İLE SOSYAL MEDYA KULLANIMI ARASINDAKİ
İLİŞKİNİN İNCELENMESİ**

Teslime Nur ERVASA

**Tez Danışmanı
Dr. Öğr. Üyesi Rumiye ASLAN**

AMASYA-2019

ETİK BEYAN

Tezimin içerdiği yenilik ve sonuçları başka bir yerden almadığımı ve bu tezi Amasya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünden başka bir bilim kuruluşuna akademik gaye ve unvan almak amacıyla vermediğimi; tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada kullanılan her türlü kaynağa eksiksiz atıf yapıldığını, bu tezde sunduğum çalışmanın özgün olduğunu bildirir, aksinin ortaya çıkması durumunda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi beyan ederim. 12/07/2019

Teslime Nur ERVASA

ÖZET

ÜSTÜN YETENEKLİ ÖĞRENCİLERİN SOSYAL BECERİ DÜZEYLERİ İLE SOSYAL MEDYA KULLANIMI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

Teslime Nur ERVASA
Amasya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü,
Sınıf Öğretmenliği Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans, Mayıs 2019
Danışman: Dr. Öğrt. Üyesi Rumiye ARSLAN

Bu çalışmada üstün yetenekli öğrencilerin sosyal beceri düzeyleri ile sosyal medya kullanım motivasyonları arasındaki ilişki düzeyini belirlemek amaçlanmıştır. Çeşitli değişkenlere (sınıf düzeyi, cinsiyet, kardeş sayısı, aile birliktelik durumu, anne baba eğitim durumu) göre üstün yetenekli öğrencilerin sosyal beceri düzeyi ve sosyal medya kullanım motivasyonları arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığı incelenmiştir. Nicel araştırma desenlerinden betimsel tarama yöntemi kullanılmıştır. Amasya, Samsun, Çorum, Tokat il ve ilçelerinde bulunan Bilim Sanat Merkezlerinde uygulama yapılmıştır. Araştırmanın evreni uygulama yapılan illerdeki 4. 5. 6. 7. ve 8. Sınıf öğrencilerinden oluşmaktadır. Rastgele örneklem yöntemi ile seçilen üstün yetenekli 219 öğrenciye ulaşılmıştır. Veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından hazırlanan Kişisel Bilgi Formu, Kocayörük (2000), tarafından geliştirilen Sosyal Beceri Ölçeği ve Köroğlu (2014), tarafından geliştirilen Sosyal Medya Kullanım Motivasyon Ölçeği katılımcılara uygulanmıştır. Verilerin analizi SPSS paket programı kullanılarak yapılmıştır. Betimsel analizlerin yanı sıra T-testi ve ANOVA testleri kullanılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre üstün yetenekli öğrencilerin sosyal beceri düzeyleri ile sosyal medya kullanım motivasyonları arasında negatif yönlü anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Üstün yetenekli öğrencilerin interneti 1 saatten az kullananların 4 saat ve üzeri kullananlara göre sosyal beceri düzeylerinin anlamlı farklılaştığı görülmüştür. Üstün yetenekli öğrencilerin sosyal medyayı en fazla eğlenmek ve bilgi edinmek amacıyla kullandıkları ve en çok takip ettikleri sosyal medya sitesinin Youtube olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler:Üstün Yetenekli, Sosyal Beceri, Sosyal Medya, BİLSEM

ABSTRACT

INVESTIGATING THE RELATIONSHIP BETWEEN SOCIAL SKILL LEVELS AND SOCIAL MEDIA USE OF GIFTED STUDENTS

Teslime Nur ERVASA
Amasya University, Institute of Social Sciences,
Department of Classroom Teaching, Master Degree May 2019
Supervisor: Dr.Researc Asist Rumiye ARSLAN

In this study, it was aimed to determine the relationship between the social skill levels of the gifted students and the motivations of using social media. According to different variables (class level, gender, number of siblings, family cohesion status, parents' educational status), it was examined whether there was a significant difference between the social skill level of the gifted students and the motivation of using social media. Descriptive survey method, one of the quantitative research designs, was used in this study. It was applied in Science Art Centers in Amasya, Samsun, Çorum, Tokat provinces and districts. The population of the study contains 4. 5. 6. 7. and 8th grade students. 219 gifted students, who were selected through random sampling method, have been reached. The Personal Information Form prepared by the researcher, the Social Skills Scale developed by Kocayörük (2000), and the Social Media Use Motivation Scale developed by Köroğlu (2014) were applied to the participants as a data collection tool. Data were analyzed by using SPSS package program. In addition to descriptive analysis, T-test and ANOVA tests were used. According to the results of the study, a significant negative correlation was found between the social skill levels of the gifted students and the motivations of using social media. It was seen that gifted students using internet 4 hours or longer had significantly different social skill levels than those using internet for less than 1 hour. It has been concluded that gifted students usually use social media to have fun and learn and their favourite social media site is Youtube.

Key Words: Gifted, Social Skills, Social Media, School for Art&Science

TEŞEKKÜR

Tez çalışmam boyunca her zaman bana rehberlik eden, güvenini güler yüzünü ve desteğini hiçbir zaman benden esirgemeyen, bilimsel bakış açısıyla ve en önemlisi sahip olduğu insani değerlerle bana her zaman örnek olan “sen yaparsın, ha gayret, az kaldı...” gibi cümleleriyle beni motive edip, destekleyen yüreği güzel merhametli ve engin tecrübesiyle sayın çok değerli hocam Dr. Öğr. Üyesi Rumiye ARSLAN’a kalbimdeki tüm sevgi ve saygıyı da katarak içtenlikle teşekkür ederim. Kendisiyle çalışmış olmamın benim için büyük bir şans olduğunu düşünüyorum. Manevi desteğini ve akademik bilgisini esirgemeyen, tüm yoğunluğa rağmen sabırla beni dinleyen, her sıkıntıda fazlasıyla vakit ayırıp ilgilenen, tüm eksikliklerime rağmen beni motive eden, yöntemsel ve istatistiksel konularda değerli fikirlerini alabileceğim düşe kalka ilerlediğim tez yazım sürecinde elimden tutup yol ve ufuk gösteren canım arkadaşım Öğr. Gör. Dr. Ayşegül ERÇEVİK ve ailesine sevgilerimle teşekkür ederim. Tezimin her aşamasında tüm sıkıntılarımı benimle paylaşan, gerekli yönlendirmeleri ile çalışmaya ışık tutan eleştirileriyle beni güçlendiren ilk müsvettelerimi bile okuyup deneyimlerini bana aktaran, çok değerli çalışma arkadaşım MUHAMMET YILMAZ’a tüm samimiyetimle teşekkür ederim. Ayrıca çalışmamın uygulama aşamasında bana kolaylık gösteren tüm okul yöneticilerine ve öğretmenlere sonsuz sevgi ve saygılarımla teşekkür ederim. Bu süreçte değerli fikirleriyle tezime katkı sağlayan çok değerli sayın jurime de çok teşekkür ederim. Hamileliğim ve doğum sürecime denk gelen tez yazım aşamamın her anında yanımda olan, bu zorlu süreçte her türlü desteği sunan tüm sıkıntılı dönemlerinde hoşgörüsünü ve yardımlarını esirgemeyen yol arkadaşım ve biricik eşim Asım ERVASA’a içtenlikle teşekkür ederim. Ders dönemimde karnımda tez döneminde kucağımda, yanımda, masamda tezimle birlikte büyüyen, gelişen yürüdüğüm bu yüksek lisans yolunun her aşamasında benimle birlikte olan ağlalarıyla gülmeleriyle hayatıma renk katan ilham ve sevinç kaynağım biricik kızım Elif Ebrar ERVASA’a sonsuz teşekkürlerimi sunarım. Yaşamım boyunca fikirlerime ve ideallerime saygı gösteren beni destekleyen değerli anneme, babama ve kardeşlerime de tüm kalbimle teşekkür ederim. Sizin varlığınız ve güveniniz her daim başarmam için güç kaynağım olmuştur.

İÇİNDEKİLER

ETİK BEYAN	i
ÖZET	ii
ABSTRACT	iii
TEŞEKKÜR	iv
İÇİNDEKİLER	v
TABLolar DİZİNİ	xixii
ŞEKİLLER DİZİNİ	xii

I.BÖLÜM

1. GİRİŞ.....	1
1.1.Problem Durumu	4
1.2. Problem Cümlesi	4
1.3. Arastırmanın Amacı.....	5
1.4. Arastırmanın Önemi	5
1.5. Arastırmanın Sınırlılıkları	6
1.6. Arastırmanın Varsayımları	6
1.7. Tanımlar	7

II.BÖLÜM

2. KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	8
2.1. Kuramsal Çerçeve.....	8
2.1.1. Üstün Yeteneklilerle İlgili Kabul Edilmiş Kuramlar.....	8
2.1.2 Üstün Yetenekli Çocukların Özellikleri	9
2.1.3. Üstün Yetenekli Öğrencilerin Tanılama Yöntemleri	11
2.1.4. Ülkemiz De Ve Başka Ülkelerde Üstün Yetenekli Çocukların Eğitim Uygulamaları.....	11
2.1.5. Üstün Yetenekli Çocukların Sosyal Özellikleri	12
2.1.6. Üstün Yetenekli Çocukların Sosyal Beceri Düzeyleri	13
2.1.7. İnternetin Doğusu	14
2.1.8.Sosyal medya.....	15
2.1.9 Sosyal Beceri	20
2.2. İlgili Arastırmalar:.....	21

2.2.1 Yurt İçi Araştırmaları	21
2.2.2. Yurt Dışı Araştırmaları	29

III.BÖLÜM

3.YÖNTEM	31
3.1.Araştırmanın Modeli	31
3.2.Evren Örneklem:	311
3.3.Veriler Toplama Araçları:	322
3.3.1.Kisisel Bilgi Formu:	322
3.3.2.Sosyal Beceri Ölçeği:	322
3.3.3.Sosyal Medya Kullanım Motivasyonu Ölçeği	322
3.4.Verilerin Toplanması:	323
3.5.Verilerin Analizi :	333

IV.BÖLÜM

4.BULGULAR	35
4.1. Araştırmaya Katılan Üstün Yetenekli Öğrencilerin Betimsel İstatistikleri;	35
4.1.1. Sınıf Düzeyine Göre	35
4.1.2.Cinsiyete Göre	35
4.1.3.Kardeş Sayısına Göre.....	35
4.1.4. Aile Gelirine Göre	36
4.1.5. Aile Birliklik Durumuna Göre	36
4.1.6.Anne Eğitim Durumuna Göre.....	37
4.1.7. Baba Eğitim Durumuna Göre	37
4.1.8. Anne Mesleğine Göre	38
4.1.9. Baba Mesleğine Göre	38
4.1.10.İnternete Girilen Ortama Göre.....	39
4.1.11.İnternet Kullanım Yılına Göre	39
4.1.12. Günlük Ortalama İnternet Kullanım Süresine Göre	40
4.1.13. Sosyal Medya Sitelerine Bağlanma Aracına Göre.....	40
4.1.14. Sosyal Medya Kullanım Amacına Göre.....	41
4.1.15. Sosyal Medya Kullanma Gereksinimlerine göre.....	41
4.1.16. Sosyal Medya Sitelerine Üyelik Durumuna Göre	42
4.2. Üstün Yetenekli Çocukların Sosyal Beceri Düzeyleri ile ilgili Bulgular	42
4.2.1. Sınıf Düzeyine Göre	42
4.2.2. Cinsiyete Göre	43

4.2.3. Kardeş Sayısına göre	43
4.2.4. Anne-Baba Birliktelik Durumuna Göre	43
4.2.5. Anne Eğitim Durumuna Göre	44
4.2.6. Baba Eğitim Durumuna Göre	44
4.2.7. Anne Meslek Durumuna Göre	45
4.2.8. Baba Meslek Durumuna Göre	45
4.2.9. İnternete Girilen Ortama Göre	46
4.2.10. İnternet Kullanım Yılına Göre	46
4.2.11 Günlük Ortalama İnternet Kullanım Süresine Göre	46
4.2.12. Sosyal Ağlar Kullanım Sıklığına Göre	47
4.2.13. Aktif Sosyal Medya Kullanım Sayısına Göre	47
4.3. Üstün Yetenekli Çocukların Sosyal Medya Kullanımı ile ilgili Bulgular	48
4.3.1. Sınıf Düzeyine Göre	48
4.3.2. Cinsiyete Göre	48
4.3.3. Kardeş Sayısına Göre	48
4.3.4. Anne-Baba Birliktelik Durumuna Göre	49
4.3.5. Anne Eğitim Durumuna Göre	49
4.3.6. Baba Eğitim Durumuna Göre	49
4.3.7. Anne Meslek Durumuna Göre	50
4.3.8. Baba Meslek Durumuna Göre	50
4.3.9. İnternete Girilen Ortama Göre	51
4.3.10. İnternet Kullanım Yılına Göre	51
4.3.11. Günlük Ortalama İnternet Kullanım Süresine Göre	52
4.3.12. Sosyal Ağlar Kullanım Sıklığına Göre	52
4.3.13. Aktif Sosyal Medya Kullanım Sayısına Göre	53
4.4. Üstün Yetenekli Çocukların Sosyal Beceri düzeyi ile Sosyal Medya Kullanım Arasındaki İlişki	53

V.BÖLÜM

5. TARTIŞMA	544
-------------------	-----

VI.BÖLÜM

6.SONUÇ VE ÖNERİLER.....	57
6.1.Sonuç.....	57
6.2. Öneriler	60
6.2.1. Ebeveynlere Eğitimcilere Yönelik Öneriler	60

6.2.2. Eğitim Yöneticilerine Yönelik Öneriler	611
6.3.3. Araştırmacılara Yönelik Öneriler	62
KAYNAKLAR	63
EKLER.....	72
ÖZGEÇMİŞ	77

TABLolar DİZİNİ

Tablo 1. 2017-2018 Eğitim Öğretim Yılı Milli Eğitim Bakanlığı BİLSEM İstatistikleri	9
Tablo 2. Üstün Yetenekli Öğrencilerin Sınıf Düzeyine Göre Dağılımları	35
Tablo 3. Üstün Yetenekli Öğrencilerin Cinsiyete Göre Dağılımları.....	35
Tablo 4. Üstün Yetenekli Öğrencilerin Kardeş Sayısına Göre Dağılımları	35
Tablo 5. Üstün Yetenekli Öğrencilerin Aile Gelirine Göre Dağılımları	36
Tablo 6. Üstün Yetenekli Öğrencilerin Aile Birliktelik Durumuna Göre Dağılımları	36
Tablo 7. Üstün Yetenekli Öğrencilerin Anne Eğitim Durumuna Göre Dağılımları.....	37
Tablo 8. Üstün Yetenekli Öğrencilerin Baba Eğitim Durumuna Göre Dağılımları.....	37
Tablo 9. Üstün Yetenekli Öğrencilerin Anne Mesleğine Göre Dağılımları	38
Tablo 10. Üstün Yetenekli Öğrencilerin Baba Mesleğine Göre Dağılımları	38
Tablo 11. Üstün Yetenekli Öğrencilerin İnternete Girilen Ortama Göre Dağılımları	39
Tablo 12. Üstün Yetenekli Öğrencilerin İnternet Kullanım Yılına Göre Dağılımları	39
Tablo 13. Üstün Yetenekli Öğrencilerin Günlük Ortalama İnternet Kullanım Süresine Göre Dağılımı	40
Tablo 14. Üstün Yetenekli Öğrencilerin Sosyal Medya Sitelerine Bağlanma Aracına Göre Dağılımı	40
Tablo 15. Üstün Yetenekli Öğrencilerin Sosyal Medya Kullanım Amacına Göre Dağılımı.	41
Tablo 16. Üstün Yetenekli Öğrencilerin Sosyal Medya Kullanma Gereksinimlerine Göre Dağılımı	41
Tablo 17. Üstün Yetenekli Öğrencilerin Sosyal Medya Sitelerine Üyelik Durumuna Göre Dağılımı	42
Tablo 18. Üstün Yetenekli Öğrencilerin Sosyal Beceri Düzeyleri Sınıf Düzeyine Göre Dağılımı Tek Yönlü Varyans Analizi Bulguları	42
Tablo 19. Üstün Yetenekli Öğrencilerin Sosyal Beceri Düzeyleri Cinsiyete Göre Dağılım T Testi Bulguları.....	43
Tablo 20. Üstün Yetenekli Öğrencilerin Sosyal Beceri Düzeylerinin Kardeş Sayısına Göre Dağılımı Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları	43

Tablo 21. Üstün Yetenekli Öğrencilerin Sosyal Beceri Düzeylerinin Aile Birliktelik Durumuna Göre Dağılım T Testi Sonucu	43
Tablo 22. Üstün Yetenekli Öğrencilerin Sosyal Beceri Düzeylerinin Ve Sosyal Medya Kullanımın Anne Eğitim Göre Dağılımı Tek Yönlü Varyans Analizi Bulguları..	44
Tablo 23. Üstün Yetenekli Öğrencilerin Sosyal Beceri Düzeylerinin Baba Eğitim Göre Dağılımı Tek Yönlü Varyans Analizi Bulguları	44
Tablo 24. Üstün Yetenekli Öğrencilerin Sosyal Beceri Düzeylerinin Anne Meslek Durumuna Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Bulguları.....	45
Tablo 25. Üstün Yetenekli Öğrencilerin Sosyal Beceri Düzeylerinin Baba Meslek Durumuna Göre Dağılımı Tek Yönlü Varyans Analizi Bulguları.....	45
Tablo 26. Üstün Yetenekli Öğrencilerin Sosyal Beceri Düzeylerinin İnternete Girilen Ortama Göre Dağılımı Tek Yönlü Varyans Analizi Bulguları	46
Tablo 27. Üstün Yetenekli Öğrencilerin Sosyal Beceri Düzeylerinin İnternet Kullanım Yılına Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Bulguları	46
Tablo 28. Üstün Yetenekli Öğrencilerin Sosyal Beceri Düzeylerinin Günlük Ortalama İnternet Kullanım Süresine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Bulguları.....	46
Tablo 29. Üstün Yetenekli Öğrencilerin Sosyal Beceri Düzeylerinin Sosyal Ağlar Kullanım Sıklığına Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Bulguları.....	47
Tablo 30. Üstün Yetenekli Öğrencilerin Sosyal Beceri Düzeylerinin Aktif Sosyal Medya Kullanım Sayısına Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Bulguları	47
Tablo 31. Üstün Yetenekli Öğrencilerin Sosyal Medya Kullanım Motivasyon Düzeylerine Göre Dağılımı Tek Yönlü Varyans Analizi Bulguları	48
Tablo 32. Üstün Yetenekli Öğrencilerin Sosyal Medya Kullanım Motivasyonlarının Cinsiyete Göre Dağılım T Testi Bulguları	48
Tablo 33. Üstün Yetenekli Öğrencilerin Sosyal Medya Kullanım Motivasyon Düzeylerinin Kardeş Sayısına Göre Dağılımı Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları	48
Tablo 34. Üstün Yetenekli Öğrencilerin Sosyal Medya Kullanım Motivasyonu Aile Birliktelik Durumuna Göre Dağılım T Testi Sonucu	49
Tablo 35. Üstün Yetenekli Öğrencilerin Sosyal Medya Kullanım Motivasyonunun Anne Eğitim Göre Dağılımı Tek Yönlü Varyans Analizi Bulguları	49
Tablo 36. Üstün Yetenekli Öğrencilerin Sosyal Medya Kullanım Motivasyon Düzeylerinin Baba Eğitim Göre Dağılımı Tek Yönlü Varyans Analizi Bulguları	49
Tablo 37. Üstün Yetenekli Öğrencilerin Sosyal Medya Kullanım Motivasyon Düzeylerinin Anne Meslek Durumuna Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Bulguları	50
Tablo 38. Üstün Yetenekli Öğrencilerin Sosyal Medya Motivasyon Düzeylerinin Baba Meslek Durumuna Göre Dağılımı Tek Yönlü Varyans Analizi Bulguları	50

Tablo 39. Üstün Yetenekli Öğrencilerin Sosyal Medya Kullanım Motivasyon Düzeylerinin İnternete Girilen Ortama Göre Dağılımı Tek Yönlü Varyans Analizi Bulguları	51
Tablo 40. Üstün Yetenekli Öğrencilerin Sosyal Medya Kullanım Motivasyon Düzeylerinin İnternet Kullanım Yılına Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Bulguları.....	51
Tablo 41. Üstün Yetenekli Öğrencilerin Sosyal Medya Düzeylerinin Günlük Ortalama İnternet Kullanım Süresine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Bulguları.....	52
Tablo 42. Üstün Yetenekli Öğrencilerin Sosyal Medya Kullanım Motivasyon Düzeylerinin Sosyal Ağlar Kullanım Sıklığına Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Bulguları ...	52
Tablo 43. Üstün Yetenekli Öğrencilerin Sosyal Medya Kullanım Düzeylerinin Aktif Sosyal Medya Kullanım Sayısına Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Bulguları	53
Tablo 44. Üstün Yetenekli Öğrencilerin Sosyal Medya Kullanım Düzeyleri İle Sosyal Beceri Düzeyi Arasındaki İlişkiye Dair Bulgular	53

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 1. Tuik 2018 Hane Halkı Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırma Sonuçları 3

I.BÖLÜM

1. GİRİŞ

Üstün ve özel yetenekli çocuklara yönelik bilimsel çalışmaların son zamanlarda artarak çoğaldığı görülmektedir. Yapılan alanyazın taraması sonucunda üstün yeteneklilerle ilgili araştırmaların çoğunlukla eğitim öğretim süreçleriyle ilişkili olduğu anlaşılmaktadır. Üstün yetenekli öğrenciler sadece akademik anlamda yetenekli olmalarının yanında birden çok gelişim alanında da üstün performans gösterebilmektedirler. Bununla beraber üstün yetenekli çocukların bütün gelişim alanlarında aynı hızla ilerlemedikleri görülebilmektedir. Zihinsel yönden hızlı bir ilerleme gösteren üstün yetenekli bir çocuk sosyal duyuşsal yönden desteklenmeye ihtiyaç duyabilmektedir. Bu durum, *Uyumsuz Gelişim Özelliği* olarak tanımlanmaktadır. Asenkronik Gelişim (eş zamanlı olmayan) sonucunda toplumsal uyum problemleri görülebilmektedir. Bu durumda bireylerin var olan üst düzey yetenekleri desteklenirken aynı zamanda diğer yeteneklerinin gelişmesine de ortam sağlanmalıdır. Bu kapsamda sosyal becerilerin de desteklenmesi önemli olmaktadır (Karateke, 2016).

Çok küçük yaşlardan itibaren gelişim alanları normal ilerleyen çocuklar ile gelişim alanlarında üstün performans gösteren çocuklar arasında fiziksel, zihinsel, sosyal ve duygusal açıdan farklılıklar olduğu görülmektedir. Üstün yetenekli olarak tanımlanan öğrencilerin gösterdikleri hız ve gelişim genellikle akranlarına göre ileridedir. Bununla birlikte üstün yetenekli öğrencilerin bazı gelişim alanlarında akranlarına göre üst düzey bir performans göstermekte, bazı gelişim alanlarında akranlarıyla aynı düzeyde gelişim göstermekte, bazılarında ise akranlarından çok daha geriden gelen bir gelişim tablosu sergileyebildikleri görülmektedir. Çoğu ebeveyn ve uzmanın ihmal ettiği bu gelişim alanları arasındaki uyumsuzluk üstün yetenekli bireylerin tespit edilmesinde, eğitim ve öğretim süreçlerinde, sosyal ve duygusal gelişimlerinde bir çok önemli soruna sebep olabilmektedir (Saranlı, 2011).

Bilindiği gibi farklı gelişim alanlarındaki seviyelerinin durumuna göre takip edilen ve desteklenen çocuklar potansiyellerini daha iyi sergileyebilmektedirler. Üstün yetenekli çocuklar üzerine çok detaylı gözlem yapılmalı ve bu çocuklar sıkı takip edilmelidir. Çocukların akademik, duygusal ve toplumsal beceri alanlarının gelişimleri ayrı değerlendirilmeli, bilişsel yeteneği yüksek olan üstün yetenekli çocukların diğer alanlarda da akranlarından başarılı olduğu düşünülmemelidir. Üstün yetenekli çocuklarda eş zamanlı olmayan bu gelişim özellikleri dikkate alınarak stres, yalnızlık ya da sosyal

ortamlardan uzaklaşma durumlarında önlem alınması gerekmektedir. Normal gelişim gösteren çocuklar gibi üstün yetenekli çocukların da akranlarıyla birlikte mutlu ve uyumlu bir iletişim içerisinde olması önemsenmektedir (Saranlı, 2011).

Sosyal bir varlık olan insan, diğer bireylerle yaşamak durumundadır. Bireylerin birlikte yaşama sürecinde birbirleriyle etkili iletişim kurmaları ve sosyal ortamlara uyum sağlamaları gerekmektedir. Birlikte yaşayabilmek için toplumun gerektirdiği kural ve normlara uygun toplumsal kabulü olan davranışlar sergilemek kaçınılmazdır. Topluma etkili ve yeterli uyum sağlayabilmek için kişilerin birbirlerine duygularını fikirlerini, isteklerini iletebilmeleri önemlidir. Bazı bireyler sosyal ilişkiler kurmaktave devam ettirmede daha aktif ve girişken olurken, bazılarında ise sosyal ilişkileri başlatmak ve devam ettirebilmek daha zor olabilmektedir (Uzamaz, 2000).

Toplum içinde insanların diğer insanlarla yaşamanın en temel gerekliliği; etkili iletişim kurabilmektir. Teknolojinin gelişmesiyle birlikte iletişim yollarında da değişimler görülmektedir. Web 2.0 teknolojisinin gelişimiyle birlikte insanlar geleneksel iletişim yollarının yanı sıra sosyal medya mecralarını tercih edebilmektedirler. Sosyal medya sitelerine üye olan bireyler gerçek ilişkilerini dahi sosyal medya aracılığıyla devam ettirmeye hatta toplumsal gereksinimlerini bu şekilde gidermeye başlamışlardır (Satıl, 2011).

Teknolojik gelişmelerle birlikte yeni iletişim ortamlarının sayısının artması her kesimden bireyin bilişim teknolojilerine olan ilgi duymaya başlaması sosyal medyanın etki alanını genişletmekte ve toplumsallaşma kavramına yeni bir boyut getirmektedir (Vural, Bat, 2010). Sosyal medya insanlara; haberleşme, anlık olarak mesajlaşma, video, resim ve fikir paylaşımında bulunma, belirli bir amaç doğrultusunda gruplar oluşturma, online oyun oynama, profil oluşturma, alışveriş yapma, arkadaş edinme ve devam ettirebilme, çevrimiçi etkinliklere katılma, akademik araştırma faaliyetlerinde bulunma gibi birçok özelliğe birlikte ulaşılabilmesinden dolayı daha fazla tercih edilmektedir (Doğruluk, 2017).

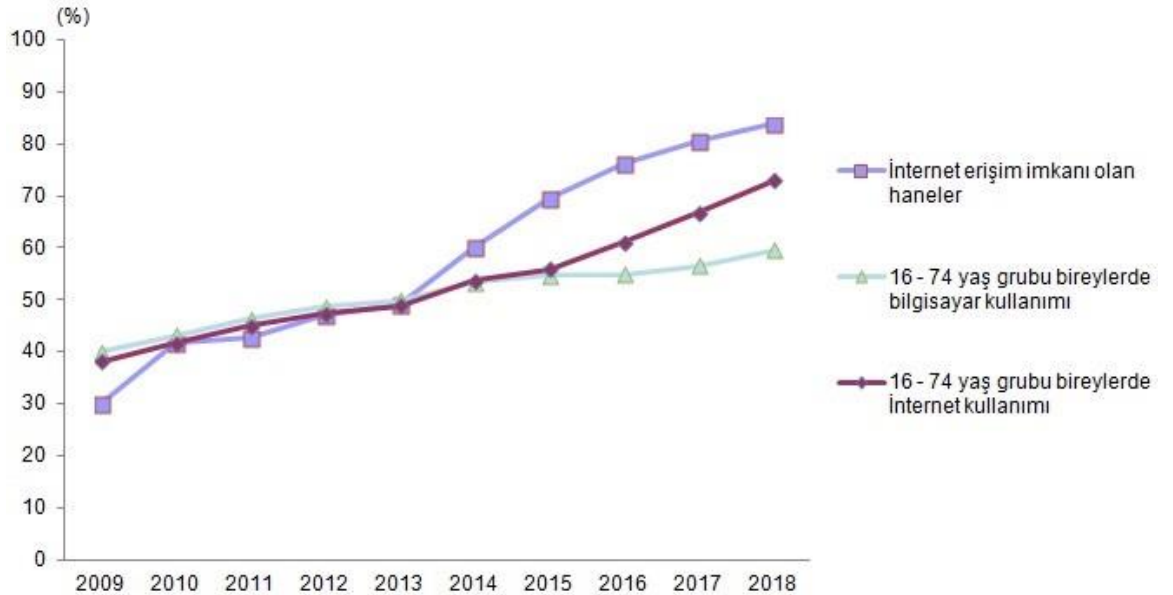
İletişim teknolojilerinin gelişmesi insanlara sosyal medya platformlarına kolay ve hızlıca ulaşma imkanı sağlamaktadır. Sosyal medya ve mecraları geçmişten günümüze var olan kalıplaşmış sosyal ilişkileri farklı yönlerden etkilemiştir. Bu konuda kişilerin yaşam alanının genişlediğini söyleyen pozitif görüşler olduğu kadar bireyin yalnızlaştığını söyleyen negatif görüşler de bulunmaktadır. Sosyalleşme yolundaki bağların zayıfladığına dair olumsuz düşüncelere rağmen daha farklı ve nitelikli değerlerimizin geliştiğine ilişkin görüşlerde yer almaktadır. Bazı görüşlere göre sosyal medya;toplumsal bağları zayıflatmış, kendi iç dünyasına yönelmiş, hayatını sosyal medya ve ortamlarında yaşayan ve sosyal çevresine gerekli önemi göstermeyen bireylerden oluşan sorunlu insanlar birlikteliği haline getirmektedir. Eskiden beri süre gelen gerçek sosyal ilişkilerden

uzaklaşarak sosyal medya çerçevesinde oluşan arkadaşlıklara önem verilmeye başlanması zamanla yalnızlaşmaya ve daha mesafeli ilişkilere sebep olabilmektedir. Bununla birlikte sosyal medyayı ortak ilgilere sahip bireylerin iletişim kurmasını ve sosyalleşmesini sağlayan bir ortam olarak adlandıranlar bulunmaktadır. Ancak iletişim kurmak, yeni arkadaşlar ve çevreler edinmek için kullanılan sosyal ağ sitelerinin kişilerin sosyal becerilerini olumlu yada olumsuz olarak nasıl etkilediği hâlâ belirsizdir (Söylemez, 2013).

Hanehalkı bilişim teknolojileri kullanım araştırması sonuçlarına göre 2018 yılı Nisan ayında hanelerin %83,8'i evden İnternete erişim imkânına sağlayabilmiştir. Bu oran 2017 yılının aynı ayında %80,7 idi. 2016 yılının ilk üç ayında internet kullanım amaçları dikkate alındığında internet kullanan bireylerin %82,4'ü sosyal medya üzerinde profil oluşturma, mesaj gönderme veya fotoğraf vb. içerik paylaşırken, bunu %74,5 ile paylaşım sitelerinden video izleme, %69,5 ile online haber, gazete ya da dergi okuma, %65,9 ile sağlıkla ilgili bilgi aramatakip etti (URL-1, 2018)

Tuik 2013 yılında çocuklar için bilişim teknolojileri üzerine yapmış olduğu çalışmaya göre 06-15 yaş grubundaki İnternet kullanan çocukların İnternet kullanmaya başlama yaşı ortalama 9'dur. İnternet kullanan çocukların İnternet kullanmaya ortalama başlama yaşı 06-10 yaş grubunda 6, 11-15 yaş grubunda ise 10'dur (URL-2, 2013)

Şekil 1. Tuik 2018 Hane Halkı Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırma Sonuçları

Şekil 1 verileri incelendiğinde;Türkiye’de internet kullanımı hızlı bir şekilde yaygınlaşmaktadır. Her on haneden sekizinde internet olduğu görülmektedir. Özellikle genç nesil, bilişim teknolojisine ve bu alandaki gelişimlere oldukça fazla ilgi duymakta ve sosyal medya platformlarında fazlaca aktif olabilmektedirler. Çocuklar ve gençler,

internetin hemen hemen her eve girmesi, erişim olanaklarının artması ve kullanılan yeni teknolojiler sayesinde internete daha kolay ulaşabilmektedirler (Yüksel ve Baytemir, 2010).

1.1.Problem Durumu

Üstün yetenekli öğrencilerin sosyal beceri düzeyi ile sosyal medya kullanım motivasyonları arasındaki ilişkinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi olarak belirlenmiştir.

1.2. Problem Cümlesi

1. Üstün yetenekli öğrencilerin sosyal beceri düzeyleri ile sosyal medya kullanım motivasyon düzeyleri arasındaki ilişki bulunmakta mıdır?
2. Üstün yetenekli öğrencilerin sosyal beceri düzeyleri;
  1. Sınıf düzeyine göre
  2. Cinsiyete göre
  3. Kardeş sayısına göre
  4. Anne-baba birliktelik durumuna göre
  5. Anne eğitim durumuna göre
  6. Baba eğitim durumuna göre
  7. Anne mesleğine göre
  8. Babanın mesleğine göre
  9. İnternete girilen ortama göre
  10. İnternet kullanım yılına göre
  11. Günlük internet kullanım süresine
  12. Sosyal ağlar kullanım sıklığına göre
  13. Aktif olarak kullanılan sosyal medya platform sayısına göre anlamlı bir farklılık var mıdır?
3. Üstün yetenekli öğrencilerin sosyal medya kullanım düzeyleri;
  1. Sınıf düzeyine göre
  2. Cinsiyete göre
  3. Kardeş sayısına göre
  4. Anne-baba birliktelik durumuna göre
  5. Anne eğitim durumuna göre
  6. Baba eğitim durumuna göre
  7. Anne mesleğine göre
  8. Baba mesleğine göre
  9. İnternete girilen ortama göre

10. İnternet kullanım yılına göre
11. Günlük internet kullanım süresine
12. Sosyal ağlar kullanım sıklığına göre
13. Aktif olarak kullanılan sosyal medya platformu sayısına göre anlamlı bir farklılık var mıdır?

1.3. Arastırmanın Amacı

Değişen ve gelişen bilişim teknolojileri sayesinde sosyal medyada önemli ve yeni bir toplumsallaşma biçimi olarak kabul edilmektedir. Özellikle geleceğimizin mimarı sayılan üstün yetenekli öğrencilerin sosyal medya ortamlarına olan ilgileri yadsınamaz. Bu sebeptendir ki bu araştırmanın temel amacı üstün yetenekli öğrencilerin sosyal beceri düzeyleri ile sosyal medya kullanım motivasyonları arasındaki ilişki düzeyini saptamak ve çeşitli değişkenler açısından incelemektir. Üstün yetenekli öğrencilerin demografik özelliklere göre sosyal beceri düzeylerini ve sosyal medya kullanım düzeylerini tespit etmek ve sosyal beceri düzeyleriyle sosyal medya kullanımları arasında ilişkiyi incelemek amaçlanmaktadır.

Üstün yetenekli öğrencilerin sosyal beceri durumları ile sosyal medya kullanım motivasyonlarının etkileri olumlu ve olumsuz yanları, sosyal medya ve sosyal beceri düzeylerini nasıl algıladıkları, sosyal medyanın sosyal beceri ilişkilerine etkileri, demografik değişkenlere göre sosyal beceri ve sosyal medya kullanım motivasyonları arasındaki ilişki düzeyi gibi soruların cevaplarını bulmak amaçlanmaktadır.

1.4. Arastırmanın Önemi

Kişiler arası ilişkilerinde kuvvetli bağlar kuran bireyler, toplum için ortak duygu ve düşünceler doğrultusunda paylaşımlarda bulunması ve sağlıklı bir iletişim ortamının oluşturulmasında öncülük ederler. Sosyal medya bireylerin kendini ifade edebilmesine, daha fazla kişiye ulaşılmasına kişinin kendini geliştirmesine ve yenilemesine olanak sağlaması ve en önemlisi sosyalleşmesinde büyük öneme sahiptir (Tuğlu, 2017). Bu çalışmamızda sosyal beceri düzeyinin sosyal medya kullanım motivasyonuna etkisi arasındaki ilişkinin incelenip üstün yetenekli öğrencilerin daha bilinçli sosyal medya kullanıcıları olabilmelerini sağlamak ve aynı zamanda sosyal beceri düzeylerini desteklemek açısından önem taşımaktadır.

Sosyal medya bir çok açıdan geleneksel medya ortamlarına göre farklılıklar barındırırken sosyalleşme sürecinde önemli bir unsur olarak yerini almış bulunmaktadır (Bayraktar, 2013). Bu açıdan araştırmanın temelinde, bireyin sosyalleşme sürecinde sosyal medya kullanım motivasyon düzeyleri incelenmektedir. Bununla beraber üstün yetenekli olarak belirlenen bu öğrenciler adlarından önündeki üstün etiketinden dolayı

bireyselleştirilmiş bir eğitime gerek olmadığı düşünülüyor ve özel eğitim alanının en çok gözardı edilen grubu olan üstün yetenekli çocukların sosyal beceri düzeyleri ile sosyal medya kullanımları arasındaki ilişkinin belirlenmesi oluşabilecek olumsuzlukları bertaraf etmek anlamında da önemlidir (Ataman, 2003).

Sosyal medyanın günlük hayatımızın vazgeçilmez bir unsuru olması, bu alandaki çalışmalara bir temel oluşturmaktadır. Çünkü sosyal medya bilinçli ve doğru kullanıldığında olumlu etkileri varken yanlış kullanıldığında olumsuz etkilere sebep olmaktadır (Kılıç, 2016). Üstün yetenekli çocukları yaşlılarından ayıran potansiyel yetenekleri ile geleceğimizin teminatı olan bu çocukların oynayacağı rol düşünülürken, onların günümüzün en revaçtaki iletişim kanalı olan sosyal medya kullanım motivasyonlarını araştırmayı zorunlu kılmaktadır (Koroğlu, 2014). Üstün yetenekli öğrencilerin sosyal beceri düzeyleri ile sosyal medya kullanım düzeylerini analiz eden bu çalışma sayesinde elde edilen veriler, üstün yetenekli öğrencilerin sosyal beceri eğitimi ve sosyal medya düzeyleri konularında çalışacak araştırmacılar için de farklı bir bakış açısı kazandırabilir.

Son olarak üstün yetenekli çocukların sosyal medya kullanım durumları ve sosyal beceri düzeyleri ile ilgili yapılan çalışmaların sayısının yetersiz olduğu görülmüştür. Bu sebeple bu alanda yapılacak olan çalışmanın üstün yetenekli öğrenciler ve aileleri için destekleyici olacaktır. Araştırma sonucunda ortaya çıkan konu başlıklarının eğitimci ve akademisyenlerle birlikte eğitim politikalarına yön verenler açısından da yararlı bulgular ortaya koyacağı düşünülmektedir.

1.5. Araştırmanın Sınırlılıkları

1. Bu çalışma 2018-2019 eğitim-öğretim yılı ile sınırlıdır.
2. Bu çalışma Amasya, Tokat, Samsun ve Çorum il ve ilçelerinde bulunan Bilim ve Sanat Merkezi'ne (BİLSEM' E) devam etmekte olan 10-14 yaş gurubu üstün yetenekli tanısı konmuş çocuklarla sınırlıdır.
3. Araştırmacının kendisinin hazırlamış olduğu Kişisel Bilgi Formu, Kocayörük (2000) tarafından hazırlanan Sosyal Beceri Ölçeği ile Koroğlu (2014) hazırlamış olduğu Sosyal Medya Kullanım Motivasyonları Ölçeği'nin ölçtüğü özellikler ve içerdiği alt boyutlarla sınırlıdır.

1.6. Araştırmanın Varsayımları

1. Araştırmaya katılan üstün yetenekli öğrenciler, veri toplama aracını tarafsız ve samimi fikirlerini yansıtacak biçimde cevaplandıkları varsayılmıştır.

1.7. Tanımlar

Üstün Yetenekli Çocuk : Bilim ve Sanat Merkezi Yönergesi'ne (2016, 2) göre, *“Üstün yetenekli çocuk, zekâ, yaratıcılık, sanat, liderlik kapasitesi veya özel akademik alanlarda yasıtlarına göre yüksek düzeyde performans gösterdiği uzmanlar tarafından belirlenen çocuk olarak tanımlanmaktadır.”* (URL-3, 2016).

Yetenek: Türkçe'de bir duruma uyum sağlama konusunda bireyin içinde bulunan ve doğuştan gelen potansiyel, güç ve kapasite anlamında kullanılmaktadır (URL-4, 2017).

Sosyal Beceri: Bireyin, duygu ve düşüncelerini doğru bir biçimde anlatması ve hakkını savunabilmesi, başkalarından yardım isteyebilmesi ve kendisi için olumsuz olan talepleri geri çevirebilmesini sağlayan becerilerdir (Avcıoğlu, 2007).

Bacanlı'ya (2005) göre, ilköğretim öğrencileri okul döneminde çevrelerindeki başka insanları keşfettikleri bir sürece girerler. Bu durum, bireyin diğerleri ile ilişkiler kurabilmesi anlamına gelir. Bireyin diğerleriyle başarılı şekilde ilişkiler kurmasına ve etkileşime girmesine imkan sağlayan bu davranışlar sosyal beceri olarak tanımlanabilir.

Medya: Türk Dil Kurumu'nun Büyük Türkçe Sözlüğü medyayı; “iletişim ortamı, iletişim araçları, kitle iletişim araçlarının tümü” olarak açıklamaktadır (URL-5, 2018).

Sosyal Medya: Sosyal medya, kullanıcı tarafından içeriğin oluşturulmasına ve değiştirilmesine olanak tanıyan, Web 2.0'in ideolojik ve teknolojik temelleri üzerine kurulan, bir İnternet tabanlı uygulama grubudur (Kaplan ve Haenlein, 2010). Yeni nesil web teknolojilerinin getirdiği kullanıcı kolaylığı ve iletişim hızıyla yakalanan eş zamanlı bilgi paylaşımının takip edildiği dijital platformdur (URL-6, 2013).

Bilim ve Sanat Merkezi: Anasınıfı düzeyinden itibaren, birinci ve ikinci kademe eğitim kurumlarındaki üstün yetenekli çocuk/öğrencilerin kendi potansiyellerinin farkında olarak kendilerini geliştirebilecekleri imkanları sağlayan ve üstün yetenekli çocukların en üst düzeyde faydalanabilecekleri, çocukların ilgi ve ihtiyaçları doğrultusunda hazırlanmış ortamları olan bağımsız özel eğitim kurumudur (BİLSEM Yönerge, 2016).

II. BÖLÜM

2. KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. Kuramsal Çerçeve

Üstün yetenek: Üstün yetenekli çocuklar Amerika'da 1972 yılında yayınlanan Maryland raporu'nda

“Genel zihinsel yetenek, belli bir akademik alanda özel yetenek, yaratıcı ve üretici düşünme, liderlik yeteneği, görsel performans sanatında yetenek, devinimsel yetenek olmak üzere bu altı alanın bir veya bir kaçında üstün performans gösteren çocuklar” olarak tanımlanmaktadır (Karakete, 2010: 7).

2.1.1. Üstün Yeteneklilerle İlgili Kabul Edilmiş Kuramlar

Önemli kuramlardan biri eğitim psikoloğu Joseph Renzulli'nin 1978'de formüle ettiği “Üçlü Halka Kuramıdır”. Renzulli (1978) yaşamları süresince üstün başarı elde etmiş yetişkinleri inceleyerek, üstün yeteneğin iç içe geçmiş üç baskın özelliğini tespit etmiştir. Bu özellikler akranlarından üstün bir gelişim alanlarının bulunması, özgünlük yani yeni ürünler ortaya koyabilme ve görev bilinci yani motivasyon olarak belirlenmiştir. Bu üç özelliği barındıran veya bu üç özelliğe sahip olabilecek ve bu özelliklerini potansiyel olarak faydalı bir alana uygulayabilecek kişiler üstün nitelikli bireylerdir. Dolayısı ile bu özelliklerin üçünün de bir bireyde bulunması üstün yetenekli kabul edilebilmek için gereklidir (Renzulli, 1998).

Renzulli ye göre

1.Yetenek: Zekâ gelişiminde ortalamanın üstünde puan almış olmak, normalin üstünde bir yeteneğinin olması.

2.Yaratıcılık: Problemlere farklı bakış açılarından bakarak, yaratıcı çözümler sunabilmek, üretebilmek

3. Motivasyon: Sorumlu olduğu bir işi veya görevi, sürekli takip edebilecek, devam ettirebilecek yüksek motivasyona sahip olma durumu olarak açıklamıştır.

Gardner'a göre sözel zekâ alanı, sözlü ve yazılı dili etkili kullanabilme yeteneğini içerir. Mantıksal zeka -matematiksel zekâ alanı, muhakeme etme ve akıl yürütme becerileri üst düzeydedir. Görsel zeka- uzamsal zekâ alanı, çok yönlü fikirler üretebilme, değiştirip dönüştürme gibi becerilere dayalıdır. Müzikal zeka-ritmik zekâ alanı, seslerin tınlarının farkına varabilme, ritim kulağının gelişmiş olması ve melodi gibi yetenekleri kapsar. İçsel zekâ alanı, kişinin benliğini tanıması, duygu ve düşünce yapısının farkında olması

şeklinde tanımlanabilir. Sosyal zekâ, diğer bireylerle etkili iletişim içerisinde olma sosyal normlara uygun hareket edebilme potansiyeline dayalıdır. Bedensel-kinestetik zekâ alanı, duyu ve düşünce aktarımında bedenini etkili kullanabilme becerisi olarak ifade edilir. Doğacı zekâ alanı ise tabiatı tanıma, doğaya karşı duyarlılık gösterme ve doğayla denge içerisinde bulunabilme becerisine dayalıdır.(Gardner, 2010).

Dünya Sağlık Örgütü'nün (WHO) Zeka aralıkları şu şekildedir:

Zeka Puanı (IQ)	Terim
• 0-20	Derin Zihinsel Yetersizlik
• 20-35	Ağır Zihinsel Yetersizlik
• 30-50	Orta Dereceli Zihinsel Yetersizlik
• 50-70	Hafif Derecede Zihinsel Yetersizlik
• 70-79	Sıradan Zihinsel Yetersizlik
• 80-89	Donuk Zeka
• 90-109	Normal Zeka
• 110-119	Parlak Zeka
• 120-129	Üstün Zeka
• 130 ve Üstü	Çok Üstün Zeka

Dünya sağlık örgütü'nün belirlediği bu zeka sınıflandırmasına göre ülkemizde seçilen üstün yetenekli öğrenci sayısı ise aşağıda belirtildiği şekildedir.

Tablo 1.2017-2018 Eğitim Öğretim Yılı Milli Eğitim Bakanlığı BİLSEM İstatistikleri

Üstün Yetenekli	Erkek	Kadın	Toplam
Öğrenci sayısı	16 621	17 099	33 720

Üstün yetenekli çocuklar: Üstün-özel yetenekli çocuk kavramının tanımı yapılmak istendiğinde birden fazla tanımlamayla karşılaşılacaktır. Üstün yetenek, “ Bir yada bir den fazla gelişim alanında yaşitlarına oranla yüksek düzeyde performans gösterme. ” olarak geniş çerçevede tanımlanabilir (Akar, 2015).

Günümüzde üstün yetenek ile üstün zeka kavramı karıştırılıp birbirinin yerine kullanılmaktadır. Bu durum tamamiyle yanlış değilse de eksik ve yetersiz kalmaktadır. Üstün yetenek derken aslında üstün zekayı da kapsayan çok boyutlu bir üst gelişim becerilerinden bahsedilmektedir. Üstün zeka kavramı ise 130 ve üzeri zeka puanına sahip bireyler için kullanılmaktadır (Kılıç, 2010).

2.1.2 Üstün Yetenekli Çocukların Özellikleri

Fiziksel Özellikleri: Emekleme, oturma, yürüme, konuşma gibi fiziksel gelişim evrelerini daha erken ulaşırlar. Ebeveynlerden alınan bilgiler doğrultusunda, üstün

yetenekli tanısı almış çocukların çok erken yaşlardan itibaren sağlıklı, sıhhatli ve kolay bir bebeklik dönemi geçirdiklerini ifade etmektedirler. Fiziksel rahatsızlıkları ve hastalık şikayetleri normal kişilere kıyasla oldukça azdır. Fiziki ölçüleri, yüz güzellikleri ve dış görünüşleri çoğunlukla ortalamasının daha üzerindedir (Ataman, 2008)

Zihinsel Özellikleri: Üstün yetenekli çocukların erken bebeklik dönemlerinden başlayarak sıra dışı dikkatli oldukları ve dikkat sürelerinin uzun olduğu, hızlı öğrendikleri ve öğrendiklerini yeni durumlara hızlı uyarladıkları alan yazında belirtilmektedir. Güçlü bir hafızaya sahip oldukları görülmüştür. Dil gelişimi anlamında akranlarına göre kelime bilgilerinin çok olması karışık ve uzun cümle yapılarını oluşturmaya daha yatkın oldukları belirtilmiştir. Kelimelerle ilgili ayrıntıları, soyut düşünce ve benzetmeleri kolayca kavrayabildikleri, üst düzeyde örüntü, mantık ve matematik problemlerini çözmekten çok zevk aldıkları, erken çocukluk döneminde yardım almadan okuma yazmayı öğrendikleri üstün yetenekli çocuklara ilişkin özelliklerdendir (Webb ve diğ., 2007). Bireysel anlamda farklılıklar gösterilebileceği de göz önünde tutulmalıdır. Çevrelerini çok iyi betimleyerek gözlem yaparlar. Soyut kavramları daha iyi anlamlandırır. Öğrendikleri bilgileri yeni durumlara uyarlayabilir, şekillendirebilirler. Olay ve durumlara çok yönlü perspektiften bakabilir eleştiri süzgecinden geçirerek kabul ederler. Dikkat ve odaklanma süreleri oldukça uzundur. Akıl yürütme becerileri gelişmiştir (Mirman, 2003).

Üstün yetenekli çocukların özellikleri incelendiğinde erken konuştukları görülmektedir. Çocuğun üstün yetenekli olduğunun ilk göstergesi olarak erken konuşma becerisi olduğu söylenmektedir. Fakat her üstün yetenekli çocuk erken konuşmaktadır ya da erken konuşan her çocuk üstün yeteneklidir denilebilen bir kriter yoktur. Erken konuşma becerisi üstün yetenekli çocuklarda görülebilecek bir özellik iken kesin ve ayırıcı bir etken değildir (Ataman, 2003).

Duygusal Özellikleri: Mizah anlayışlarının üst düzeyde olması ve çevresini anlama kabiliyetinin yüksek olması sonucunda uygun espriler yapabilmektedirler. Esprilerdeki mizahi mesajları kolaylıkla kavrayabilmektedirler (Ataman, 2003).

Kişisel Özellikleri: Mükemmeliyetçi kişilik özelliklerine sahip oldukları söylenebilmektedir (Leana, 2005). Üstün yetenekli çocuklar akranlarına oranla hassas ve duyarlıdır. Yüksek empati yeteneğine sahiptirler (Kılıç, 2010). Üstün ve özel yetenekli çocukların benlik algılarının objektiflik oranının yüksek olması sebebiyle olumlu ve olumsuz olabilecek özelliklerinin de farkında oldukları için kendilerinin eksik ve hatalarını daha acımasız bir şekilde ortaya koyabilmektedirler (Uzun, 2004). Üst düzey hedefleri ve idealleri vardır. Otokontrol mekanizmaları son derece gelişmiştir. Kaderci bir yapıya sahip değildir. Duygusal yapıları olabilir (Çelikkölen, 2010).

2.1.3. Üstün Yetenekli Öğrencilerin Tanılama Yöntemleri

Üstün yetenekli çocuklar yaşlılarından zeka veya yetenek alanları olarak çok üst düzey performans gösteriyorsa, başka bir ifadeyle üç yaşında kendi kendine okumayı öğrendiyse veya dört yaşında basit matematiksel işlemler yapabiliyorsa bu çocuğun üstün zekalı veya yetenekli olup olmadığını araştırmaya gerek yoktur. Fakat yaşlılarıyla arasında bu kadar belirgin farklar olmayan bazı gelişim evrelerine göre akranlarından üstün niteliklere sahip çocukları tespit etmede bazı testlerin yapılması gerekli olmaktadır (Ataman, 1998).

Çocukların becerilerinin ve potansiyellerinin keşif edilmesinde bir kaynaktan alınacak tek yönlü bilgiler yeterli görülmemektedir. Doğru tanılama için çeşitli kaynaklardan alınan bilgiler süreç içerisinde detaylı taramalar yapılarak bulunmaktadır (Sak, 2009).

Üstün yetenekli çocukları tanılamada birden farklı değerlendirme aracından yararlanılmaktadır. Tanılamada standart testler, çocuğun yakın temas halinde olduğu kişilerin gözlemleri, uzmanların raporları ve sosyal etkinlik dökümanları gibi çeşitli değerlendirme yöntemleri kullanılmaktadır.

Ülkemizde, özel ve resmi kurumlar içerisinde üstün yetenekli çocukları tanılamak için çalışmalarda bulunan kurumlar bulunmaktadır. Resmi kurumlar içerisinde, Milli Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim Rehberlik ve Danışma Hizmetleri Genel Müdürlüğü bünyesindeki Bilim ve Sanat Merkezleri üstün yetenekli çocukları tanılamaktadır. Bunu yaparken "Bilim ve Sanat Merkezleri Yönergesi"ne göre hareket etmektedirler (BİLSEM Yönerge, 2016).

2.1.4. Ülkemiz De Ve Başka Ülkelerde Üstün Yetenekli Çocukların Eğitim

Uygulamaları

Üstün yetenekli öğrencilerin eğitimi için ülkemizde ve diğer ülkelerde çeşitli eğitim öğretim yöntemleri bulunmaktadır. Amerika üstün yetenekli çocukların eğitimlerine yönelik birden fazla uygulama ile çalışmaktadır. Avrupa'da bu alanda en fazla girişimde bulunan ülke özellikle 1990'lı yıllara kadar Rusya olmuştur. Bu ülkenin yanı sıra Almanya, İngiltere ve Fransa Avrupa'daki diğer ülkelerden etkin şekilde çalışma sürdürmektedir. Asya kıtasında İsrail, Çin ve Rusya'dan kopan Türkiye Cumhuriyetlerinde üstün yetenekliler alanında çalışmalar yapıldığı görülmektedir (Reis, 2015).

Tüm dünyada üstün zekalı ve yetenekli bireylerin eğitimine olan ilgi 1957 yılında Sovyetler Birliği'nin ilk uzay aracı olan Sputnik'i uzaya göndermesiyle birlikte artık ayırt edilmiştir. Bu tarihten sonra teknolojik gelişmelerin hızlanması toplumların ilerlemesi adına ülkelerin gelişiminde büyük rol oynayan üstün ve özel yetenekli kişilerin eğitimine ilişkin uygulamalar artmıştır (Reis, 2015).

Üst düzey yetenekleri ve geliştirilebilen potansiyelleri sebebiyle sosyal ve politik önem açısından ülkeler üstün yetenekli öğrencilerin eğitimlerini kendi stratejik planlamaları içerisinde yer vermişlerdir. Amerika, Kanada, Rusya ve bazı Avrupa ülkelerinde, sosyal stratejik ve ekonomik önem açısından üstün yetenekli öğrencilere eğitim veren kurumlar oluşturulmuştur (Akarsu, 2001). Ülkemizde de bu alanda çeşitli çalışmalar yapılmıştır: Fen liseleri, Parasız Yatılı Okullar, Bilim ve Sanat Merkezleri ile bazı özel kurumlar bu alanda çeşitli hizmetler yapmışlardır (Enç, 2005).

Üstün ve özel yetenekli bireylerin durumlarının değerlendirilmesine yönelik tarihsel çabaların dünyada ilk Nizamiye medreseleriyle başladığı daha sonrasında ise en ünlü uygulamalarından birinin tartışmasız Enderun Mektepleri olduğu bilinmektedir. Aynı zamanda ülkemiz açısından üstün ve özel yetenekli bireylerin öneminin anlatılması ve eğitimleri için önlemler alınmasına Osmanlı Dönemi'ndeki Enderun mektebi ile başladığı söylenebilir. Üstün zeka potansiyeli olan, çok yönlü düşünebilen, farklı yetenek alanlarında üst düzey kapasiteye sahip insan kaynaklarından kritik ve üstü düzey görevlerde yararlanmak üzerine kurulan bu uygulama en temel ve eski bir eğitim geleneği olmuştur (Bilgili, 2004).

1993 yılında geliştirilen ilk bilim ve sanat merkezi Ankara'da açılmıştır. Sonrasında İstanbul, İzmir, Bayburt ve Denizli illerinde pilot uygulama devam ettirilmiştir (Dönmez, 2004).

TÜBİTAK üstün yetenekli gençleri araştırmaya teşvik etmek ve geleceğin bilim insanı olarak yetişmelerini sağlamak için çeşitli teşvikler sunmaktadır. Bu amaçla ortaokullar ve liseler arası matematik, fizik, kimya, biyoloji yarışmaları, lise ve üniversite öğrencileri için araştırma projeleri yarışması gibi etkinlikler düzenleyerek ortaöğretimde ve üniversitede fen eğitimini desteklemektedir (URL-7, 2007).

2.1.5. Üstün Yetenekli Çocukların Sosyal Özellikleri

Üstün yetenekli öğrencilerin sosyal özellikleri Kılıç'a göre;

- Empatik düşünme becerileri yüksektir.
- Etik ve ahlaki değerleri gelişmiştir
- Sosyal problemlere ilgi gösterirler sorunlara çözüm odaklı yaklaşırlar.
- Üst düzey mizah ve espiri anlayışına sahiptirler.
- Sosyal çevre ve ortamlara çabuk uyum sağlarlar.
- Gruplarında popülerdirler
- Otoriteye gereksinim duymazlar. (Kılıç, 2010)

Üstün yetenekli çocukların sosyal beceri düzeyleri hakkında yapılan çalışmalara bakıldığında çok farklı verilere ulaşmak mümkündür. Bazı araştırma bulgularına göre

üstün yetenekli çocukların üstün sosyal beceri düzeyine sahip olduklarını, diğer taraftan bazı araştırma bulgularına göre ise bu bireylerin toplum içinde yalnızlık yaşadıklarını sonuçlarına ulaşılmaktadır (Leana, 2005). Yapılan çalışmalar incelendiğinde üstün yetenekli çocukların sosyal beceri düzeyleri ve sosyalleşme durumları hakkında birçok farklı görüş bulunmaktadır. Bunlara alt başlıkta kısaca değinecek olursak:

2.1.6. Üstün Yetenekli Çocukların Sosyal Beceri Düzeyleri

Üstün yetenekli çocukların sosyal beceri düzeyleri ile ilgili farklı bir çok görüş bulunmaktadır. Üstün yetenekli çocukların sosyal çevre ile etkileşiminde başarılı ve akranlarına göre etkili iletişim kurduğuna dair bilimsel çalışmalar olduğu gibi üstün yetenekli çocukların sosyal alanda yeterli düzeyde aktif olamadığı ve içine kapandığına dair çalışmalarda bulunmaktadır.

Üstün yetenekli çocuklar genel itibariyle bilişsel olarak akranlarından farklı özelliklere sahiptirler ve bilişsel gelişimleri yaşlıtlarınınkinden çok hızlıdır. Üstün yetenekli çocuğun akranlarıyla iletişim içinde olması gereklidir. Üstün ve özel yetenekli çocuklarda sağlıklı iletişim kurabilmek, benimsenmek ve sosyalleşebilmek için akranlarıyla bir arada bulunmak isterler. Sosyal çevre oluşturulabilecek ortamların yeterince oluşturulamaması sonucunda sosyal çevreden uzaklaşıp yalnız kalmayı tercih edebilirler. Beden yaşından ziyade zihin yaşına uygun arkadaşlıklar kuramama, kişisel ihtiyaçları ve sosyal çevrenin gerektirdiği kurallar gibi konularda çatışma yaşaması sonucunda yalnızlığı tercih edebilirler. Üstün yetenekli öğrenciler sosyal beceri düzeylerini geliştirecek ortamların sağlanmaması sonucunda akranlarıyla iletişimde sıkıntılar ve uyumsuzluklar yaşayabilmektedirler (Davaslıgil, 2004). Bu durum üstün yetenekli öğrencilerin kendilerini toplumdaki uzaklaşmış ve yalnız hissetmelerine sebep olabilmektedir (Köksal, 2007).

Üstün ve özel yetenekli çocukların sosyal ilişkilerdeki ihtiyaçları normal gelişim gösteren yaşlıtlarına göre farklı ve ileri düzeyde olabilmektedir. Sak (2010)'ın yaptığı çalışmaya göre üstün yetenekli çocukların genel özellikleri incelendiğinde eş zamanlı olmayan gelişim alanı özelliklerinden dolayı, eleştirel düşünme düzeyleri, sosyal becerileri, çevrelerine ilişkin görüşlerinde farklılıklar bulunmaktadır. Bu nedenle üstün zekâlı çocuklar sosyal ilişkiler kurarken daha titiz ve seçici davranabilmektedirler (Sak, 2010). Normal gelişim düzeyi gösteren çocuklar genellikle eğlenceli vakit geçirebilecekleri akranlarıyla ilişkiler kurarken üstün yetenekli çocuklar duyarlı ve hassas yapıları gereği kendilerini anlayabilen güvenilir arkadaşlıklar kurmak istemektedirler.

Stuart ve Beste'den aktaran Karakuş (2010)'a göre, başkalarıyla iletişim kurmada üstün yetenekli çocukların duyarlı yapıları gereği akranlarına göre daha narin ve içli oldukları görülmekte ve bunun sonucunda ise içe kapandıklarını belirtmektedirler. Çok

karşılaşılan bir başka sorun ise, yaşlılarıyla ilgi alanları ve spor aktivitelerinin aynı olmadığı durumlarda arkadaşlık ilişkilerinde problemler yaşayabilmeleridir (Karakuş, 2010).

Ayrıca yetişkinlerin üstün yetenekli çocuklardan bekledikleri sosyal ilişki düzeyleri ile üstün yetenekli çocuğun kendisini mutlu ve rahat hissettiği sosyal ilişki düzeyleri arasında büyük farklar olabilmektedir. Üstün yetenekli çocuklar zeka yaşı ve ilgi alanları itibarıyla yakın olan sosyal ilişkileri tercih ediyor olabilirler. Üstün yetenekli çocukları toplumsal norm ve kurallara uymaya zorlamak kendi yetenek ve potansiyellerini saklamanın şart olduğu düşüncesi uyandırabilir. Yetişkinler üstün yetenekli çocuğun sosyal beceri düzeyinin yetersiz olduğunu söyleseler de buradaki durum çocuğun sosyal beceri düzeyinin düşük olması değil, sosyal beceri göstermemeyi seçmesinden kaynaklanabilir (Akt. Kerr, 2009)

Benzer şekilde uyum ve kendini olumlu şekilde algılamaya ilişkin Ciğerci (2006)'nin üstün yetenekli olan ve olmayan Türk ergenlerle gerçekleştirdiği çalışmada da, üstün yetenekli grubun normal gelişim gösteren akranlarına oranla çevresindekilerin kendisine yönelik olumlu ve kabul edici bir düşünce yapısına sahip olduğu görülmüştür.

Reis ve Renzulli'nin (2004) çalışmalarında üstün yetenekli çocukların sağlıklı, etkileyici, bir çok alanda atılgan ve sosyal beceri düzeyleri yüksek kişiler olabildiklerini gösteren pek çok araştırma gözden geçirilmiştir.

Konyalıoğlu ve Varlı'nın (2009) çalışmasında da üstün yetenekli öğrencilerin yaşlılarına göre daha yüksek düzeyde sosyal ve duygusal yakınlık kurabilen bireyler olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

2.1.7. İnternetin Doğuşu

İnternet, ilk olarak 1969 yılında Amerika Birleşik Devletleri'nde ARPANET ismiyle askeri amaçla ve üniversiteler arası iletişim ağı projesi olarak ortaya çıkmış; ilerleyen yıllarda daha fazla bilgisayar eklenerek iş hayatında da kullanılarak etki alanını genişletmiştir. İletişim ağı olarak işlemler gerçekleştirilmiştir. Böylece 1979 yılında kurumlar ve müşteriler arasında e-postalar, ve dosya aktarımları gibi çeşitli iletişim ortamları geliştirilmiştir (Erkan, 2012).

İnternetin yer mekan sınırlamasının olmaması ve istenilen bilgiye anında ulaşabilme fırsatı vermesi çok kısa sürede gelişmesine neden olmuştur. Son 10 yıl içinde internetin gelişimi ve yaygınlaşması o kadar çabuk oldu ki, fiziksel ortamdaki neredeyse herşey sanal dünyaya taşındı. Yalnızca bilgi aktarımı sağlayan bir araç olmasından ziyade yeni sosyal ilişkiler kurabilmek, arkadaşlarla sohbet etmek, alışveriş anlamındaki ihtiyaçları karşılayabilmek, sanal ortamda müzik dinlemek, film ve video izlemek, hatta

bazı uygulamalar yardımıyla kitap okumak gibi pek çok aktivite artık internet yardımıyla kolaylıkla gerçekleştirilebilmektedir. Önceleri sadece sabit ortamdaki erişilebilen internet son yıllarda mobil ortamlardan da ulaşılabilir hale gelmiştir. (Erkan, 2012).

Web 1.0 Kavramı

Web 1.0 ilk olarak 1989 yılında kişiler arasında etkili haberleşmeyi sağlamak için geliştirilmişti. Web 1.0'da internet sitelerinin bireylerin veya firmaların egemenliğinde bulunan ve hazırlanan içerik dışında farklı bir iletiye ulaşamayan ve bilgi alışverişinin olmadığı sitelerin teknolojisiydi (URL-8, 2019). Bu bakımdan Web 1.0 teknolojisini tek taraflı bir teknoloji olarak nitelendirebilir. (Ök, 2013). Web 1.0 internette kullanıcılara hazır olarak aktarılan bilgilerin pasif bir şekilde alınmasından oluşmaktaydı (Ergenç, 2011).

Web 2.0 Kavramı

Kaplan ve Haenlein'e (2009) göre sosyal medya; Web 2.0'in bilişim ve fikir temelinde oluşturulan ve bireyi esas alan, içeriğin istenildiği gibi oluşturulmasına ve değiştirilmesine olanaklar tanıyan internet temelli sanal ortamlardan oluşmaktadır. O'Reilly Medya tarafından 2004'te internet ortamlarında tanımlanan ve yeni teknoloji internet ağlarını kullanıcıların bilgileri ortaklaşa ve paylaşarak kullanması için oluşturulan teknolojiyi adlandırmaktadır (Erkul, 2009). Web 2.0 teknolojisinin kazandırdığı yenilik sosyal medya kavramıdır. Web 2.0 teknolojileri içinde genel olarak birçok farklı uygulama mevcuttur. Fazlaca tercih edilen uygulamalardan bazıları olarak Facebook, YouTube, LinkedIn, Twitter, Google uygulamaları ile blog sayfaları olduğu söylenebilmektedir (Erkul, 2009).

Web 3.0 Kavramı

Web 3.0 internet hizmetlerinin insan kontrolünden çıktığı bir web uygulamasıdır. Web 3.0'dan internetin insan yardımıyla değil makineler aracılığıyla oluşacağı beklenmektedir (Ergenç, 2011).

2.1.8.Sosyal Medya

Oxford Sözlüğü'nde, "bireylerin profil oluşturmasına,yeni içerikler oluşturabilmesine ve paylaşımda bulunmasına ya da sanal ortamda sosyalleşmesine katkı sağlayan web siteleri ve uygulamalar" şeklinde tanımlanan sosyal medya, kayıtlı kullanıcıların bilgi, görüş ve ilgi alanları doğrultusunda paylaşımda bulunarak etkileşimde buldukları çevrimiçi ağları kapsayan bir kavramdır. Sanal ortamlar, farklı sosyal medya uygulamaları, sohbet programları, elektronik mesaj zincirleri gibi etkileşimli, pratik kullanımlı dönüt hızları yüksek paylaşımına açık olan internet üzerindeki iletişim ortamları sosyal medyanın kapsama alanına dahil edilir (Onat, 2010).

Bir başka tanıma göre sosyal medya; birbirlerinden farklı olarak gelişen sanal ağların kullanıcıların üye oldukları sayfalarda paylaşımlar yapabildikleri ve bir çok kişiye kolaylıkla ulaşabildikleri çevrimiçi uygulamalarıdır (Gülsoy, 2009).

Sosyal Medyanın Gelişim Süreci

Sosyal medyanın ortaya çıkışı 1979 yılında Jim Elis ve Tom Truscott tarafından kurulan Usenet ile başlar. Usenet, İngilizce'de kullanıcı ağı (user's network) kısaltmasından türetilmiştir. Bir çok kullanıcıyı internet aracılığıyla bir araya getirmek amacıyla oluşturulmuştur. Ağlar arası mesaj ve mail gönderimi haberleşme ve sanal ortamlarda profil oluşturma imkanı sağlamaktadır. Bu da günümüzdeki sosyal paylaşım ağlarının yapısını andırmaktadır (Kaplan & Haenlein, 2010).

Atalay (2014) ise sosyal medyayı; web 2.0 teknolojisiyle birlikte kişilere tek veya çift yönlü iletişim olanağı sunan, fotoğraf, video ve daha değişik paylaşımların yapıldığı yeni iletişim kanalları olarak tanımlamaktadır. Sosyal medyanın internet ortamındaki gelişimine etki eden web 2.0 teknolojisi karşılıklı iletişim ve etkileşime olanak veren bir protokoldür. İçeriğin kullanıcılar tarafından şekillendiği bir ara yüze sahiptir. İnternette sosyal paylaşım siteleri ile yaygınlık kazanmıştır (Metin, 2014).

Sosyal medya kavramı; medya, kullanıcı ve teknoloji gibi değişkenleri olan bir kavramdır. Tek bir açıdan ele alınarak sosyal medyayı açıklamaya çalışmak yetersiz olacaktır. Sosyal medya kavramını anlamak için alt değişkenleri bilmek ve bir bütün olarak görebilmek önemlidir. Sosyal medyanın medya değişkeni yeni medya ile açıklanırken kullanıcı boyutunu, kullanıcı tabanlı içerik ve teknoloji boyutu Web 2.0 ile açıklanmaktadır (İslek, 2012).

Hiçbir ücret ödemediğiniz bir profille anında milyonlarca insana ulaşabilir ve dönütler alabilirsiniz (Bostancı, 2010). Dönütlerde bulunma hızı, erişim kolaylığı, maliyet düşüklüğü, değişimi anlık takip edebilmesi bilinçli kullanıma gerekliliği doğurmaktadır (Vural, Bat, 2010).

Türkiye'de en çok kullanılan sosyal medya platformları sıralamasında, ilk sırayı %32'lik oran ile Facebook'un aldığı, onu %24 ile WhatsApp, %20 ile Facebook Messenger, %17 ile Twitter, %16 ile Instagram'ın takip ettiği görülmektedir. Ülkemizdeki Facebook kullanıcılarının yaş grubu dağılımlarında öne çıkan yaş aralığı 20-29 arasındır. Bu Facebook kullanıcılarının %63'ünü erkekler, %37'sini ise kadınlar oluşturmaktadır (TUİK, 2016).

Sosyal Medya Özellikleri

Sosyal medyanın biçimsel nitelikleri yönüyle yorumu şu şekilde yapılmıştır (Akar 2010);

- Sosyal medya ölçülebilir ve ulaşılabilir son teknolojiyi kullanır.

- Etki alanı geniştir; ancak bu etkinin günlük hayattakileri bildirimleri kestirilememektedir.
- Katılımın ve paylaşımın yüksek olduğu bir platformdur.
- Yorumlara, yeni bilgilere ve hızlı dönütlere açıktır.
- Herhangi bir konu hakkında iletişime geçilmek istenen kişilere ulaşma imkânı tanır.

Sosyal medya, kullanıcıların karşılıklı birbirlerini kolay ve hızlı bir şekilde etkileyebildikleri elektronik iletişim ortamlarıdır. Grup faaliyetleri, sohbet ortamları, yeni sosyal ortamların varlığı hızlı ve açık bir şekilde iletişim sosyal medyanın çıkış noktasını oluşturmaktadır (Akar, 2010).

Sosyal Medya Çesitleri

Facebook: En bilinen Web 2.0 uygulamalarından birisi olup; 2004 yılında Amerikalı üniversite öğrenciler, öğretmenler ve üniversite çalışanlarının ülke içerisindeki başka üniversitedeki öğrenciler, öğretmenler ve üniversite çalışanlarıyla iletişim kurmaları amacıyla tasarlanmış online bir sosyal ağ uygulamasıdır. 2006 yılına kadar birçok üniversitenin iletişim ve etkileşim içinde olmasını sağlayan yazılım e-mail adresi olan herkesi üyeliğe kabul ederek internet ortamındaki diğer bireylere de ulaşım imkanı sağlamıştır.

Facebook kullanıcıları hoşlandıkları müzikleri fotoğraflayarak kalıcı hale getirdikleri anılarını, yer mekan ve kişi birlikteliklerini hayal umut ve anlık düşüncelerini anında Facebook arkadaşlarıyla paylaşarak kendiyile ilgili bilgiler vermektedir. Bu paylaşımlarla vakit kaybının en az düzeyde olması Facebook kullanıcı sayısının çoğalmasına neden olarak gösterilmektedir (Aslan, 2017).

Facebook, kullanıcılarına oluşturdukları profil aracılığıyla yaşamlarını online ortama taşıma fırsatı sunan sosyal medya ağı olarak karşımıza çıkmaktadır. Kullanıcılar eski arkadaşlarını ya da arkadaşlarının arkadaşlarını bulabilmenin yanı sıra bu dijital ortamda, gerçek hayattaki sosyal ilişkilerden çok daha kolay ve hızlı bir şekilde, çevrelerini genişletebilmektedirler. Profildeki arkadaşlık sayılarının gruplarının çoğalmasında en büyük katkıyı kullanıcıların arkadaşlarının arkadaşlarına ulaşabilmesi olarak görünmektedir (Satıl, 2011).

Twitter: 2006 yılında Jack Dorsey tarafından geliştirilmiştir. Sanal sosyal medya ağları içerisinde popülerliğini artırmaya devam etmesiyle ve kullanıcı paylaşımları kısa mesaj gönderme ve almaya benzemesinden dolayı internetin kısa mesajı olarak anılmaya başlanmıştır. Türkçe dilinde yayına ise 2011 yılından itibaren geçmiştir (Int.Kyn). Özellikle 2009 yılında Türkiye’de çıkış yapmış paylaşım ağı olan Twitter, en çok kullanıcı barındıran ikinci sosyal ağ ünvanına sahiptir (Altunay, 2010). Kullanıcılarının duygu ve düşüncelerini cep telefonları veya web üzerinden paylaşabildiği yazılı mesaj tabanlı çalışan Twitter, aktif

ve değişken bir içeriğe sahip görünmektedir. İnsanlar “Ne yapıyorsun, ne düşünüyor ya da ne hissediyorsun?” sorusunun yanıtıyla, anında binlerce kişiye ulaşabilmektedir. Tanınmış kişilerin sanatçıların ve ülke siyasetinde aktif olan politikacılarımızın twitter hesabı bulunmakta hızlı bir şekilde buradan milyonlarca kişiye mesajlarını ve düşüncelerini iletebilmektedirler (Satıl, 2011).

Youtube: Video paylaşma yorum yapma puan verme özelliği sayesinde oldukça fazla kullanılan web sayfası olan YouTube kullanıcılarının video ve fotoğraflar aracılığıyla karşılıklı iletişim kurmasını, bilgi deneyim ve becerilerini paylaşmasını sağlamaktadır. Bu sayede bilgilendirme ve eğlenme özelliğinin yanı sıra kar ve kazanç amaçlı reklamların kullanıcılara ulaşılabilceği ortam olarak da görölmektedir (Bedir, 2016).

Dünyanın en büyük video kanalı olarak kabul edilen Youtube, kullanıcıların üye olmadan site üzerindeki videoları izleyebildiği; üye olanlarınsa video paylaşabildiği bir sosyal medya paylaşım sitesidir. Youtube sayesinde birçok kişi İnternet üzerinden tanınmış yeni tabirle fenomen olmuştur. Hatta bazı reklam firmalarını tanıtımlarını yapmak için en büyük payı youtube ile gerçekleştirmeyi planlamaktadırlar (Satıl, 2011).

Instagram: Kevin Systrom ve Mike Krieger adlı iki girişimci oluşturmuştur. İlk olarak Iphone telefonlarda kullanılan bir uygulama olan instagram daha sonra Android yazılımlı telefonlarda da kullanılmaya başlanmıştır. Instagramın yaygın kullanılmasının temel nedenlerinden biri ise anlık hikayelerin paylaşılması, kolaylıkla fotoğraf paylaşılabilmesi olarak söylenebilir. Instagram üye sayısının hızlı bir şekilde artmasına sebep olarak gündelik yaşamda ki fotoğrafların kolay bir şekilde paylaşıldığı görölmüştür. 2010 yılların da kurulan kısa sürede en çok takip edilen uygulama haline gelmiştir (Burgaz, 2014).

Sosyal Medyanın Sosyalleşmeye Olan Etkileri

Toplum ve bu toplumu oluşturan bireyler, içinde yaşanılan mevcut dönemin teknolojik şartları ile iletişimlerine yön verirler. Çünkü iletişim, belirli kanallar aracılığıyla gerçekleştirilen bir eylemdir. Bu kanallara doğal iletişim yollarından beden dili yada kitle iletişim araçlarından sosyal medya örnek gösterilebilir. Şüphesizdir ki geleneksel medya çeşitlerinden sosyal medyaya olan geçişte teknolojinin sunduğu imkanlar ve iletişim araçlarının çeşitlenmesi ve muazzam hale gelmesidir (Satıl, 2011).

Günlük yaşamda insanlar belirli sosyal çevreler içerisinde hayatlarını devam ettirmektedirler. Her birey iç içe yaşadığı insanlardan oluşan belli bir sosyal ağa sahiptir. Bu sebeptendir ki yeni iletişim teknolojileri sosyal hayatımızda önemli bir yere sahiptir. İletişim araçlarının değişmesi insanlar arasındaki iletişim şekillerinde değişmesine sebep olabilmektedir. Tuik (2013) verileri göstermektedir ki geleneksel medyadan sosyal medyaya geçiş, daha çok gençler olmak üzere toplumun hemen her kesimini etkisi altına almıştır. Bunlardan birisi, dünyada ve Türkiye’de sıklıkla kullanılan sosyal ağlardır.

Bireyler sosyal ağılar aracılığıyla haberleşme sohbet etme video ve resim paylaşma ve takip edebilme imkanları kazanmışlardır. Bu sitelere üye olan insanlar, gerçek yaşamda sahip oldukları ilişkilerini dahi bu siteler üzerinden yürütmeye ve hatta sosyal ihtiyaçlarını bu yolla gidermeye başlamışlardır. McLuhan'a (1966) göre iletişim teknolojilerinde yaşanan ilerlemeler; iletişimin yeniden biçimlenmesine neden olmaktadır. Böylelikle araç değişince toplumun iletişim biçimleri de değişmektedir. McLuhan teknolojinin başlangıçta insanlar tarafından şekillendirildiğini fakat kısa bir süre sonra teknolojinin insanları şekillendirmeye başladığını öne sürmektedir. Sonuç olarak McLuhan'ın dediği gibi dünya "Global bir köye" dönüşürken insanların yaşam tarzlarında ve sosyal alışkanlıklarında da değişim kaçınılmaz olmuştur. McLuhan'ın ön görüşünü doğrular nitelikte değişim ve dönüşümler yaşanmaktadır. Görüldüğü gibi teknoloji, sadece insanların kullandığı bir araç değil aynı zamanda yaşamını ve alışkanlıklarını da değiştirmesine etki eden bir unsurdur (McLuhan, 1966). Bu değişimlerin avantaj ve dezavantajları olabilmektedir (Aksak, 2017). Aynı şekilde sosyal medya kişinin maskeler kullanmasını tetiklemektedir. İnsanların gerçek kişiliği ile sergilediği kişilik arasında büyük farklar oluşturabilmekte ve bireyin iç dünyasına da yabancılaşmasına sebebiyet verebilmektedir. Gerçek yaşamın bir parçası olan internet, çocuklara bir çok imkanı bir arada sunmakla beraber, çocuklar için bir çok tehlikeli öğelerde bulundurmaktadır. Yapılan araştırmalar tehlikeli içeriklerin daha çok çocuk ve gençleri etkilediği tespit edilmiştir (Esgin, 2001). Gerek iletişim araçları, gerekse aile çocuğun sosyal çevresini oluştururken, çeşitli sosyal olayların yaşanmasında yönlendirici olmaktadır. Ailenin olduğu kadar, iletişim ortamlarının sunduğu dijital araçlar çocuklara yeni deneyimler sağlamakta ve çocuğun kendini keşfetmesini sağlamaktadır. Böylelikle çocuk; bir taraftan ailenin ve yaş gruplarının etkisinde sosyalleşme sürecini yaşarken, bir taraftan da sosyal medya ortamlarının sunduğu oranda gerçek dünyayı tanıma ve anlama uğraşı içerisine girmekte ve strese sebep olan durumlarla karşı karşıya kalmaktadır (Ertürk, Gül, 2006).

Çocukların taklit ve çabuk öğrenme kapasiteleri sosyal çevresindeki yaşantılarında ve sanal ortamdaki çevrelerinde gördüklerini, yaşadıklarını içselleştirip benimsemelerine imkan tanımaktadır. Kitle iletişim araçları çocukların kişilik gelişimlerini etkileyerek, toplumsal ve etik değerlerimizden yoksun yetişmelerine sebep olabilmektedir. Zihinsel, duygusal ve sosyal olarak her türlü uyarana açık olan çocuk, karışık ve anlayamadığı durumlarla karşı karşıya geldiğinde kafası karışmakta duygusal ve zihinsel olarak gelişim basamakları zarar görebilmektedir (Ertürk, 2011).

Böylelikle insanlar bugün sosyal medya araçlarına bağlanarak dijital ortamlarda gruplar oluşturabilmekte, duygu ve düşüncelerini paylaşmakta, gündemi anında takip edebilmekte ve karşılıklı iletişime geçebilmektedir. Aradığı her şeyi sosyal ağlarda bulan

insan zamanla mobil iletişim araçları ve sosyal medya sitelerinden başka iletişim araçlara ihtiyaç duymamaktadır. Bu ortamları sosyalleşme aracı olarak gören bireyler zamanla gerçek ilişkilerini azaltmaktadır. Diğer bir ifadeyle çevresine yabancılaşmaktadır. Sosyalleşme amacıyla gidilen dernekler, parklar, kafeler artık yerini sosyal paylaşım sitelerine bırakmaktadır (Aktas, Çaycı, 2013).

Sosyal bir toplum ancak iletişim ile sağlanabilir. İnsanın varlığını sürdürebilmesi, ilişki ve üretimlerini devam ettirebilmesi ancak iletişimle mümkün olmaktadır. Toplum içerisinde bir arada yaşayan insanların iletişim kurmaması mümkün değildir. Çünkü iletişim, insan yaşantısının içinde doğal dinamik ve vazgeçilemez bir unsurdur. İletişim olgusu olmadan insan asla sosyal bir varlık olamaz. İletişimin temelinde bireyler arası duygu ve düşüncelerin paylaşılması yatmaktadır. Watzlavick'in dediği gibi "İletişimsizlik mümkün değildir yani iletişim her zaman her yerdedir" (Gökçe, 2008)

Satıl (2011) göre Sosyal ağların, yeni kişilerle tanışma imkanı sağlaması, yeni dostluklar için ortam hazırlaması gibi faydalarından dolayı sosyal medya araçlarını yeni bir boyutta değerlendirme fırsatı sunmuştur. Sosyal medya ağlarının sosyalleşmeye karşı olumsuz etkilerinden ziyade, etkileşim ve paylaşımı artırdığı için kişileri daha sosyal bir canlıya dönüştürdüğü söylenebilir. Maslow'un ihtiyaçlar hiyerarşisinde bulunan ait olma ve sevgi ihtiyacını kitle iletişim araçlarıyla karşılayabilecek bir hal almaktadır (Hazar, 2011). Bu ihtiyaçların sosyalleşme, kaçış, bilgilenme, eğlence, vakit geçirme gibi ihtiyaçlar olduğunu aktarmış, kişiden kişiye kullanımın değişip beklentilerin farklılaştığını belirtmiştir (Atalay, 2014).

2.1.9. Sosyal Beceri

Sosyal bir varlık olan insan başkaları tarafından kabul edilmek ve onaylanmak istemektedir. Bu sebeplede toplumda sosyalleşebilmek için bir takım becerilere sahip olmak gerekmektedir. Bu becerilere sosyal beceriler denmektedir (Sahin, 2008: 218). Sosyal beceri, kişinin çevresindekilerle doğru ve sağlıklı bir şekilde etkileşimde bulunmasına olanak sağlayan davranışlardır (Bacanlı, 2012)

Sosyal zeka kavramı 1920'li yıllardan bu yana çeşitli araştırmacıların ilgi odağı olmuştur. Ortaya birçok farklı sosyal zeka modeli çıkmıştır. Bu modeller sosyal beceriye temel oluşturmuştur. Marlowe (1986) sosyal zeka üzerine yaptığı çalışmalarda yapılan analiz ve bulguların sonucunda sosyal zekanın birden fazla bileşenli olduğunu görmüştür. Bu faktörler prososyal tutum, sosyal beceriler, empati becerileri, duyuşsallık ve sosyal anksiyetedir. Goleman ise (2001) sosyal zekayı iki kısımda incelemiştir. Birinci kısım kişinin karşısındaki kişilerin duygu dünyalarını anlamalarını ifade eden sosyal

farkındalıktır. İkinci kısım ise kişinin diğerleri ile sağlıklı ilişkileri kurup yürütebilmesini ifade eden sosyal becerilerdir (Bacanlı, 2012).

Akkök (1999) bu çağdaki çocukların ilişkiyi başlatma, ilişkiyi devam ettirebilme, işbirliği içerisinde çalışabilme, duygularını tanımlayıp ifade edebilme, öfke saldırganlık gibi davranışlara karşı savunma geliştirebilme, stresle başa çıkabilme gibi becerilere sahip olması gerektiğini belirtmektedir.

Çalışan annelerinin sayısının çoğalmasıyla birlikte çocukların farklı toplumsal ortamlarda bulunmalarının gerekliliği artmakta değişen sosyal hayata uyum sağlamak adına sosyal beceri eğitim verilmesi gerekli kılmaktadır. Hızlı değişen iletişim kanalları ve toplum yapısındaki değişmelere bağlı olarak bireyler sosyal beceri eğitimine ihtiyaç duymaktadır. Sosyal beceri eğitimi aslında kişilerin bir arada yaşamlarını sürdürmelerinde oldukça gerekli görülmektedir (Bacanlı, 2012).

İnsanlar sosyal varlıklardır. Sosyal ilişkiler kurma, ilişkilerini sürdürme ve durumlarını anlatma gereksinimi duyarlar. Bunu başaramadıkları zaman topluma uyum sağlamakta sıkıntılar yaşayabilmektedirler. Topluma uyumlu mutlu birey olmak için gerekli ve doğru sosyal becerilere sahip olmak gerekmektedir (Uzamaz, 2000).

Sosyal beceri kavramının temeli Michelson (1983) tarafından ileri sürülen yedi varsayıma dayanmaktadır. Bu varsayımlar şunlardır:

- Sosyal beceriler gözlem taklit etme geri dönütlerde bulunma gibi öğrenebilen davranışlar yoluyla kazanılır.
- Sosyal beceriler bilişsel duyuşsal ve dilsel içerikli davranışlardan oluşur.
- Sosyal beceriler aktif, girişimci ve uyumlu tepkileri kapsar.
- Sosyal beceriler toplumsal ödüllerin fazlasıyla geri dönmesini sağlar.
- Sosyal becerilerin temelinde karşılıklı iletişim vardır, etkileşimli ilişkiler ve geri dönütler önemlidir.
- Sosyal becerilerin düzeyi bulunulan ortamın özelliklerinden etkilenir.
- Sosyal beceri düzeyindeki eksiklikler ve yanlışlar ortaya çıkartılıp iyileştirmeler yapılabilir.

2.2. İlgili Araştırmalar:

2.2.1 Yurt İçi Araştırmaları

Üstün Yetenekli Öğrencilerle İlgili Yapılmış Yurt İçi Çalışmalar

Ataman (2008), 'Üstün Yetenekli Çocuklarda Aile Ortamının Bazı Demografik Değişkenler Açısından İncelenmesi: İstanbul Bilsem Örneği' adlı araştırmasında, Üstün yetenekli çocukların ailelerinin demografik ve sosyo ekonomik özellikleri açısından incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma sonucunda ise, anne babaların eğitim durumu

yükseldikçe üstün yetenekli çocukların bilişsel gelişimleri gelişim gösterecek hoşgörölü ve demokratik bir aile ortamı oluşturulabileceğinden bahsetmiştir.

Karakuş (2010), “Üstün Yetenekli Çocukların Anne Babalarının Karşılaştıkları Güçlükler” adlı çalışmasında Bilim sanat merkezine devam etmekte olan 97 veliye ulaşmıştır. Nitel veri toplama yöntemi ile çalışan Karakuş Araştırma sonucunda üstün yetenekli çocuğa sahip ebevyenlerin çocuklarının kişisel, sosyal ve duygusal sorunlarınına değinilmiştir. Adana Bilim ve Sanat Merkezi ile ilgili olarak ise ulaşımında yaşanan zorluklar, okul içi materyal eksikliği, öğrencilerin düzenli devam sürecine ilişkin karşılaşılan sorunlar olarak belirlenmiştir.

Saranlı, Metin (2012), “Üstün Yetenekli Çocuklarda Gözlenen Sosyal-Duygusal Sorunlar” adlı çalışmasında üstün yetenekli çocukların sosyal-duygusal sorunları ve eş zamanlı olmayan gelişim durumları üzerine çalışılmıştır. Üstün yetenekli çocuklarda görülebilen yalnızlık dışlanma stres depresyon gibi sorunlar litaretür taramalarıyla birlikte incelenmiştir.

Kardeş, Akman, Yazıcı (2018) çalışmasında 1990-2016 yılları arasında üstün yetenekliler üzerine çalışılan Ulusal Tez Merkezi veri tabanından alınan 128 adet yüksek lisans ve doktora tezini incelemeyi amaçlamıştır. Çeşitli açılardan analiz edilen tez sonuçlarına göre; tezlerin konu alanı olarak genellikle eğitim öğretim, psikoloji ve özel eğitim alanlarından oluştuğu, çoğunlukla nicel yöntemin tercih edildiği, çalışma alanı olarak BİLSEM'lerin kullanıldığı, çoğunlukla ilkokul ve ortaokul seviye grubu öğrencilerle uygulama yapıldığı sonucuna ulaşılmıştır.

Üstün Yetenekli Öğrencilerde Sosyal Beceri Üzerine Yapılan İlgili Araştırmalar

Erol (2015) araştırmasında, üstün zekâlı ergenlerin akran ilişkileri ile öznel iyi oluşları arasındaki ilişkinin çeşitli değişkenler açısından incelemesini amaçlamıştır. Araştırmanın örnekleme, 2013 – 2014 eğitim öğretim yılında ortaokul kademesinden 91 üstün yetenekli çocukla çalışılmıştır. Çalışmada veri toplama araçları olarak “Akran İlişkileri Ölçeği” ve “Ergen Öznel İyi Oluş Ölçeği” kullanmıştır. Araştırma sonucunda, üstün zekâlı ergenlerin akran ilişkileri ile öznel iyi oluşları arasında anlamlı bir ilişki sonucu bulunmuştur.

Albayrak-Dengiz ve Yılmaz (2015) ise yaptıkları çalışmada üstün zekâlı ve üstün yetenekli çocuklarda algılanan sosyal destek düzeyinin benlik saygısına etkisinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın örneklemini Antalya Bilsem'e devam etmekte olan 73 üstün yetenekli öğrenci oluşturmaktadır. 2012- 2013 eğitim öğretim yılında gerçekleştirilen çalışma sonucunda aileden algılanan sosyal destek düzeyinin benlik saygısını etkilediği sonucuna ulaşılmıştır.

Koç (2015), “Bilim Ve Sanat Merkezi'ne Devam Eden Özel Yetenekli Öğrencilerin

İletişim Becerileriyle İlgili Görüşleri” adlı çalışmasında üstün yetenekli öğrencilerin iletişim becerilerini saptamak amaçlanmıştır. Nitel araştırma yöntemiyle 60 üstün yetenekli öğrenciyle çalışılmıştır. Sonuç olarak İstanbul Bilim ve Sanat Merkezi’ne devam eden özel yetenekli öğrencilerin duygu ve düşüncelerini rahat bir şekilde paylaşabildikleri, BİLSEM arkadaşları ve BİLSEM öğretmenleri tarafından daha iyi anlaşıldıkları tespit edilmiştir. Bununla birlikte üstün yetenekli öğrencilerin aileleri tarafından anlaşıldığı yeni ortamlara girmekten ve yeni arkadaşlıklar edinmekten keyif aldıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Oğurlu ve ark. (2016)’nın, “Üstün Zekâlı Ergenlerde Yalnızlık ve Yaşam Doyumu Arasındaki İlişkinin İncelenmesi” adlı araştırmanın örneklemini 106 üstün zekâlı ortaokul öğrencisiyle çalışılmaktadır. Veri toplama araçları olarak “UCLA Yalnızlık Ölçeği” ile “Çok boyutlu Öğrenci Yaşam Doyumu Ölçeği” kullanılmıştır. Araştırma sonucunda elde edilen verilere göre; yalnızlık ile yaşam doyumu arasında negatif yönde ilişki olduğu ve cinsiyete göre örneklem grubunda farklılaşma olmadığı görülmüştür.

Gür ve ark 2016 yılında yapmış olduğu çalışmada üstün yetenekli çocuklar ile normal gelişim gösteren çocuklar arasında sosyal davranışlar açısından ilişkisi incelenmeye çalışılmıştır. Araştırmanın örneklemini ilköğretim kademesinden 60 üstün yetenekli 60 normal gelişim gösteren çocuktan oluşmaktadır. Araştırma sonucunda ise üstün yetenekli ve normal gelişim gösteren çocuklar arasında sosyal davranışlar yönünden olumlu açıdan üstün yetenekliler lehine anlamlı bir farklılık bulunmuştur.

Karateke (2016) yapmış olduğu çalışmada üstün yetenek potansiyeli olan çocuklara uygulanan sosyal beceri eğitim programının sosyal beceri gelişimine etkisinin incelenmesi amaçlanmıştır. Karma araştırma deseni uygulanan bu araştırma da tabakalı örneklem yöntemiyle 60-72 ay yaş sınırındaki çocuklarla çalışılmıştır. Verilen sosyal beceri eğitiminin çocukların sosyal beceri düzeyleri üzerinde etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Akpolat (2017) çalışmasında BİLSEM ‘e kayıtlı ilköğretim kademesi öğrencilerinin sosyal yeterlilik düzeylerinin sosyometrik statülerine göre incelemiştir. Üstün yetenekli öğrencilerin sosyal yeterlilik düzeyiyle çeşitli değişkenler açısından karşılaştırıldığında farklı sonuçlara ulaşılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre, üstün yetenekli öğrencinin yaşı, anne- baba eğitim durumu değişkenleri ile sosyal yeterlilik puanları arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı görülmüştür. Üstün yetenekli öğrencilerin, cinsiyetleri ile sosyal yeterlilik puanları arasında anlamlı bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Üstün yetenekli öğrencilerin sosyal yeterlilik puanı tipik gelişim gösteren öğrencilerin sosyal yeterlilik puanlarından daha yüksek çıkmıştır.

Dümenci (2018), yapmış olduğu çalışmada, akran ilişkileri ölçeğinin geliştirilmesi ve sosyal beceri eğitiminin Bilim Sanat Merkezlerine devam etmekte olan, 6.

ve 7. sınıf seviyesindeki 18 üstün yetenekli çocuğun akran ilişkilerine etkisi tespit edilmeye çalışılmıştır. Karma yöntemle çalışılan bu araştırma da üstün yetenekli öğrencilerin akran ilişkilerinin gelişimine yönelik sosyal becerilerini geliştirdiği sonucuna ulaşılmıştır.

Üstün Yetenekli Öğrencilerin Sosyal Medya Kullanımı Üzerine Yapılan İlgili Araştırmalar

Keskin (2006), araştırmasında BiLSEM’de öğrenim gören üstün ve özel yetenekli öğrencilerin bilgisayar ve bilgisayar dersine yönelik tutumlarının incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın örneklemini BİLSEM’de çalışmakta olan yedi bilgisayar öğretmeni ve BİLSEM’e devam etmekte olan 240 üstün yetenekli öğrenciden oluşmaktadır. Sonuç olarak üstün yetenekli öğrencilerin bilgisayar ve bilgisayar dersine yönelik tutumlarının yeterince pozitif ve yüksek olduğu görülmüştür.

Üstünel (2008), “Üstün Zekâlı Öğrencilerin PC Oyun Tercihlerinin Akademik Başarılarına Etkileri” adlı araştırmasında, üstün zekâlı öğrencilerin PC oyun tercihlerinin akademik başarılarına etkilerini saptamaya çalışmıştır. Araştırmanın örneklemini 47 üstün yetenekli öğrenci oluşturmuştur. Üstün yetenekli öğrencilerin kayıtlı bulunduğu devlet 16 devlet okulundan 818 öğrenci de uygulamaya alınmıştır. Elde edilen verilere göre üstün yetenekli öğrencilerin PC oyun tercihlerinin akademik başarıyla bir ilişkisi olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Üstün yetenekli öğrenciler ile normal gelişim gösteren öğrenciler arasında PC oyun algılarında farklılıklar olduğu tespit edilmiştir.

Gömlüksiz (2012), “Üstün Zekâlı ve Üstün Yetenekli Öğrencilerin Medya Okuryazarlığına İlişkin Görüşleri” adlı çalışmasında betimsel analiz yöntemi kullanılmış ve 11 öğrenci ile görüşmeler yapılmıştır. Araştırmanın örneklemini Elazığ Bilim ve Sanat Merkezine kayıtlı olan öğrencilerin medya okuryazarlığı hakkında bilgi sahibi oldukları belirlenmiştir. Sosyal medyayı daha çok arkadaşlarıyla iletişim kurmak için kullanan üstün yetenekli öğrenciler, sosyal medyanın olumsuzluklarından korunmak amacıyla gerekli bilgi donanımına sahip olmak ve kendi kontrol mekanizmalarını geliştirmek istemektedirler.

Köroğlu (2014)“nun “Üstün Yetenekli Çocukların Sosyal Medya Kullanım Motivasyonları” isimli yüksek lisans tezinde 401 üstün yetenekli çocukla çalışılmıştır. Üstün yeteneklilerin, sosyal medyayı çoğunlukla eğlenme amacıyla tercih ettikleri tespit edilmiştir. Araştırma bulguları incelendiğinde üstün yetenekli çocukların sosyal medyayı fayda sağlamak amacıyla kullanma taraftarı olduklarını ve internet kullanım amaçlarıyla sosyal medya kullanım amaçlarının birbirine benzediği sonucuna ulaşılmıştır. En sık kullanılan sosyal medya siteleri ise; YouTube, Facebook ve Twitter” olduğunu belirtilmiştir

İşman, Kara 2017 yılında yapmış olduğu çalışmada özel eğitim alan üstün zekâlı öğrencilerin yeni medyayı kullanım amaçlarını belirlemek ve sosyal medyaya ilişkin tutumlarının cinsiyet, yaş ve sınıf düzeyi değişkenlerini dikkate alarak değişkenler arasında anlamlı farklılıklar olup olmadığını tespit etmek amaçlanmıştır. Nicel veri toplama

yöntemiyle çalışılan bu araştırmada 100 öğrenciye anket uygulanmıştır. Araştırma sonuçlarına göre üstün yetenekli öğrencilerin yeni medya kullanım sıklıklarının oldukça fazla olduğu ve sosyal medyanın kayda değer bir biçimde bilgi edinmek amacıyla kullanıldığı sonucuna ulaşılmıştır.

İlköğretim Düzeyi Normal Gelişim Gösteren Öğrencilerin Sosyal Beceri Düzeyleri Üzerine Yapılmış İlgili Araştırmalar

Uzbaş (2003)'in yapmış olduğu doktora tezinde, ilköğretim 4 ve 5.sınıf seviyesindeki öğrencilerin sosyal beceri ve okul uyumları ile depresyon düzeyleri arasındaki ilişkileri tespit edilmesi amaçlanmıştır. Tarama modelinde yapılan çalışmanın örneklemini İzmir ilinde bulunan farklı okullardan seçilmiş 365 öğrenci ve 11 öğretmen oluşturmaktadır. Araştırmanın sonucunda öğrencilerin sosyal beceri ve okul uyumları ile depresyon puanları arasında negatif yönlü anlamlı ilişkiler bulunmuştur.

Akkuş' un 2005 yılında yapmış olduğu araştırmada ilköğretim 5. sınıf öğrencilerinin sosyal becerilerinin özsaygı ve denetim odağı ile ilişkisini belirlemek amaçlanmıştır. 460 öğrenciye uygulama yapılmıştır. Yapılan araştırma sonuçlarına göre, öz saygı düzeyinin olumlu ve olumsuz sosyal davranış düzeylerine göre artıp azaldığı sonucuna ulaşılmıştır. Cinsiyet değişkenine göre sosyal beceri düzeyleri incelendiğinde kızların sosyal beceri düzeylerinin erkeklerden daha fazla olduğu ortaya çıkmıştır.

Yurdaakavuştu (2012), 5. sınıf öğrencilerinin duygusal zeka ve sosyal beceri düzeylerinin belirlenmesi amacıyla yapmış olduğu çalışmada betimsel tarama yöntemi kullanılmıştır. Örneklem toplamda 450 öğrenciden oluşmaktadır. Öğrencilere kişisel bilgi formu, "Çocuklar için Duygusal Zeka Ölçeği" ve "Çocuklar için Sosyal Beceri Ölçeği" uygulanmıştır. Öğrencilerin Sosyal beceri düzeylerinin çeşitli değişkenlere göre incelendiğinde anlamlı farklılıklar tesbit edilmiştir.

Doğrusever (2015), ön ergenlerin internet bağımlılığının yalnızlık, sosyal beceriler (olumlu sosyal davranışlar, olumsuz sosyal davranışlar) ve bazı sosyo-demografik değişkenler açısından nasıl bir ilişki gösterdiğini incelemek amacıyla yaptığı araştırmada 6., 7. ve 8. sınıfa devam eden 1063 ortaokul öğrencisine ulaşmıştır. Araştırmada betimsel tarama yöntemi kullanılmıştır. Öğrencilerin internet bağımlılık puanlarıyla sosyal becerilerinin alt boyutları arasında negatif ve pozitif yönde anlamlı farklılıklar olduğu ortaya çıkarılmıştır. Öğrencilerin internet bağımlılık puanları bazı değişkenlere göre anlamlı olarak farklılaşmakta iken, bazı değişkenlere göre anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir.

İlköğretim Düzeyi Normal Gelişim Gösteren Öğrencilerin Sosyal Medya Kullanımı Üzerine Yapılan Araştırmalar

Kök (2013), "Günümüz Toplumsal Ortamında Kişilerarası İlişkilerdeki Dönüşümün Sosyal Medyayı Kullanan Çocuklar Üzerinden İncelenmesi" isimli yüksek lisans

çalışmasında, 9-15 yaş aralığındaki çocukların sosyal medya kullanım düzeylerini araştırmıştır. Çalışmada çocukların sosyal medyayı kullanma amaçları nedenleri düzeyleri tespit edilmeye çalışılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre İnternete bağlanma aracı olarak bu yaş düzeyi öğrenciler cep telefon ve tableti yaygın olarak tercih etmemektedirler. Öğrencilerin çoğunluğu interneti sosyal medya ağlarına bağlanmak için kullanmaktadır. İnternete giren öğrenciler 1-3 saat arası internette kalmaktadırlar. Öğrencilerin büyük çoğunluğu sosyal ağlardan birinde üyeliğe sahiptir. Öğrenciler tarafından en çok tercih edilen sosyal medya ağlarından biri olan facebook olduğu tespit edilmiştir.

Ulusoy ve Bostancı (2014)'nin "Çocuklarda sosyal medya kullanımı ve ebeveyn rolü" adlı araştırmasına 444 ebeveyne anket uygulaması yapılarak veri toplanmıştır. Araştırma sonucunda çocukların hemen hemen her gün internete girdikleri, en çok facebook sosyal medya aracını kullandıkları sonucuna ulaşılmıştır. Ebeveynlerin genelinde sosyal medya kullandıkları, çocukların sosyal medyada güvende olmadıklarını düşündükleri sonucuna ulaşılmıştır.

Tuğlu (2017) "Ortaokul öğrencilerinin sosyal medyayı kullanım amaçları ve sosyal medya kullanımlarına ilişkin tutumları" adlı araştırmasında 500 ortaokul öğrencisine ulaşmıştır. Öğrencilerin sosyal medya kullanım amaçları ile sosyal medyaya karşı tutumlarını değerlendirmek hedeflenmiştir. Elde edilen veriler sonucunda öğrencilerin en çok arkadaşlarıyla haberleşebilmek amacıyla sosyal medya kullanmayı tercih ettikleri ve öğrencilerin cinsiyet, yaş, sınıf seviyesi ve gittikleri okul türüne göre sosyal medya tutumlarında anlamlı farklılıklar olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Aslan (2017), "Ortaokul öğrencilerinin sosyal medya kullanım alışkanlıklarına yönelik bir inceleme" adlı araştırmasında öğrencilerin sosyal medya algıları, sosyal medya kullanım düzeyleri, iletişim şekilleri ve tercihleri ile ilgili verilerin medya okur yazarlığıyla ilişkisini incelemek amaçlanmıştır. Ortaokul seviyesi toplam 528 öğrenciyle yarı yapılandırılmış görüşmeler yapılmıştır. Analiz sonuçlarına göre öğrencilerin sosyal medyayı faydasal amaçla kullandıkları, genelinde sosyal medya kullanıcısı olduğu ve en çok arkadaşlarıyla iletişim kurmak amaçlı sosyal medya kullandıkları sonucuna ulaşılmıştır.

İlköğretim Düzeyi Normal Gelişim Gösteren Öğrencilerin Sosyal Beceri Düzeyleri İle Sosyal Medya Kullanımı Üzerine Yapılan Araştırmalar

Yükselgün (2008)'ün yapmış olduğu çalışmasında ilköğretim dördüncü ve beşinci sınıf öğrencilerinin internet kullanım durumlarına göre saldırganlık ve sosyal beceri düzeyleri arasındaki ilişkiyi belirlemek amaçlanmıştır. Elde edilen bulgulara göre öğrencilerin internet kullanım durumlarının saldırgan davranışları üzerine bir etkisinin olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmada internet kullanım oranı yüksek olan

öğrencilerin sosyal beceri düzeylerinde yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bununla birlikte öğrencilerin genelinde boş zamanlarını internet başında geçirmelerinin sosyal beceri düzeyleri üzerinde olumsuz etkisi olduğu saptanmıştır.

Aktı (2011), ilköğretim sekizinci sınıf öğrencilerinin medya okuryazarlık düzeyleri ile sosyal beceri düzeylerinin çeşitli değişkenler göz önünde bulundurularak ilişkisini belirlemek amacıyla 947 öğrenciyle çalışmıştır. Araştırma da “Medya Okuryazarlık Düzey Belirleme Ölçeği” ile “Sosyal Beceri Envanteri” adında iki farklı ölçek uygulanmıştır. Araştırmanın sonucunda öğrencilerin sosyal beceri düzeyi ile medya okuryazarlık düzeyi arasında anlamlı bir ilişkiye rastlanmamıştır. Aynı zamanda öğrencilerin internet kullanma süresine göre bakıldığında sosyal beceri düzeylerinde anlamlı bir fark bulunmuştur.

Tekin’in (2016) “Ortaokul Öğrencilerinin Sosyal Medya Kullanımıyla Algılanan İnsani Değerlerin İncelenmesi” adlı yüksek lisans çalışmasında ortaokul öğrencilerinin sosyal medya kullanımı ile algılanan insani değerler arasındaki ilişkinin incelenmesi için çalışmalar yapılmıştır. Araştırmanın örneklemini 7. ve 8. sınıf öğrencilerinden oluşan toplam 1952 kişiden oluşmaktadır. Bulgular incelendiğinde, sosyal medya kullanım süresine göre öğrencilerin insani değerler ölçeklerinden aldıkları puanların bazı alt boyutlarda düştüğü, bazılarında anlamlı düzeyde yükseldiği tespit edilmiştir.

Kısa (2018), 6.7.8. sınıf öğrencilerinin yalnızlık ve sosyal beceri düzeyleri ile internet bağımlılığı arasındaki ilişkinin tespit edilmesi hedeflenmektedir. Araştırmanın örneklemini 5 ilçede 10 farklı ortaokulda devam eden 693 öğrenci oluşturmuştur. Veri toplama aracı olarak “Kişisel Bilgi Formu, İnternet Bağımlılık Ölçeği, Matson Sosyal Beceri Ölçeği ve Çocuk Temelli Yalnızlık Ölçeği” kullanılmıştır. Analiz sonuçlarına göre öğrencilerin internet bağımlılık düzeyi ile olumsuz sosyal beceri düzeyleri arasında pozitif yönde, olumlu sosyal beceri düzeyleri ile arasında negatif yönde anlamlı ilişki belirlenmiştir.

Sosyal Beceri Ve Sosyal Medya Üzerine Yapılmış Çalışmalar

Beşli (2007), teknoloji karşısında geliştirilen tutumları ve teknolojinin etkilerini ölçmek amacı ile 138 lise öğrencisiyle anket uygulaması yapılmıştır. 41 sorudan oluşan anket çalışmasında 3 adet açık uçlu soruya da yer verilmiştir. Böylelikle öğrencilerin teknoloji kullanım düzeyini, hangi teknolojik ürünleri kullandıklarını, teknoloji kullanımlarının arkadaşlık ilişkileri üzerine etkileri, teknolojik yeniliklere karşı bakış açılarını belirlemek amaçlanmıştır. Sonuç itibarıyla teknoloji ve toplumun karşılıklı etkileşim içinde oldukları birbirlerini etkileme ve değiştirme potansiyeline sahip oldukları sonucuna ulaşılmıştır. Analiz sonuçlarına göre öğrenciler toplumsal ilişkilerine yeterli düzeyde önem vermektedirler. Öğrencilerin yarıya yakını aileleriyle birlikte vakit geçirmeyi tercih ettikleri görülmüştür. Beşli bu çalışmasında kültürel özelliklerimizin ve toplumsal

bağlarımızın teknolojinin olumsuz etkilerini azaltabilme gücüne sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Milliyetçi (2008), mesleki ve teknik eğitim veren ortaöğretim kurumlarındaki öğrencilerin internete yönelik tutumları ile sosyal becerileri arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla yaptığı araştırmada 471 öğrenciye ulaşmıştır. Betimsel tarama yöntemi kullanılan bu araştırmada veri toplamak amacıyla "İnternete Yönelik Tutum Ölçeği" ve "Sosyal Beceri Envanteri" kullanılmıştır. Araştırmadan elde edilen bulgulara göre "İnternete Yönelik Tutum Ölçeği" toplam puanları ile "Sosyal Beceri Envanteri" toplam puanları arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur.

Bostancı (2010)'nın "Sosyal Medyanın Gelişimi ve İletişim Fakültesi Öğrencilerinin Sosyal Medya Kullanım Alışkanlıkları" isimli yüksek lisans tezinde literatür taraması ve anket çalışması yapılmıştır. Araştırmaya katılan öğrencilerin en sık kullandıkları sosyal ağın Facebook olduğu belirlenmiş; öğrencilerin sosyal medya ağlarını arkadaşlarla iletişim kurmak için tercih ettikleri sonucuna ulaşılmıştır.

Vural ve Bat (2010), "Ege Üniversitesi İletişim Fakültesi Öğrencilerine İlişkin Bir Araştırma" adlı çalışmalarında yeni bir iletişim kanalı olarak sosyal medya kullanımını incelemiştir. Vural ve Bat bu araştırmayla, Ege Üniversitesi İletişim Fakültesi'nde okumakta olan öğrencilerinin bilgi iletişim teknolojilerinden internet ve sosyal medya kullanım alışkanlıklarının düzeyini bulmak ve bu amaçla bazı analizler yapmayı hedeflemiştir. Çalışmanın sonucunda ise Ege Üniversitesi İletişim Fakültesi öğrencilerinin tamamının internet kullandığı saptanmıştır. Elde edilen bulgulara göre en çok kullanılan sosyal medya ağının facebook olduğu tespit edilmiştir.

Söylemez (2013), çalışmasında öğretmen adaylarının sosyal ağ sitelerini kullanım durumlarına göre sosyal beceri düzeylerini incelemeyi amaçlamaktadır. Veri toplama aracı olarak "Sosyal Ağ Siteleri Kullanım Anketi" ve "Sosyal Beceri Envanteri" kullanılmıştır. Bu anketler 701 öğretmen adayına uygulanmıştır. Analiz sonuçlarına göre öğretmen adaylarına uygulanan ölçeklerin alt boyutları incelendiğinde anlamlı farklılık gösteren yerler olduğu görülmektedir. Genel toplam sosyal beceri düzeyleri, sosyal ağları en fazla kullanma amaçlarına göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

Ök (2013), tarafından "Ortaöğretim Öğrencilerinin Sosyal Medya Kullanım Alışkanlıkları ve Motivasyonları" adlı çalışmasında ortaöğretim öğrencilerinin sosyal medya kullanım alışkanlıklarını tespit etmek ve motivasyonlarının neler olduğunu bulabilmek amacıyla bir alan araştırması yapılmıştır. Araştırma Elazığ il merkezinde öğrenim gören 10 farklı ortaöğretim öğrencileri ile çalışılmıştır. Elde edilen sonuçlara göre öğrencilerin en sık kullandıkları sosyal ağ platformunun facebook olduğu görülmektedir.

Bayraktar (2013), “Sosyalleşme Sürecinde 14-18 Yaş Grubu Ortaöğretim Öğrencilerin Sosyal Medya Kullanım Eğilimleri ve Alışkanlıkları: Kayseri İli Örneği” adlı çalışmasında 748 öğrenci üzerinde anket uygulaması ile veriler toplanmıştır. Analiz sonuçlarına göre sosyal medya kullanımında cinsiyete göre anlamlı bir farklılık oluştuğu görülmüştür. Bununla birlikte öğrencilerin sosyal medyayı çoğunlukla eğlenmek ve sohbet etmek amacıyla kullandıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Atalay (2014), “Lise Öğrencilerinin Sosyal Medyaya İlişkin Tutumları ile Algıladıkları Sosyal Destek Düzeyleri arasındaki İlişki: Bahçelievler İlçesi Örneği” adlı çalışmasında öğrencilerin sosyal medya tutumlarıyla algıladıkları sosyal destek düzeyleri arasındaki ilişki düzeyini tespit etmeyi amaçlamıştır. Veri toplama aracı olarak “ Sosyal Medya Tutum Ölçeği” , “Algılanan Sosyal Destek Ölçeği” ve “Kişisel Bilgi Formu” kullanılmıştır. Yapılan araştırmanın sonucunda sosyal medya tutum ölçeği ile sosyal destek ölçeği toplam puanları arasında pozitif yönlü anlamlı ilişki bulunmuştur.

Gök (2017), “Ergenlerde Problemlı İnternet Kullanımı, Kişilik Özellikleri ve Sosyal Beceri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi” adlı çalışmasında ilişkiisel tarama modeli kullanılmıştır. 215 öğrenciye “Problemlı İnternet Kullanım Ölçeği- Ergen (PGKÖ-E), “Sosyal Beceri Envanteri” ve “Temel Kişilik Özellikleri Ölçeği” ölçeği kullanılmıştır. Araştırmadan sonuçlarına göre bu öğrencilerin problemlı internet kullanım düzeyleri, haftalık internet kullanım süresi ve internete bağlanılan yere göre anlamlı şekilde farklılaşırken cinsiyet ve okul türüne göre farklılaşmamaktadır.

2.2.2. Yurt Dışı Araştırmaları

Ishak ve arkd. (2013), çalışmasında Malezya'da üstün yetenekli öğrenciler üzerinde sosyal becerilerin boyutları ve empati ile ilişkileri adlı çalışmasında empati ve sosyal becerilerin altı boyutunun (başkalarını etkileme, çatışmayı, liderliği ve değişim için bir katalizör olma yeteneğini, başkalarıyla bağlanma, işbirliği içinde çalışma, takım olarak çalışma ve etkili iletişim kurma) üstün yetenekli öğrenciler üzerine etkisini incelemektedir. 15 yaşındaki 240 üstün yetenekli öğrencinin katıldığı çalışmada 81 erkek 159 da kız öğrenci uygulama yapılmaktadır. Malezya Ulusal Üstün Yetenek Merkezi tarafından üstün yetenekli olarak tanımlanan lise öğrencilerinden oluşmaktadır. Veriler, araştırmacılar tarafından geliştirilen Malezya Duygusal Bölüm Envanteri (MEQI) kullanılarak toplanmıştır. Bir anket yöntemi kullanılmış ve katıldıkları bir okul tatil programı sırasında veri toplanmıştır. Araştırmadan elde edilen bulgular, sosyal becerilerin tüm boyutlarının empati ile pozitif yönde ilişkili olduğunu ($p < 0,00$, $n = 240$) ve r değerlerinin 0,6'dan fazla olduğunu göstermektedir.

Freeman (2013),“Sosyal Medya'nın Üstün Yetenekli Çocukların Zeka ve Duygusal Kalkınma Üzerine Olası Etkileri” adlı çalışmasında üstün yetenekli öğrencilerin sosyal medyayla olan özel etkileri olumlu ve olumsuz yönleriyle ele alan bazı yaklaşımlara göz atmaktadır.

Generalista (2014), Üstün yetenekli çocukların sosyal becerileri adlı çalışmasında Üstün yetenekli çocukların sosyo-duygusal özellikleri ile ilgili deneysel çalışmaların eksikliğini gidermek ve özellikle sosyal beceriler bağlamında bu çocukların beceri düzeylerini belirlemek amaçlanmıştır. Bu örnekte 8-12 yaşları arasında 394 çocuk arasından bunlardan 269 çocuk üstün yetenekli olarak tanımlanmıştır. Tüm katılımcılar Sosyal Beceri Değerlendirme Sistemine ve Sosyo-demografik ankete katılmıştır. Sonuçlar, empatik beceriler haricinde, tüm kategorilerdeki üstün yetenekli çocuklar için daha ayrıntılı bir sosyal beceri düzeyinin olduğunu göstermiştir.

Price (2016), Yeni Zelanda da “Üstün Zekalı ve Yetenekli Kızların Facebook İle Deneyimlerinin Fenomenolojik Bir Çalışması” adlı araştırmasında facebook sosyal paylaşım ağının üstün yetenekli kızlar üzerindeki etkisini üzerine çalışılmıştır. Bu çalışmanın amacı, yetenekli kız öğrenci liderlerinin sosyal medya deneyimlerini anlatılmıştır. Fenomenoloji ilkelerinin desteklediği nitel bir yaklaşım kullanılmıştır. Beş katılımcı ile bireysel yarı yapılandırılmış, derinlemesine görüşmeler yapılmıştır. Fenomenolojik analiz için değiştirilmiş bir yöntem daha sonra deneyimlerinin temel özünü damıtmak için kullanılmıştır.

III. BÖLÜM

3. YÖNTEM

Çalışmada nicel araştırma yaklaşımı kullanılmıştır. Nicel araştırmanın esas uygulama ilkesi araştırma sırasında toplanan verilerin ve bilgilerin bir şekilde sayısal değerlerle gösterilebilmesi ve ölçülebilmesidir (Ekiz, 2009).

3.1. Araştırmanın Modeli

Bu çalışmada genel tarama modellerinden ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Tarama modelinin bir türü olan ilişkisel tarama modeli, iki ve daha fazla sayıdaki değişken arasında birlikte değişim varlığını ve/veya derecesini belirlemeyi amaçlayan araştırma modelidir (Karasar, 2005). Betimsel tarama modelinde, sınırlandırılmış bir zamanda bir çok kişi yada nesneden elde edilen bulguların incelenmesi ile araştırma problemine ve alt problemlerine cevap aranır (Arseven, 2001). Olaylara müdahale edilmez sadece var olan durum tespit edilmeye çalışılır. Bir konu üzerine genel durumu ortaya koymak amacıyla büyük grup örneklemelerinin çalışıldığı araştırmalardır (Büyüköztürk vd., 2013).

İlişkisel tarama yöntemi herhangi iki ya da daha çok değişken arasındaki ilişki korelasyon olarak adlandırılır. Bu değişkenler arasında ilişki bulunup bulunmadığını neden-sonuç ilişkisi kurmaksızın serpilme grafiklerine bakarak tayin edilebilir. Bu araştırma yönteminde genelleme amacı güdümlü araştırmanın genel amacı sistematik yapı ortaya koymaktır. Bu tür çalışmalarda istatistiksel terim olan korelasyon katsayısından faydalanılır (Çepni, 2014).

3.2. Evren Örneklem

Bu araştırmanın evreni 563 üstün yetenekli öğrenciden oluşmaktadır. 2019 yılında T.C. Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı Amasya, Samsun, Tokat ve Çorum illerinde ve ilçelerinde bulunan Bilim ve Sanat Merkezlerine devam eden, üstün yetenekli tanısı almış 10-14 yaş arası toplam 219 öğrenciden oluşmaktadır. Araştırmamızda basit rastgele seçkisiz örneklem kullanılmıştır. Metin (2015)'e göre basit rastgele seçkisiz örneklemede bireyler topluluğundan seçimin şans veya gelişigüzel seçilmesi ile gerçekleştirilir. Rastgele örnekleme yöntemi araştırmanın hem geçerliliği hemde güvenilirliği açısından orta- iyi seviyesinde kabul edilen en basit kolay ve güvenilir yöntem olarak kabul edilmektedir.

Üzerinde araştırılması düşünülen örneklemdaki bireyler rastgele olarak seçilir. Yani popülasyon içindeki her bireyin örneklem grubuna seçilme şansı eşittir (Çepni, 2014).

3.3. Veri Toplama Araçları

Uygulayıcı tarafından uzman görüşü alınarak hazırlanan kişisel bilgi formu, Kocayörük tarafından geliştirilen Sosyal Beceri Ölçeği ve Köroğlu tarafından hazırlanan Sosyal Medya Kullanım Motivasyonu Ölçeği kullanılmıştır.

3.3.1. Kisisel Bilgi Formu

Çalışmada örnekleme alınacak çocuklarda yaş cinsiyet ailenin gelir ve eğitim durumu, sosyal medya kullanım şekli, sosyal medya kullanım amacı, sosyal medya kullanım süresi gibi değişkenler açısından incelemeler yapılacaktır.

3.3.2. Sosyal Beceri Ölçeği

Veriler, Kocayörük (2000) tarafından geliştirilen 20 maddeden oluşan dörtlü likert dereceli puanlama türündeki “Sosyal Beceri Ölçeği (SBÖ)” ile elde edilmiştir. Ölçekten elde edilen puanlar 20-80 arasındadır. Bireyin sosyal beceri düzeyinin yeterli olduğunu anlamak için ölçekten yüksek puan alması gerekmektedir. Kocayörük (2000) tarafından ölçeğin iç tutarlılığını belirlemek için Cronbach-Alfa Güvenilirlik katsayısı hesaplanmış ve ,75 olarak bulunmuştur. Ölçeğin kapsam geçerliliği için bu alanda uzman beş eğitimcinin görüşü alınmış, ölçeğin istenen sosyal beceri davranışlarını ölçtüğü görülmüştür. Ölçek ek de verilmiştir.

3.3.3. Sosyal Medya Kullanım Motivasyonu Ölçeği

Köroğlu (2014) tarafından geliştirilen üstün yetenekli öğrencilerin sosyal medya kullanım motivasyonlarıyla alakalı 15 cümleli Sosyal Medya Kullanım Motivasyonu Ölçeği'ne (SMKMÖ) yer verilmiştir. 3'lü likert dereceli puanlama sistemine sahip olan ölçekte iç tutarlılık katsayısı Cornbach- Alfa Güvenilirlik katsayısı hesaplanmış ve ,836 olarak bulunmuştur. Sosyal Medya Kullanım Motivasyonu Ölçeği'nin (SMKMÖ) Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayısı Tutarlılık hesaplamasında, Köroğlu (2014) ün bulmuş olduğu iç tutarlılık katsayısına yakın bir sonuca ulaşılmıştır.

3.4. Verilerin Toplanması

Araştırmada kullanılan ölçek ve verilerin uygulanması amacıyla 2018-2019 eğitim öğretim yılında örnekleme uygun seçilen sınıflara ölçeklerin uygulanacağı saatler belirlenmiştir. Belirlenen saatlerde Kisisel Bilgi Formu, “Sosyal Beceri Ölçeği (SBÖ)” ve Sosyal Medya Kullanım Motivasyonu Ölçeği' (SMKMÖ) birlikte uygulanmıştır. Uygulamadan önce veri toplama araçları ile ilgili yönergeler okunup gerekli açıklamalar yapıp ve uygulamayla ilgili bilgiler verilmiştir. Veri toplama araçlarında herhangi bir karışıklığa neden olmamak için her iki veri toplama aracı birbirine eklenmiş olarak

verilmiştir. Uygulamada öğrencilere gerekli süre tanınmıştır. Uygulamalar bazen doğrudan araştırmacı tarafından bazen google form üzerinden bazen ise de rehber ve alan öğretmenleri yardımıyla izinleri alınan okullarda uygulanmıştır. Uygulamalar ortalama 15-20 dakika sürmüştür.

3.5. Verilerin Analizi

İstatiksel çözümlemelere başlamadan önce demografik değişkenler gruplandırılmıştır ve öğrencilere uygulanan ölçekler (Sosyal Beceri Ölçeği ve Sosyal Medya Kullanım Motivasyon Ölçeği) puanlanacaktır.

Araştırmadan elde edilen veriler SPSS paket programı ile analiz edilmiştir. Bulguların analizinde betimleyici istatistiklere yer verilmiştir. İki bağımsız grup arasındaki verilerin karşılaştırılmasında bağımsız örneklem t-testi, ikiden fazla grup arasındaki verilerin karşılaştırılmasında Tek Yönlü Varyans Analizi kullanılmıştır. Tek Yönlü Varyans Analizi sonrasında elde edilen verilerdeki farklılığın kaynağını belirlemek amacıyla tamamlayıcı Post-Hoc analizi olarak Tukey HSD testi kullanılmıştır.

Araştırmaya katılan üstün yetenekli öğrenciler ile ilgili betimsel istatistikler başlığı altında; cinsiyet, sınıf düzeyi, kardeş sayısı, aile gelir durumu, anne-baba birliktelik durumu, anne eğitim durumu, baba eğitim durumu, anne mesleği, baba mesleği, internete girilen ortam, internet kullanım yılı, günlük ortalama internet kullanım süresi, sosyal medya sitelerine bağlanma aracı, sosyal medyayı kullanma amacı, sosyal medya kullanma gereksinimleri ve sosyal medya sitelerine üyelik durumu gibi kategorilere ait betimsel istatistikler yer almaktadır.

Üstün Yetenekli Çocukların Sosyal Beceri Düzeyleri ile ilgili bulgular başlığı altında; cinsiyet, sınıf düzeyi, kardeş sayısı, anne-baba birliktelik durumu, anne eğitim durumu, baba eğitim durumu, anne mesleği, baba mesleği, internete girilen ortam, internet kullanım yılı, günlük, günlük ortalama internet kullanım süresi, sosyal ağlara kullanma sıklığı, aktif olarak kullanılan sosyal medya platform sayısı gibi kategorilere ait ilişkisiz Örneklemeler için T-Testi ve Tek Yönlü Varyans Analizi (One-Way ANOVA) sonuçları yer almaktadır.

Üstün Yetenekli Çocukların Sosyal Medya Kullanım Motivasyonu ile ilgili bulgular başlığı altında; cinsiyet, sınıf düzeyi, kardeş sayısı, anne-baba birliktelik durumu, anne eğitim durumu, baba eğitim durumu, anne mesleği, baba mesleği, internete girilen ortam, internet kullanım yılı, günlük internet kullanım süresi, sosyal ağlar kullanım sıklığı, aktif olarak kullanılan sosyal medya platform sayısı gibi kategorilere ait ilişkisiz Örneklemeler için T-Testi ve Tek Yönlü Varyans Analizi (One-Way ANOVA) sonuçları yer almaktadır.

Üstün Yetenekli Çocukların Sosyal Beceri düzeyi ile Sosyal Medya Kullanım Motivasyonu Arasındaki İlişki başlığı altında Üstün Yetenekli Öğrencilerin sosyal medya kullanım motivasyon düzeyleri ile sosyal beceri düzeyi arasındaki ilişkiye dair bulgular yer almaktadır.

IV. BÖLÜM

4. BULGULAR

Bu bölümde araştırmadan elde edilen bulgular yer almaktadır:

4.1. Araştırmaya Katılan Üstün Yetenekli Öğrencilerin Betimsel İstatistikleri;

4.1.1. Sınıf Düzeyine Göre

Tablo 2 Üstün Yetenekli Öğrencilerin Sınıf Düzeyine Göre Dağılımları

Değişken	N	%	
Sınıf düzeyi	4. SINIF	114	52,1
	5. SINIF	34	15,5
	6. SINIF	26	11,9
	7. SINIF	39	17,8
	8 SINIF	6	2,7
	Toplam	219	100,0

Araştırmaya katılan üstün yetenekli çocukların sınıf düzeyine göre dağılımları Tablo 2' de verilmiştir. Katılımcıların 114 'ü 4. sınıf, 34' ü 5. sınıf, 26' ı, 6. sınıf, 39' u 7. sınıf, 6' sı 8. sınıf öğrencilerinden oluşmaktadır. En fazla katılım 4. sınıf düzeyi öğrencilerinden, en az katılım ise 8. sınıf düzeyi öğrencilerinden sağlanmıştır.

1.1.2. Cinsiyete Göre

Tablo 3 Üstün Yetenekli Öğrencilerin Cinsiyete Göre Dağılımları

Değişken	N	%	
Cinsiyet	Kız	126	57,5
	Erkek	93	42,5
	Toplam	219	100,0

Araştırmaya katılan üstün yetenekli çocukların cinsiyete göre dağılımları Tablo 3 'te verilmiştir. Katılımcıların %57, 5 'i temsil eden 126 'sı kız, %42,5' ni temsil eden 93 'ü ise erkek öğrencilerden oluşmaktadır.

1.1.3. Kardeş Sayısına Göre

Tablo 4 Üstün Yetenekli Öğrencilerin Kardeş Sayısına Göre Dağılımları

Değişken	N	%	
Kardeş sayısı	Kardeş yok	24	11,0
	1 kardeş	138	63,0
	2 kardeş	46	21,0
	3 ve üstü kardeş	11	5,0
	Toplam	219	100,0

Araştırmaya katılan üstün yetenekli çocukların kardeş sayısına göre dağılımları tablo 4 'te verilmiştir. Katılımcıların % 11 'i temsil eden 24 'ünün kardeşi yoktur. %63 'ü temsil eden 138 'nin 1 kardeşi, %21 temsil eden 46 'sının 2 kardeşi ve %5 'i temsil eden 11 öğrencinin ise 3 ve üzeri kardeşi vardır.

4.1.4. Aile Gelirine Göre

Tablo 5. Üstün Yetenekli Öğrencilerin Aile Gelirine Göre Dağılımları

Değişken	N	%	
Gelir Durumu	0-2999	24	11,0
	3000-3999	39	17,8
	4000 ve üzeri	145	66,2
	Kayıp veri	11	5,0
	Toplam	219	100,0

Araştırmaya katılan üstün yetenekli çocukların aile gelirine göre dağılımları Tablo 5 'te verilmiştir. Katılımcıların % 11'i temsil eden 24 'ünün 0-2999 tl arası, %17,8 'i temsil eden 39 'unun 3000-3999 tl arası, %66,2 'sini temsil eden 145 'inin 4000 tl ve üzeri geliri olan ailelerden oluştuğu görülmektedir.

4.1.5. Aile Birliktelik Durumuna Göre

Tablo 6. Üstün Yetenekli Öğrencilerin Aile Birliktelik Durumuna Göre Dağılımları

Değişken	N	%	
Birliktelik Durumu	Birlikte	210	95,9
	Ayrı	5	2,3
	Kayıp veri	4	1,8
	Toplam	219	100,0

Araştırmaya katılan üstün yetenekli çocukların ailelerinin birliktelik durumuna göre dağılımı Tablo 6 'da verilmiştir. Katılımcıların % 95,9 'u temsil eden 210 'nun aile birlikte, % 2,3 'nün temsil eden 5 'nin ailesi ayrı yaşadığı görülmektedir.

4.1.6. Anne Eğitim Durumuna Göre

Tablo 7. Üstün Yetenekli Öğrencilerin Anne Eğitim Durumuna Göre Dağılımları

Değişken	N	%	
Anne Eğitim	İlköğretim	21	9,6
	Lise	39	17,8
	Üniversite	154	70,3
	Kayıp Veri	5	2,3
	Toplam	219	100,0

Araştırmaya katılan üstün yetenekli çocukların Anne Eğitim Durumuna Göre dağılımı Tablo 7 'de verilmiştir. Katılımcıların % 9,6 'ı temsil eden 21 'nin annesi ilköğretim mezunu, %17,8 'i temsil eden 39 'unun annesi lise mezunu, %70,3 'sini temsil eden 154 öğrencinin annesi üniversite mezunu olduğu görülmektedir. Bu öğrencilerin annelerinin eğitim durumu %70 'lik oranla en fazla üniversite mezunu olduğu söylenebilir.

4.1.7. Baba Eğitim Durumuna Göre

Tablo 8. Üstün Yetenekli Öğrencilerin Baba Eğitim Durumuna Göre Dağılımları

Değişken	N	%	
Baba Eğitim	İlköğretim	12	5,5
	Lise	27	12,3
	Üniversite	175	79,9
	Kayıp	5	2,3
	Toplam	219	100,0

Araştırmaya katılan üstün yetenekli çocukların Baba Eğitim Durumuna Göre dağılımı tablo 8'de verilmiştir. Katılımcıların % 5,5'i temsil eden 12'sinin babası ilköğretim mezunu, %12,3'ü temsil eden 27'sinin babası lise mezunu, %79,9'u temsil eden 175 öğrencinin babası üniversite mezunu olduğu görülmektedir. Bu öğrencilerin babalarının eğitim durumu %80'lik oranla en fazla üniversite mezunu olduğu söylenebilir.

4.1.8. Anne Mesleğine Göre

Tablo 9.Üstün Yetenekli Öğrencilerin Anne Mesleğine Göre Dağılımları

Değişken	N	%	
Anne Meslek	Ev hanımı	79	36,1
	İşçi	5	2,3
	Memur	90	41,1
	Serbest meslek	9	4,1
	Diğer	36	16,4
	Toplam	219	100,0

Araştırmaya katılan üstün yetenekli çocukların anne mesleğine göre dağılımı Tablo 9 'da verilmiştir. Katılımcıların % 36,1' ini temsil eden 79 'unun annesi ev hanımı, % 2,3 'ü temsil eden 5 'sinin annesi işçi, % 41,1 'ini temsil eden 90 öğrencinin annesi memur, %4,1 'i temsil eden 9 'unun annesi serbest meslek, %16,4 'nün temsil eden 36 öğrencinin annesi diğer meslek grubunda olduğu görülmektedir.

4.1.9. Baba Mesleğine Göre

Tablo 10.Üstün Yetenekli Öğrencilerin Baba Mesleğine Göre Dağılımları

Değişken	N	%	
Baba Meslek	İşçi	13	5,9
	Memur	106	48,4
	Serbest meslek	43	19,6
	Diğer	57	26,0
	Toplam	219	100,0

Araştırmaya katılan üstün yetenekli çocukların anne mesleğine göre dağılımı Tablo 10 'da verilmiştir. Katılımcıların % 5,9 'unu temsil eden 13 'nün babası işçi, % 48,4 'ü temsil eden 106 'sının babası memur, % 19,6 'sini temsil eden 43 öğrencinin babası serbest meslek, %26 'sını temsil eden 57 'sinin babası diğer meslek grubunda olduğu görülmektedir.

4.1.10. İnternete Girilen Ortama Göre

Tablo 11.Üstün Yetenekli Öğrencilerin İnternete Girilen Ortama Göre Dağılımları

Değişken	N	%	
İnternete Girilen Ortam	Ev	197	90,0
	Her yer	13	5,9
	Okul	7	3,2
	Kayıp veri	2	0,9
	Toplam	219	100

Araştırmaya katılan üstün yetenekli çocukların İnternete girilen Ortama göre dağılımları Tablo 11 'de verilmiştir. Katılımcıların %90 'ı temsil eden 197 öğrenci evde, %5,9 'u temsil eden 13 öğrenci her yerde ve %3,2' i temsil eden 7 öğrenci okulda internete girdiğini belirtmiştir. Bu öğrencilerden en fazla % 90 'ı temsil eden 197 öğrenci evde internete girdiği görülmüştür.

4.1.11. İnternet Kullanım Yılına Göre

Tablo 12. Üstün Yetenekli Öğrencilerin İnternet Kullanım Yılına Göre Dağılımı

Değişken	N	%	
İnternet kullanım yılı	1 yıldan az	27	12,3
	1-3 yıl arası	74	33,8
	4 yıl ve üzeri	113	51,6
	Kayıp Veri	5	2,3
	Toplam	219	100,0

Araştırmaya katılan üstün yetenekli çocukların İnternet kullanım yılına göre dağılımı Tablo 12 'de verilmiştir. Katılımcıların %12,3 ' ü temsil eden 27 öğrenci 1 yıldan az, %33,8 ' i temsil eden 74 öğrenci 1-3 yıl arası ve %51,6 'yı temsil eden 113 öğrenci 4 yıl ve üzerinde internet kullandıklarını belirtmiştir. Bu öğrencilerden en fazla %51,6 'yı temsil eden 113 'ü 4 yıl ve üzerinde internet kullandıkları görülmüştür.

4.1.12. Günlük Ortalama İnternet Kullanım Süresine Göre

Tablo 13.Üstün Yetenekli Öğrencilerin Günlük Ortalama İnternet Kullanım Süresine Göre Dağılımı

Değişken		N	%
Günlük Ortalama İnternet Kullanımı	1 saatten az	113	51,6
	1-3 saat arası	88	40,2
	4 saat ve üzeri	16	7,3
	Kayıp Veri	2	0,9
	Toplam	219	100,0

Araştırmaya katılan üstün yetenekli çocukların günlük ortalama internet kullanım süresine göre dağılımı Tablo 13 'de verilmiştir. Katılımcıların %51,6 'yı temsil eden 113 öğrenci 1 saatten az, %40,2 'yi temsil eden 88 öğrenci 1-3 saat arası ve %7,3 'ü temsil eden 16 öğrenci 4 saat ve üzerinde günlük ortalama internet kullandıklarını belirtmiştir. Bu öğrencilerden en fazla %51,6 'yı temsil eden 113 'ü günlük ortalama 1 saatten az internet kullandıkları görülmüştür.

4.1.13. Sosyal Medya Sitelerine Bağlanma Aracına Göre

Tablo 14. Üstün Yetenekli Öğrencilerin Sosyal Medya Sitelerine Bağlanma Aracına Göre Dağılımı

Değişken		N	%
Sosyal Medyaya Bağlanma Aracı	Akıllı telefon	123	50,8%
	Tablet	63	26,0%
	Dizüstü bilgisayar	34	14,0%
	Masaüstü bilgisayar	22	9,1%

Araştırmaya katılan üstün yetenekli çocukların sosyal medya sitelerine bağlanma aracına göre dağılımları Tablo 14 'de verilmiştir. Katılımcıların , %50,8 'i temsil eden 123 öğrenci akıllı telefon,% 26 'sını temsil eden 63 öğrenci tablet, %14 'ü temsil eden 34 öğrenci dizüstü bilgisayar, %9,1 'i temsil eden 22 öğrenci masaüstü bilgisayar kullandığını belirtmiştir. Bu öğrencilerden en fazla %50,8 'i temsil eden 123 öğrenci akıllı telefon kullandığı görülmüştür

4.1.14. Sosyal Medya Kullanım Amacına Göre

Tablo 15. Üstün Yetenekli Öğrencilerin Sosyal Medya Kullanım Amacına Göre Dağılımı

Değişken	N	%	
Sosyal Medya Kullanım Amacı	Eğlence	160	26,6%
	Bilgi kaynağı	137	22,8%
	İletişim	96	16,0%
	Vakit geçirme	93	15,5%
	Paylaşım	44	7,3%
	Sosyalleşme	25	4,2%
	Başkalarını takip etme/ takip edilme	24	4,0%
	Gerçek dünyadan kaçış	15	2,5%
	Kendini ifade etme	7	1,2%

Araştırmaya katılan üstün yetenekli çocukların Sosyal Medya Kullanım Amacına Göre dağılımları Tablo 15 'te verilmiştir. Katılımcıların %26,6 'sını temsil eden 160 öğrenci eğlence, %22,8 'ini temsil eden 137 öğrenci bilgi kaynağı, %16 'ı temsil eden 96 öğrenci iletişim, %15,5 'sini temsil eden 137 öğrenci vakit geçirme, %7,3 'ü temsil eden 44 öğrenci paylaşma, %4,2 'sini temsil eden 25 öğrenci sosyalleşme, %4 'ü temsil eden 24 öğrenci başkalarını takip etme/ takip edilme, %2,5 'ini temsil eden 15 öğrenci gerçek dünyadan kaçış, %1,2 'i temsil eden 7 öğrenci ise kendini ifade etme olarak sosyal medyayı kullandıklarını ifade etmiştir. Bu öğrencilerden en çok %27 'lik ve %23 'lük oranlarla eğlenmek ve bilgi kaynağı olarak sosyal medyayı kullandıkları görülmüştür.

4.1.15. Sosyal Medya Kullanma Gereksinimlerine göre

Tablo 16. Üstün Yetenekli Öğrencilerin Sosyal Medya Kullanma Gereksinimlerine Göre Dağılımı

Değişken	N	%	
Sosyal Medya Kullanma Gereksinimi	Hızlı olması	117	36,7%
	Yüz yüze görüşemediğim Arkadaşlarımla görüşme fırsatı	81	25,4%
	Yaygın olması	47	14,7%
	Etkileşimli olması	41	12,9%
	Paylaşımına imkan sağlaması	33	10,3%

Araştırmaya katılan üstün yetenekli çocukların Sosyal Medya Kullanma gereksinimlerine göre dağılımları tablo 16 'da verilmiştir. Katılımcıların %36,7 'sini temsil eden 117 öğrenci hızlı olması, %25,4 'ünü temsil eden 81 öğrenci yüz yüze görüşemediğim arkadaşlarımla görüşmek, %14,7 'sini temsil eden 47 öğrenci içerik yaygın olması, %12,9 'unu temsil eden 41 öğrenci araştırma etkileşimli olması, %10,3 'ünü temsil eden 33 öğrenci ise paylaşım imkanı sağlaması sebebiyle sosyal medyayı kullandıklarını ifade etmiştir. Bu öğrencilerden en çok %37 'lik oranla hızlı olması nedeniyle sosyal medya kullanıldığı görülmüştür.

4.1.16. Sosyal Medya Sitelerine Üyelik Durumuna Göre

Tablo 17. Üstün Yetenekli Öğrencilerin Sosyal Medya Sitelerine Üyelik Durumuna Göre Dağılımı

Değişken	N	%	
Sosyal Medya Üyelik Durumu	Youtube	127	31,3%
	Whatsapp	96	23,6%
	İnstagram	56	13,8%
	Facebook	48	11,8%
	Twiter	13	3,2%
	Üye değilim	66	16,3%

Araştırmaya katılan üstün yetenekli çocukların sosyal medya sitelerine üyelik durumuna göre dağılımları Tablo 17 'de verilmiştir. Katılımcıların %31,3 'ü temsil eden 127 öğrenci youtube, %23,6 'i temsil eden 96 öğrenci whatsapp, %13,8 'i temsil eden 56 öğrenci instagram, %11,8 'i temsil eden 48 öğrenci facebook, %3,2 'i temsil eden 13 öğrenci twiter kullandığını belirtmiştir. %16,3 'ü temsil eden 66 öğrenci ise hiçbir sosyal medya sitesine üye olmadığını ifade etmiştir. Bu öğrencilerden en fazla %31,3 'ü temsil eden 127 öğrenci youtube kullandığı görülmüştür.

4.2. Üstün Yetenekli Çocukların Sosyal Beceri Düzeyleri ile ilgili Bulgular

4.2.1. Sınıf Düzeyine Göre

Tablo 18. Üstün Yetenekli Öğrencilerin Sosyal Beceri Düzeyleri Sınıf Düzeyine Göre Değişimi Tek Yönlü Varyans Analizi Bulguları

	Değişken	N	X	Ss	sd1, sd2	F	P
SBÖ	4.SINIF	114	67,24	7,78	4,21	1,49	0,21*
	5.SINIF	34	64,59	7,95			
	6.SINIF	26	68,27	7,06			
	7.SINIF	39	65,03	7,69			
	8.SINIF	6	66,83	6,62			

*p>0,05

Tablo 18 'deki bulgular değerlendirildiğinde, üstün yetenekli öğrencilerin sosyal beceri düzeyleri sınıf düzeyleri arasında anlamlı bir fark olmadığı, (F (4,21)=1.49 p>0,05) sosyal beceri düzeylerinin sınıflara göre farklılaşmadığı görülmektedir.

4.2.2. Cinsiyete Göre

Tablo 19. Üstün Yetenekli Öğrencilerin Sosyal Beceri Düzeyleri Cinsiyete Göre Değişimi T Testi Bulguları

	Değişken	N	X	Ss	T	P
SBÖ	Kız	126	67,41	6,81	1,88	0,06*
	Erkek	93	65,37	8,70		

*p>.05

Tablo 19'daki bulgular değerlendirildiğinde, üstün yetenekli öğrencilerin sosyal beceri düzeyleri kız ve erkek grubu puanları arasında anlamlı bir fark olmadığı, (t (217)= 1,88 p>0,05) erkek ve kız öğrencilerin sosyal becerileri benzer olduğu görülmektedir.

4.2.3. Kardeş Sayısına göre

Tablo 20. Üstün Yetenekli Öğrencilerin Sosyal Beceri Düzeylerinin Kardeş Sayısına Göre Değişimi Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

	Değişken	N	X	Ss	sd1, sd2	F	P
SBÖ	Sıfır	24	64,83	6,59	3,21	0,69	0,56*
	Bir	138	66,57	7,85			
	İki	46	66,87	7,48			
	Üç ve üstü	11	68,64	9,57			

Tablo 20 'deki bulgular değerlendirildiğinde, üstün yetenekli öğrencilerin sosyal beceri düzeyleri kardeş sayısına göre anlamlı bir fark olmadığı (F (3,21)=0,69 p>0,05) sosyal beceri düzeylerinin kardeş sayısına göre farklılaşmadığı görülmektedir.

4.2.4. Anne-Baba Birliktelik Durumuna Göre

Tablo 21. Üstün Yetenekli Öğrencilerin Sosyal Beceri Düzeylerinin Aile Birliktelik Durumuna Göre Dağılım T Testi Sonucu

	Değişken	N	X	Ss	T	p
SBÖ	Birlikte	210	66,65	7,70	1,91	0,58*
	Ayrı	5	60,00	7,48		

*p>0,05

Tablo 21 'deki bulgular değerlendirildiğinde, üstün yetenekli öğrencilerin sosyal beceri düzeyleri aile birliktelik durumuna göre anlamlı bir fark olmadığı, ($t(215)=1.91$, $p>0,05$) sosyal beceri düzeylerinin aile birliktelik durumuna göre farklılaşmadığı görülmektedir.

4.2.5. Anne Eğitim Durumuna Göre

Tablo 22. Üstün Yetenekli Öğrencilerin Sosyal Beceri Düzeylerinin ve Sosyal Medya Kullanım Motivasyonunun Anne Eğitim Göre Değişimi Tek Yönlü Varyans Analizi Bulguları

	Değişken	N	X	Ss	sd1, sd2	F	p
SBÖ	İlköğretim	24	69,90	7,52	2,21	2,52	0,08*
	Lise	138	65,28	7,92			
	Üniversite	46	66,55	7,63			

* $p>0,05$

Tablo 22 'deki bulgular değerlendirildiğinde, Üstün Yetenekli Öğrencilerin sosyal beceri düzeyleri anne eğitim durumuna göre anlamlı bir fark olmadığı, ($F(2,21)=2,52$, $p>0,05$) sosyal beceri düzeylerinin anne eğitim durumuna göre farklılaşmadığı görülmektedir.

4.2.6. Baba Eğitim Durumuna Göre

Tablo 23. Üstün Yetenekli Öğrencilerin Sosyal Beceri Düzeylerinin Baba Eğitim Göre Değişimi Tek Yönlü Varyans Analizi Bulguları

	Değişken	N	X	Ss	sd1, sd2	F	p
SBÖ	İlköğretim	12	69,92	6,05	2,21	1,54	0,22*
	Lise	27	65,26	8,58			
	Üniversite	175	66,54	7,60			

* $p>0,05$

Tablo 23 'teki bulgular değerlendirildiğinde, üstün yetenekli öğrencilerin sosyal beceri düzeyleri baba eğitim durumuna göre anlamlı bir fark olmadığı, ($F(2,21)=1.54$, $p>0,05$) sosyal beceri düzeylerinin baba eğitim durumuna göre farklılaşmadığı görülmektedir.

4.2.7. Anne Meslek Durumuna Göre

Tablo 24. Üstün Yetenekli Öğrencilerin Sosyal Beceri Düzeylerinin Anne Meslek Durumuna Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Bulguları

Değişken	N	X	Ss	sd1, sd2	F	p
SBÖ ev hanımı	79	67,32	7,77	4,21	0,94	0,44*
İşçi	5	62,60	7,64			
Memur	90	65,70	7,88			
serbest meslek	9	66,44	5,79			
Diğer	36	67,53	7,60			

*p>0,05

Tablo 24 'deki bulgular değerlendirildiğinde, üstün yetenekli öğrencilerin sosyal beceri düzeyleri ile anne meslek durumu arasında anlamlı bir fark olmadığı, (F (4,21)=0,94 $p>0,05$) sosyal beceri düzeylerinin anne meslek durumuna göre benzer olduğu görülmektedir.

4.2.8. Baba Meslek Durumuna Göre

Tablo 25. Üstün Yetenekli Öğrencilerin Sosyal Beceri Düzeylerinin Baba Meslek Durumuna Göre Değişimi Tek Yönlü Varyans Analizi Bulguları

Değişken	N	X	Ss	sd1, sd2	F	P
SBÖ İşçi	13	68,23	7,52	3,21	1,10	0,35*
Memur	106	66,61	7,80			
Serbest meslek	43	64,84	6,75			
Diğer	57	67,32	8,24			

*p>0,05

Tablo 25 'teki bulgular değerlendirildiğinde, üstün yetenekli öğrencilerin sosyal beceri düzeyleri ile baba meslek durumu arasında anlamlı bir fark olmadığı, (F (3,21)=1.10 $p>0,05$) sosyal beceri düzeylerinin baba meslek durumuna göre farklılaşmadığı görülmektedir.

4.2.9. İnternete Girilen Ortama Göre

Tablo 26. Üstün Yetenekli Öğrencilerin Sosyal Beceri Düzeylerinin İnternete Girilen Ortama Göre Değişimi Tek Yönlü Varyans Analizi Bulguları

	Değişken	N	X	Ss	sd1, sd2	F	p
SBÖ	Ev	197	66,86	7,55			
	Okul	7	64,00	11,62	2,214	2,04	0,13*
	Her yer	13	62,85	7,89			

*p>0,05

Tablo 26 'daki bulgular değerlendirildiğinde, üstün yetenekli öğrencilerin sosyal beceri düzeyleri ile internete girilen ortam arasında anlamlı bir fark olmadığı (F(2,214)=2.04 p>0,05) sosyal beceri düzeylerinin internete girilen ortama göre farklılaşmadığı görülmektedir.

4.2.10. İnternet Kullanım Yılına Göre

Tablo 27. Üstün Yetenekli Öğrencilerin Sosyal Beceri Düzeylerinin İnternet Kullanım Yılına Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Bulguları

	Değişken	N	X	Ss	sd1, sd2	F	p
SBÖ	27	64.78	7,48	27			
	74	68.12	7,36	74	2,211	2,74	0,07*
	113	65.81	8,02	113			

Tablo 27'deki bulgular değerlendirildiğinde, üstün yetenekli öğrencilerin sosyal beceri düzeyleri internet kullanım yılına göre anlamlı bir fark olmadığı (F(2,211)=2,74 p>0,05) sosyal beceri düzeylerinin internet kullanım yılına göre farklılaşmadığı görülmektedir.

4.2.11 Günlük Ortalama İnternet Kullanım Süresine Göre

Tablo 28. Üstün Yetenekli Öğrencilerin Sosyal Beceri Düzeylerinin Günlük Ortalama İnternet Kullanım Süresine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Bulguları

	Değişken	N	X	Ss	sd1, sd2	F	P	Post Hoc
SBÖ	1 saatten az	113	67,42	7,76				1 saatten
	1-3 saat arası	88	66,11	6,82	2,214	4,24	0,02	az-
	4 saat ve üzeri	16	61,62	10,01				4 saat ve üzeri

*p<0,05

Tablo 28' deki bulgular değerlendirildiğinde, üstün yetenekli öğrencilerin sosyal beceri düzeyleri günlük ortalama internet kullanım göre anlamlı bir fark olduğu, ($f(2,201)=4.24$ $p<0,05$) sosyal beceri düzeylerinin günlük ortalama internet kullanım süresine göre farklılaştığı görülmektedir.

Farklılığın kaynağını tespit etmek amacıyla gerçekleştirilen Tukey HSD testi sonucunda interneti günlük ortalama 1 saatten az kullanan bireylerin sosyal becerileri günlük ortalama 4 saat ve üzeri kullananlara göre anlamlı farklılaşmaktadır. Diğer gruplar arasında anlamlı bir farklılık yoktur.

4.2.12. Sosyal Ağlar Kullanım Sıklığına Göre

Tablo 29. Üstün Yetenekli Öğrencilerin Sosyal Beceri Düzeylerinin Sosyal Ağlar Kullanım Sıklığına Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Bulguları

	Değişken	N	X	Ss	sd1, sd2	F	P	Post Hoc
SBÖ	Her gün	59	64,18	8,32				
	Haftada 3-4 gün	66	67,89	6,26				
	Hafta sonları	64	67,28	8,30	3,202	2,90	0,04*	Hergün-Haftasonları
	Ayda 1-2 gün	17	65,29	7,28				

* $p<0,05$

Tablo 29 'daki bulgular değerlendirildiğinde, üstün yetenekli öğrencilerin sosyal beceri düzeyleri sosyal ağlar kullanım sıklığına göre anlamlı bir fark olduğu ($f(3,202)=2.90$ $p<0,05$) sosyal beceri düzeylerinin sosyal ağlar kullanım sıklığına göre farklılaştığı görülmektedir. Farklılığın kaynağını tespit etmek amacıyla gerçekleştirilen Games Howell testi sonucunda sosyal ağları her gün kullanan bireylerin sosyal becerileri hafta sonları kullananlara göre anlamlı farklılaşmaktadır. Diğer gruplar arasında anlamlı bir farklılık yoktur.

4.2.13. Aktif Sosyal Medya Kullanım Sayısına Göre

Tablo 30. Üstün Yetenekli Öğrencilerin Sosyal Beceri Düzeylerinin Aktif Sosyal Medya Kullanım Sayısına Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Bulguları

	Değişken	N	X	Ss	sd1, sd2	F	p
SBÖ	2	104	67,01	7,67			
	2-4 arası	86	65,58	8,15	2,195	0,83	0,43*
	4 ve üzeri	8	67,25	5,55			

* $p>0,05$

Tablo 30 'daki bulgular değerlendirildiğinde, üstün yetenekli öğrencilerin sosyal beceri düzeyleri aktif sosyal medya kullanım sayısına göre anlamlı bir fark olmadığı,

($F(2,195)=.83$ $p>0,05$) sosyal beceri düzeylerinin aktif sosyal medya kullanım sayısına göre farklılaşmadığı görülmektedir.

4.3. Üstün Yetenekli Çocukların Sosyal Medya Kullanımı ile ilgili Bulgular

4.3.1. Sınıf Düzeyine Göre

Tablo 31. Üstün Yetenekli Öğrencilerin Sosyal Medya Kullanım Motivasyon Düzeylerine Göre Dağılımı Tek Yönlü Varyans Analizi Bulguları

	Değişken	N	X	Ss	sd1, sd2	F	p
SMÖ	4.SINIF	114	20,86	3,73			
	5.SINIF	34	21,76	3,58			
	6.SINIF	26	21,96	3,75	4,21	1,8	0,13*
	7.SINIF	39	22,08	3,77			
	8.SINIF	6	23,83	3,43			

* $p>0,05$

Tablo 31 'deki bulgular değerlendirildiğinde, üstün yetenekli öğrencilerin sosyal medya kullanım motivasyon düzeyleri ile sınıf düzeyleri arasında anlamlı bir fark olmadığı, ($F(4,21)=1.8$ $p>0,05$) sosyal medya kullanım motivasyon düzeylerinin sınıflara göre farklılaşmadığı görülmektedir.

4.3.2. Cinsiyete Göre

Tablo 32. Üstün Yetenekli Öğrencilerin Sosyal Medya Kullanım Motivasyonlarının Cinsiyete Göre Dağılım T Testi Bulguları

	Değişken	N	X	Ss	T	p
SMÖ	Kız	126	21,24	3,65	-0,88	0,38*
	Erkek	93	21,69	3,86		

* $p>0,05$

Tablo 32 'deki bulgular değerlendirildiğinde, üstün yetenekli öğrencilerin sosyal medya kullanım motivasyon düzeylerinin kız ve erkek grubu puanları arasında anlamlı bir fark olmadığı, ($t(217)=-0,88$ $p>0,05$) erkek ve kız öğrencilerin sosyal medya kullanım motivasyon düzeyleri benzer olduğu görülmektedir.

4.3.3. Kardeş Sayısına Göre

Tablo 33. Üstün Yetenekli Öğrencilerin Sosyal Medya Kullanım Düzeylerinin Kardeş Sayısına Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

	Değişken	N	X	Ss	sd1, sd2	F	p
SMÖ	Sıfır	24	22,83	3,92			
	Bir	138	21,16	3,56			
	İki	46	21,80	3,96	3,21	1,96	0,12*
	Üç ve üstü	11	20,18	4,07			

*p>0,05

Tablo 33' teki bulgular değerlendirildiğinde, üstün yetenekli öğrencilerin sosyal medya kullanım motivasyon düzeyleri ile kardeş sayısı arasında anlamlı bir fark olmadığı, (F (3,21)=1,96 p>0,05) sosyal medya kullanım motivasyon düzeylerinin kardeş sayısına göre farklılaşmadığı görülmektedir.

4.3.4. Anne-Baba Birliktelik Durumuna Göre

Tablo 34. Üstün Yetenekli Öğrencilerin Sosyal Medya Kullanım Motivasyonu Aile Birliktelik Durumuna Göre Değişimi T Testi Sonucu

	Değişken	N	X	Ss	T	p
SMÖ	Birlikte	210	21,37	3,75	-2,15	0,03*
	Ayrı	5	25,00	2,55		

*p<0,05

Tablo 34 'deki bulgular değerlendirildiğinde, üstün yetenekli öğrencilerin sosyal medya kullanım motivasyon düzeyleri ile aile birliktelik durumu arasında anlamlı bir fark olduğu, (t (215)= -2,15 p<0,05) sosyal medya kullanım motivasyon düzeylerinin aile birliktelik durumuna göre farklılaştığı görülmektedir.

4.3.5. Anne Eğitim Durumuna Göre

Tablo 35. Üstün Yetenekli Öğrencilerin Sosyal Medya Kullanım Motivasyonunun Anne Eğitim Göre Değişimi Tek Yönlü Varyans Analizi Bulguları

	Değişken	N	X	Ss	sd1, sd2	F	p
SMÖ	İlköğretim	21	21,71	3,77	2,21	0,40	0,67*
	Lise	39	21,87	3,58			
	Üniversite	154	21,31	3,84			

*p>0,05

Tablo 35 'deki bulgular değerlendirildiğinde, üstün yetenekli öğrencilerin sosyal medya kullanım motivasyon düzeyleri ile anne eğitim durumu arasında anlamlı bir fark olmadığı, (F (2,21)=0,40 p>0,05) sosyal medya kullanım motivasyon düzeylerinin anne eğitim durumuna göre farklılaşmadığı görülmektedir.

4.3.6. Baba Eğitim Durumuna Göre

Tablo 36. Üstün Yetenekli Öğrencilerin Sosyal Medya Kullanım Düzeylerinin Baba Eğitim Göre Değişimi Tek Yönlü Varyans Analizi Bulguları

	Değişken	N	X	Ss	sd1, sd2	F	p
SMÖ	İlköğretim	12	22,08	2,81	2,21	0,27	0,76*
	Lise	27	21,74	3,33			
	Üniversite	175	21,39	3,88			

* $p > 0,05$

Tablo 36 'deki bulgular değerlendirildiğinde, üstün yetenekli öğrencilerin sosyal medya kullanım motivasyon düzeyleri ile baba eğitim durumu arasında anlamlı bir fark olmadığı, ($F(2,21)=0,27$ $p > 0,05$) sosyal medya kullanım motivasyon düzeylerinin baba eğitim durumuna göre farklılaşmadığı görülmektedir

4.3.7. Anne Meslek Durumuna Göre

Tablo 37. Üstün Yetenekli Öğrencilerin Sosyal Medya Kullanım Motivasyon Düzeylerinin Anne Meslek Durumuna Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Bulguları

	Değişken	N	X	Ss	sd1, sd2	F	p	Post Hoc
SMÖ	Ev hanımı	79	21,99	3,64	4,21	3,51	0,01*	Evhanımı- diğer
	İşçi	5	24,60	5,22				
	Memur	90	21,54	3,62				
	Serbest meslek	9	20,22	3,07				
	Diğer	36	19,78	3,67	İşçi-diğer			

* $p < 0,05$

Tablo 37 'deki bulgular değerlendirildiğinde, üstün yetenekli öğrencilerin sosyal medya kullanım motivasyon düzeyleri ile anne meslek durumu arasında anlamlı bir fark olduğu, ($F(4,21)=3,51$ $p < 0,05$) sosyal medya kullanım motivasyon düzeylerinin anne meslek durumuna göre farklılaştığı görülmektedir.

Farklılığın kaynağını tespit etmek amacıyla gerçekleştirilen Tukey HSD testi sonucunda anne mesleği ev hanımı olan bireylerin sosyal medya kullanım motivasyonlarının anne mesleği diğer meslek olanlara göre anlamlı farklılaşmaktadır. Yine anne mesleği işçi olan bireylerin sosyal medya motivasyonları diğer meslek olanlara göre anlamlı farklılık göstermemektedir. Diğer gruplar arasında anlamlı bir farklılık yoktur.

4.3.8. Baba Meslek Durumuna Göre

Tablo 38. Üstün Yetenekli Öğrencilerin Sosyal Medya Motivasyon Düzeylerinin Baba Meslek Durumuna Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Bulguları

	Değişken	N	X	Ss	sd1, sd2	F	P
SMÖ	İşçi	13	21,92	3,45	3,21	2,14	0,10*
	Memur	106	21,43	3,87			
	serbest meslek	43	22,42	3,49			
	Diğer	57	20,56	3,62			

* $p > 0,05$

Tablo 38 'deki bulgular değerlendirildiğinde, üstün yetenekli öğrencilerin sosyal medya kullanım motivasyon düzeyleri ile baba meslek durumu arasında anlamlı bir fark olmadığı, ($F(3,21)=2,14$ $p>0,05$) sosyal medya kullanım motivasyon düzeylerinin baba meslek durumuna göre farklılaşmadığı görülmektedir.

4.3.9. İnternete Girilen Ortama Göre

Tablo 39. Üstün Yetenekli Öğrencilerin Sosyal Medya Kullanım Motivasyon Düzeylerinin İnternete Girilen Ortama Göre Dağılımı Tek Yönlü Varyans Analizi Bulguları

	Değişken	N	X	Ss	sd1, sd2	F	p	Post Hoc
SMÖ	Ev	197	21,42	3,67	2,214	5,46	0,005*	Okul-her yer
	Okul	7	18,14	2,61				
	her yer	13	23,77	3,98				

* $p<0,05$

Tablo 39 'daki bulgular değerlendirildiğinde, üstün yetenekli öğrencilerin sosyal medya kullanım motivasyon düzeyleri ile internete girilen ortam arasında anlamlı bir fark olduğu ($F(2,214)=5,46$ $p<0,05$) sosyal medya kullanım motivasyon düzeylerinin internete girilen ortama göre farklılaştığı görülmektedir.

Farklılığın kaynağını tespit etmek amacıyla gerçekleştirilen Tukey HSD testi sonucunda internete her yerde giren bireylerin sosyal medya kullanım motivasyonlarının internete okulda girenlere göre anlamlı farklılaşmaktadır. Diğer gruplar arasında anlamlı bir farklılık yoktur.

4.3.10. İnternet Kullanım Yılına Göre

Tablo 40. Üstün Yetenekli Öğrencilerin Sosyal Medya Kullanım Motivasyon Düzeylerinin İnternet Kullanım Yılına Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Bulguları

	Değişken	N	X	Ss	sd1, sd2	F	p
SMÖ	1 yıldan az	27	20,81	3,64	2,211	0,55	0,58*
	1-3 yıl arası	74	21,69	3,91			
	4 yıl ve üzeri	113	21,50	3,61			

* $p>0,05$

Tablo 40 'daki bulgular değerlendirildiğinde, üstün yetenekli öğrencilerin sosyal medya kullanım motivasyon düzeyleri ile internet kullanım yılı arasında anlamlı bir fark olmadığı, ($F(2,211)=0,55$ $p>0,05$) sosyal medya kullanım motivasyon düzeylerinin internet kullanım yılına göre farklılaşmadığı görülmektedir.

4.3.11. Günlük Ortalama İnternet Kullanım Süresine Göre

Tablo 41. Üstün Yetenekli Öğrencilerin Sosyal Medya Motivasyon Düzeylerinin Günlük Ortalama İnternet Kullanım Süresine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Bulguları

	Değişken	N	X	Ss	sd1, sd2	F	p	Post Hoc
SMÖ	1 saatten az	113	20,60	3,60	2,214	6,91	0,00*	1 saatten az- 1-3 saat arası
	1-3 saat arası	88	22,50	3,52				
	4 saat ve üzeri	16	21,94	4,36				

*p<0,05

Tablo 41 'deki bulgular değerlendirildiğinde, üstün yetenekli öğrencilerin sosyal medya kullanım motivasyon düzeyleri ile günlük ortalama internet kullanım arasında anlamlı bir fark olduğu, (F(2,201)=6.91 p<0,05) sosyal medya kullanım motivasyon düzeylerinin günlük ortalama internet kullanım süresine göre farklılaştığı görülmektedir.

Farklılığın kaynağını tespit etmek amacıyla gerçekleştirilen Tukey HSD testi sonucunda interneti günlük ortalama 1-3 saat arası kullanan bireylerin sosyal medya kullanım motivasyonlarının 1 saatten az kullananlara göre anlamlı farklılaşmaktadır. Diğer gruplar arasında anlamlı bir farklılık yoktur.

4.3.12. Sosyal Ağlar Kullanım Sıklığına Göre

Tablo 42. Üstün Yetenekli Öğrencilerin Sosyal Medya Kullanım Motivasyon Düzeylerinin Sosyal Ağlar Kullanım Sıklığına Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Bulguları

	Değişken	N	X	Ss	sd1, sd2	F	P	Post Hoc
SMÖ	Her gün	59	23,20	3,85	3,202	9,02	0,00*	Hergün- haftasonları Her gün- ayda1-2 gün
	Haftada 3-4 gün	66	21,77	3,12				
	Hafta sonları	64	20,31	3,54				
	Ayda 1-2 gün	17	19,65	2,98				

*p<0,05

Tablo 42' deki bulgular değerlendirildiğinde, üstün yetenekli öğrencilerin sosyal medya kullanım motivasyon düzeyleri ile sosyal ağlar kullanım sıklığı arasında anlamlı bir fark olduğu, (F(3,202)=9.02 p<0,05) sosyal medya kullanım motivasyon düzeylerinin sosyal ağlar kullanım sıklığına göre farklılaştığı görülmektedir.

Farklılığın kaynağını tespit etmek amacıyla gerçekleştirilen Tukey HSD testi sonucunda sosyal ağları her gün kullanan bireylerin sosyal medya kullanım motivasyonlarını hafta sonları kullananlara göre anlamlı farklılaşmaktadır. Yine sosyal

ağları her gün kullanan bireylerin sosyal medya kullanım motivasyonları ayda 1-2 gün kullananlara göre anlamlı farklılık göstermektedir. Diğer gruplar arasında anlamlı bir farklılık yoktur.

4.3.13. Aktif Sosyal Medya Kullanım Sayısına Göre

Tablo 43. Üstün Yetenekli Öğrencilerin Sosyal Medya Kullanım Motivasyon Düzeylerinin Aktif Sosyal Medya Kullanım Sayısına Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Bulguları

	Değişken	N	X	Ss	sd1, sd2	F	P	Post Hoc
SMÖ	2	104	20,58	3,31	2,195	15,75	0,00*	2- 2-4 arası 2- 4 ve üzeri
	2-4 arası	86	22,88	3,63				
	4 ve üzeri	8	25,62	2,97				

*p<0,05

Tablo 43 'deki bulgular değerlendirildiğinde, üstün yetenekli öğrencilerin sosyal medya kullanım motivasyon düzeylerinin aktif sosyal medya kullanım sayısına göre anlamlı bir fark olduğu, (F2,195)=15.75 p<0,05) sosyal medya kullanım motivasyon düzeylerinin aktif sosyal medya kullanım sayısına göre farklılaştığı görülmektedir.

Farklılığın kaynağını tespit etmek amacıyla gerçekleştirilen Tukey HSD testi sonucunda aktif sosyal medya sayısı 2 olan bireylerin sosyal medya kullanım motivasyonları 2-4 arası olanlara göre anlamlı farklılaşmaktadır. Yine aktif sosyal medya sayısı 2 olan bireylerin sosyal medya motivasyonları 4 ve üzeri olanlara göre anlamlı farklılık göstermektedir. Diğer gruplar arasında anlamlı bir farklılık yoktur.

4.4. Üstün Yetenekli Çocukların Sosyal Beceri düzeyi ile Sosyal Medya Kullanım Motivasyonu Arasındaki İlişki

Tablo 44. Üstün Yetenekli Öğrencilerin Sosyal Medya Kullanım Motivasyon Düzeyleri İle Sosyal Beceri Düzeyi Arasındaki İlişkiye Dair Bulgular

	1	2
Sosyal beceri		
Sosyal medya motivasyonu	-0,19**	
X	66,54	21,43
Ss.	7,72	3,74

Not: **p < 0,01

Tablo 44 'te görüldüğü gibi üstün yetenekli öğrencilerin sosyal beceri düzeyleri ile sosyal medya motivasyon düzeyleri arasında negatif yönlü anlamlı ilişkilere rastlanmıştır (r(218)= -.19, p<0,01).

V. BÖLÜM

5. TARTIŞMA

- Betimsel analiz sonuçlarına göre, üstün yetenekli öğrencilerin dördüncü sınıf ağırlıkta olduğu, öğrencilerin kız ve erkek oranları birbirlerine yakın olmak üzere kız öğrenci sayısı daha fazladır. Ayrıca, öğrencilerin yaş aralığı 10 ile 14 arasındadır. Öğrencilerin çoğunluğunun anne babası birlikte olduğu görülmüştür. Yaklaşık %2 oranı ayrı olduğunu bildirmiştir. Anne ve baba eğitimi ağırlıklı olarak üniversite düzeyindedir. Kardeş sayısı yüzdesel oran bazında çoğunlukla bir kardeştir. Anne-baba meslek durumunun çoğunlukla memur olduğu görülmektedir. Öğrencilerin interneti %90 lık oranla daha çok evde kullanmayı tercih ettikleri sonucuna ulaşılmıştır. Öğrencilerin çoğunluğunun 4 yıl ve üzeri internet kullandıkları ve günlük internet kullanım süresi olarak da 1 saatten az tercih ettikleri görülmektedir. Genellikle akıllı telefon aracılığıyla kullanılan sosyal ağları eğlenmek ve bilgi edinmek amacıyla kullandıkları sonucuna ulaşılmıştır. Hızlı olması sebebiyle tercih edilen sosyal medya ağlarından en çok Youtube'nin tercih edildiği görülmektedir.

Köroğlu 2014 yılında yapmış olduğu çalışmada üstün yetenekli öğrencilerin sosyal medyayı çoğunlukla eğlenme motivasyonu ile kullandıkları sonucuna ulaşmıştır. Elde edilen bulgulara göre üstün yetenekli çocukların sosyal medyayı pratik yararlarından faydalanmak amaçlı tercih ettikleri sonucuna ulaşılmıştır. Bu öğrencilerin internet kullanım amaçlarıyla sosyal medya kullanım amaçlarının örtüştüğünü, ayrıca YouTube, Facebook ve Twitter'ın en sık kullandıkları sosyal medya siteleri olduğunu da ortaya koymaktadır.

Kara 2017 yılında yapmış olduğu çalışmasının sonucunda özel yetenekli öğrencilerin yeni medya ortam ve araçlarını eğitim öğretim süreçlerinin bir parçası olarak gördükleri, akranlarına nazaran daha pragmatik bir bakış açısıyla ve verimli bir şekilde kullandıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Gömleksiz ve ark. 2012 yılında yapmış olduğu çalışmada üstün yetenekli öğrencilerin sosyal medya kullanım amacı olarak çoğunlukla arkadaşlarıyla iletişim kurmak için kullandığı sonucuna ulaşılmıştır.

- Üstün yetenekli öğrencilerin sosyal beceri düzeyleri ile internette günlük ortalama harcadıkları zaman arasında anlamlı farklılık olduğu görülürken; sınıf düzeyine, cinsiyete, kardeş sayısına, anne babanın birliktelik durumu, anne babanın eğitim durumuna, anne babanın mesleğine, internete girilen ortama, internet kullanım

yılına, sosyal medya kullanım sıklığına, aktif olarak kullanılan sosyal medya platform sayısına, göre incelendiğinde anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir.

Akpolat (2017) ye göre üstün yetenekli öğrencinin yaşı, anne eğitim durumu ve baba eğitim durumu değişkenine göre sosyal yeterlilik puanları arasında anlamlı bir farklılığın olmadığını görmüştür. Üstün yetenekli öğrencilerin, cinsiyet değişkeni ile sosyal yeterlilik puanı arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür.

Oğurlu (2012), çalışmasında analiz sonuçlarına göre üstün yetenekli kızların aldıkları liderlik becerisi puanı üstün yetenekli erkeklerden daha yüksek olduğunu tespit etmektedir.

- Üstün yetenekli öğrencilerin sosyal medya kullanım düzeyleri cinsiyete, kardeş sayısına, anne- babanın eğitim durumuna, baba meslek durumuna göre incelendiğinde anlamlı bir farklılık olmadığı görülmüştür.
- Üstün yetenekli öğrencilerin sosyal medya kullanım motivasyonlarının aile birliktelik durumu ayrı olan üstün yetenekli öğrencilerin, aile birliktelik durumu birlikte olan üstün yetenekli öğrencilere göre, anne mesleği ev hanımı ve işçi olan üstün yetenekli öğrencilerin anne mesleği diğer meslek olanlara göre, internete her yerde giren üstün yetenekli öğrencilerin internete okulda giren üstün yetenekli öğrencilere göre, interneti günlük ortalama olarak 1-3 saat arası kullanan üstün yetenekli öğrencilerin interneti günlük ortalama 1 saatten az kullanan üstün yetenekli öğrencilere göre, sosyal ağları her gün kullanan üstün yetenekli öğrencilerin hafta sonları ve ayda 1-2 kez kullanan üstün yetenekli öğrencilere göre, aktif olarak kullanılan sosyal medya platform sayısı 2-4 ve üzeri olan üstün yetenekli öğrencilerin aktif olarak kullanılan sosyal medya platform sayısı 2 olan üstün yetenekli öğrencilere göre daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Aktı (2011) 'a göre 10-14 yaş grubu normal gelişim gösteren öğrenciler üzerine yapmış olduğu çalışmasında medya okur yazarlık düzeyi yüksek olan öğrencilerin, ev ortamından internete bağlanmayı tercih eden öğrenciler olduğu sonucu üstün yetenekliler üzerine yapılan araştırma sonucuyla örtüşmemektedir.

Aktı (2011)' a göre, internet kullanma süresine göre medya okuryazarlık düzeyi anlamlı bir fark olmadığı görülürken sosyal beceri düzeyiyle anlamlı bir fark görülmektedir. En yüksek sosyal beceri düzeyine sahip öğrencileri gün içinde hiç internet kullanmayan öğrenciler oluşturmaktadır sonucuna ulaşmıştır.

- Üstün yetenekli öğrencilerin sosyal beceri düzeyleri ile sosyal medya kullanım motivasyonları arasında negatif yönlü anlamlı bir ilişki bulunmaktadır. Buna göre çocukların sosyal medya kullanım motivasyonları azaldıkça sosyal beceri düzeyleri artmaktadır. Bununla birlikte üstün yetenekli öğrencilerin sosyal beceri düzeylerinin yüksek, sosyal medya kullanım motivasyonlarının da düşük olduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

Aktı (2011), ise normal gelişim gösteren sekizinci sınıf öğrencileri üzerine yapmış olduğu çalışmada sosyal beceri düzeyi ile medya okuryazarlık düzeyi arasında anlamlı bir ilişkiye rastlamamıştır.

Yükselgün (2008), normal gelişim gösteren 4. ve 5. sınıf düzeyi öğrencilerinin sosyal beceri puanlarıyla interneti kullandıkları ortam arasında anlamlı bir farklılık bulamamıştır. Bu çalışma da üstün yetenekli öğrencilerin sosyal beceri düzeylerine ilişkin araştırma bulgularıyla örtüşmemektedir. Bu farklılık aynı yaş grubunda olan normal gelişim gösteren çocuklar ile üstün yetenekli çocuklar arasındaki farklı gelişimsel özelliklerden de kaynaklanabilmektedir.

Koç (2015), bilim ve sanat merkezine devam etmekte olan üstün yetenekli çocukların iletişim becerilerine yönelik yürüttüğü araştırmasında, katılımcıların çoğunluğunun akranları tarafından anlaşılmadığı, espiri anlayışlarında farklılıklar olduğu, ve bu arkadaşlık ilişkilerini negatif yönde etkilediğini ifade etmişlerdir. Koç 'un yapmış olduğu bu çalışmadan üstün yetenekli çocukların sosyal beceri düzeylerinde eksiklikler olduğu sonucu çıkarılabilmektedir.

Erol (2015) yapmış olduğu sonuçlara göre üstün yetenekli öğrencilerin akran ilişkileri ile öznel iyi oluşları arasında anlamlı bir ilişki olduğunu göstermiş, buna göre üstün yetenekli öğrencilerin akranlarıyla olan ilişkilerinde aldıkları doyum, bireylerin olumlu düşünme eğilimini artırdığı görülmüştür.

Gür ve ark. (2016), çalışmada üstün yetenekli ve normal gelişim gösteren çocuklar arasında sosyal davranışlar yönünden olumlu açıdan üstün yetenekliler lehine anlamlı bir farklılık bulunurken, cinsiyet açısından anlamlı bir farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Son olarak üstün yetenekli öğrencilerle uygulama yaparken karşılaşılan zorluklara yönelik olarak Karakuş'a (2010) göre BİLSEM'de yaşanan sorunun ise, ulaşımda yaşanan sorunla birlikte okula devam etmekte zorlandıkları görülmektedir. Eğitim öğretim yılı içerisinde çocukların okullarına paralel olarak okuldan sonra bilim sanat merkezine etkinlik için gitmekte bazı sıkıntılar yaşadıkları gözlemlenmiştir.

VI. BÖLÜM

6. SONUÇ VE ÖNERİLER

6.1.Sonuç

1. Üstün yetenekli öğrencilerin sosyal beceri düzeyleri ile sosyal medya kullanım motivasyonları arasında negatif yönlü anlamlı bir ilişki bulunmaktadır. Buna göre çocukların sosyal medya kullanım motivasyonları azaldıkça sosyal beceri düzeyleri artmaktadır.
2. Üstün yetenekli öğrencilerin sosyal beceri düzeyleri;
  - Sınıf düzeyine, cinsiyete, kardeş sayısına, anne babanın birliktelik durumu, anne babanın eğitim durumuna, anne babanın mesleğine, internete girilen ortama, internet kullanım yılına, sosyal medya kullanım sıklığına, aktif olarak kullanılan sosyal medya platform sayısına, göre incelendiğinde etkisi olmadığı görülmüştür.
  - Üstün yetenekli öğrencilerin sosyal beceri düzeyleri İnternette günlük ortalama harcadıkları zaman süresine göre anlamlı farklılık olduğu görülmüştür. İnterneti günlük ortalama 1 saatten az kullanan bireylerin 4 saat ve üzeri az kullananlara göre sosyal beceri düzeyleri anlamlı farklılaşmaktadır. İnterneti günlük ortalama 1 saatten az kullanan bireylerin 4 saat ve üzeri az kullananlara göre sosyal beceri düzeyleri daha yüksektir.
3. Üstün yetenekli öğrencilerin sosyal medya kullanım düzeyleri;
  - Üstün yetenekli öğrencilerin sosyal medya kullanım düzeyleri sınıf düzeyine, cinsiyete, kardeş sayısına, anne-babanın eğitim durumuna, baba meslek durumuna ve internet kullanım yılına göre incelendiğinde etkisi olmadığı görülmüştür.
  - Üstün yetenekli öğrencilerin sosyal medya kullanım motivasyon düzeylerine aile birliktelik durumunun etkisi olduğu görülmüştür. Aile birliktelik durumu ayrı olan üstün yetenekli öğrencilerin, aile birliktelik durumu birlikte olan üstün yetenekli öğrencilere göre sosyal medya kullanım motivasyonları daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.
  - Üstün yetenekli öğrencilerin sosyal medya kullanım motivasyon düzeylerinde anne meslek durumunun etkisi olduğu görülmüştür. Anne mesleği ev hanımı ve işçi olan üstün yetenekli öğrencilerin sosyal medya kullanım motivasyonlarının

anne mesleği diğer meslek olanlara göre anlamlı farklılaşmaktadır. Anne mesleğinin ev hanımı ve işçi olan üstün yetenekli öğrencilerin sosyal medya kullanım motivasyonları anne mesleği diğer olan üstün yetenekli öğrencilerden daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

- Üstün yetenekli öğrencilerin sosyal medya kullanım motivasyon düzeyleri ile internete girilen ortam arasında anlamlı bir fark olduğu görülmüştür. İnternete her yerde giren üstün yetenekli öğrencilerin sosyal medya kullanım motivasyonlarının internete okulda giren üstün yetenekli öğrencilerden daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.
  - Üstün yetenekli öğrencilerin sosyal medya kullanım motivasyon düzeyleri ile günlük ortalama internet kullanım süresi arasında anlamlı bir fark olduğu görülmüştür. İnterneti günlük ortalama olarak 1-3 saat arası kullanan üstün yetenekli öğrencilerin sosyal medya kullanım motivasyonlarının interneti günlük ortalama 1 saatten az kullanan üstün yetenekli öğrencilere göre daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.
  - Üstün yetenekli öğrencilerin sosyal medya kullanım motivasyon düzeyleri ile sosyal ağlar kullanım sıklığı arasında anlamlı bir fark olduğu görülmüştür. Sosyal ağları her gün kullanan üstün yetenekli öğrencilerin sosyal medya kullanım motivasyonlarının hafta sonları ve ayda 1-2 kez kullanan üstün yetenekli öğrencilerden daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.
  - Üstün yetenekli öğrencilerin sosyal medya kullanım motivasyon düzeylerinin aktif olarak kullanılan sosyal medya platform sayısına göre anlamlı bir fark olduğu görülmüştür. Aktif olarak kullanılan sosyal medya platform sayısı 2-4 ve üzeri olan üstün yetenekli öğrencilerin sosyal medya kullanım motivasyonları aktif olarak kullanılan sosyal medya platform sayısı 2 olan üstün yetenekli öğrencilerden daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.
4. Üstün yetenekli öğrencilerin betimsel istatistiklere ilişkin sonuçlar;
- Katılımcıların sınıf düzeyine göre en fazla 4. sınıf düzeyi öğrencilerinden, en az katılım ise 8. sınıf düzeyi öğrencilerinden oluştuğu sonucuna ulaşılmıştır.
  - Katılımcıların % 57,5 lik kısmının cinsiyetinin kız olduğu sonucuna ulaşılmıştır.
  - Katılımcıların % 11'i temsil eden grubun kardeşi yoktur. %63'ü temsil eden grubun 1 kardeşi, %21 temsil eden grubun 2 kardeşi ve %5'i temsil eden grubun ise 3 ve üzeri kardeşi var olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu

öğrencilerin en fazla %63'ü lük oranla 1 kardeşinin olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

- Katılımcıların % 66 lık oranla 4000 tl ve üzeri gelir durumuna sahip oldukları sonucuna ulaşılmıştır.
- Katılımcıların % 95,9'si temsil eden grubun aile birlikte, % 2,3'nün temsil eden grubun ise ailesi ayrı yaşadığı görülmüştür. Bu öğrencilerin çoğunluğun ailesinin birlikte olduğu sonucuna ulaşılmıştır.
- Katılımcıların annelerinin eğitim durumu %72'lik oranla en fazla üniversite mezunu en az ise %9,8 ile ilköğretim mezunu olduğu sonucuna ulaşılmıştır.
- Katılımcıların babalarının eğitim durumu %81,8'lik oranla en fazla üniversite mezunu en az ise %5,6 ile ilköğretim mezunu olduğu sonucuna ulaşılmıştır.
- Katılımcıların anne meslek durumunun % 41,1 lik oranla anne mesleğinin memur olduğu % 36,1 lik oranla ise ev hanımı olduğu sonucuna ulaşılmıştır.
- Katılımcıların baba meslek durumunun % 48,4 lik oranla memur olduğu %26,0 lik oranla da diğer meslek grubunda olduğu sonucuna ulaşılmıştır.
- Katılımcıların internete girilen ortama göre %90,0 kısımla evde tercih ettiği sonucuna ulaşılmıştır.
- Katılımcıların internet kullanım yılı olarak % 12,3'ü temsil eden grubun 1 yıldan az, %33,8'i temsil eden grubun 1-3 yıl arası ve %51,6'ı temsil eden grubun 4 yıl ve üzerinde olduğu görülmüştür. Bu öğrencilerden en fazla % 51.6'ı temsil eden grubun 4 yıl ve üzerinde internet kullandıkları sonucuna ulaşılmıştır.
- Katılımcıların günlük ortalama internet kullanım süresine göre % 51,6'ı temsil eden grubun 1 saatten az, %40.2'i temsil eden grubun 1-3 saat arası ve %7.3'ü temsil eden grubun 4 saat ve üzeri olduğu görülmüştür. Bu öğrencilerden en fazla % 51.6'ı temsil grubun 1 saatten az günlük ortalama internet kullandıkları sonucuna ulaşılmıştır.
- Katılımcıların sosyal medya sitelerine bağlanma aracı olarak %50.8'i temsil eden grubun akıllı telefon,% 26'sını temsil eden grubun tablet, %14'ü temsil eden grubun dizüstü bilgisayar, % 9.1'ü temsil eden grubun masaüstü bilgisayar kullanmayı tercih ettiği belirtmiştir. Bu öğrencilerden en fazla %50.8'i temsil eden grubun akıllı telefon kullanıldığı sonucuna ulaşılmıştır.

- Katılımcıların sosyal medya kullanım amacı olarak en çok % 27'lik ve %23'lük oranlarla eğlenmek ve bilgi kaynağı olması sebebiyle tercih ettikleri sonucuna ulaşılmıştır.
- Katılımcıların sosyal medya kullanma gereksinimlerini en çok % 37'lik oranla hızlı olması nedeniyle tercih ettiği sonucuna ulaşılmıştır.
- Katılımcıların sosyal medya sitesi üyelik durumuna göre en fazla %31, 3 lük oranla youtube ye üye oldukları sonucuna ulaşılmıştır.

Betimsel analiz sonuçlarına göre, üstün yetenekli öğrencilerin dördüncü sınıf ağırlıkta olduğu görülmüştür. Kız ve erkek öğrenci sayıları birbirine yakın olmakla kız öğrenci sayısı daha fazladır. Ayrıca, Öğrencilerin yaş dağılımı 10 ile 14 arasındadır Anne-baba evli ve birlikte. Yaklaşık %2 oranı ayrı olduğunu bildirmiştir. Anne ve baba eğitimi ağırlıklı olarak üniversite düzeyindedir. Yüzdeler oranla bakıldığında kardeş sayısının 1 olanların çoğunlukta olduğu görülmektedir. Anne-baba meslek durumunun çoğunlukla memur olduğu görülmektedir. Öğrencilerin interneti %90 lık oranla daha çok evde kullanmayı tercih ettikleri sonucuna ulaşılmıştır. Öğrencilerin çoğunluğunun 4 yıl ve üzeri internet kullandıkları ve günlük internet kullanım süresi olarak da 1 saatten az tercih ettikleri görülmektedir. Genellikle akıllı telefon aracılığıyla kullanılan sosyal ağları eğlenmek ve bilgi edinmek amacıyla kullandıkları sonucuna ulaşılmıştır. Hızlı olması sebebiyle tercih edilen sosyal medya ağlarından en çok Youtube'nin tercih edildiği görülmektedir.

6.2. Öneriler

6.2.1. Ebeveynlere Yönelik Öneriler

- Üstün yetenekli öğrencilerin kişisel özellikleri, sevdikleri-sevmedikleri alanlar ve sıkıntı yaşadıkları konular takip edilip bunlara uygun çözüm yolları bulunulabilir.
- Üstün yetenekli öğrencilerin sosyal beceri düzeylerini geliştirmek amacıyla gerekli önlemler alınıp ve bu konuda var olan eksiklikleri giderilmeye çalışılabilir.
- Üstün yetenekli öğrencilerin aileleri çocuklarıyla kaliteli vakit geçirmeleri konusunda teşvik edilebilir.
- Üstün yetenekli öğrencilerin ailelerine dinleme, iletişim, verimli zaman yönetimi, etkileşim ve sosyal ağlar üzerine kurs ve seminerler; kitap, kamu spotu, broşür ve filmler yoluyla eğitimler verilebilir.
- Üstün yetenekli öğrencilere iletişim becerilerini geliştirebilecekleri ortamlar sunulabilir.

- Üstün yetenekli öğrencilerin akranlarıyla; tabiat gezileri, sergiler, proje çalışmaları, organizasyonlar, takım çalışmaları gibi aktivitelere yönlendirilerek birlikte vakit geçirmeleri sağlanabilir.
- Üstün yetenekli öğrencilerde sosyal medya da geçirilen zamanın artması sosyal beceri düzeylerini etkilediği sonucundan yola çıkarak bu öğrencilerin sağlıklı birer sosyal medya kullanıcısı olabilmeleri için gerekli bilgilendirmelerin yapılması ve önlemlerin alınması gerekebilir.

6.2.2. Eğitimcilere Yönelik Öneriler

- Sınıf öğretmenleri, üstün yetenekli öğrencilerin sosyal beceri düzeylerini artırıcı planlamalar yapmalı bu konuda aile ile de irtibat halinde olmalıdır. Bu çocukların sosyal davranışlarındaki değişimleri düzenli gözlemleyerek, istenmeyen davranışlara karşı önceden tedbirler alınabilir.
- Üstün yetenekli öğrencilerin sosyal medyayı bilinçli ve kontrollü bir şekilde kullanması, araştırma yapabilmesi, keşfetmesi ve öğrenmesi sağlanmalı aynı zamanda teşvik edilmelidir.
- Sosyal medya kullanımlarında sosyal medya araçlarının olumlu ve olumsuz yönlerini vurgulayarak üstün yetenekli öğrencilere yaş gruplarına göre gerekli eğitimler verilebilir.

6.2.3. Eğitim Yöneticilerine Yönelik Öneriler

- Üstün yeteneklilerin eğitimi tüm gelişim alanları itibariyle devlet politikası haline getirilip ve bu alanda eğitim veren kurumlara her türlü imkan ve yardım sağlanabilir.
- Beyin göçünü engellemek açısından üstün yetenekli öğrenciler eğitim hayatları boyunca ve sonrasına maddi olarak desteklenebilir.
- Bilim ve Sanat Merkezleri'ne yerleşemeyen, ailesi veya öğretmenleri tarafından fark edilemeyen özel yetenekli çocuklar için alternatif eğitim ortamları oluşturulabilir. Zeka atölyeleri, destek eğitim odaları gibi imkanlarla parlak öğrenciler geliştirilebilir.
- Bilim ve Sanat Merkezlerinin sayısı artırılabilir ve örgün eğitim veren okullarda destek eğitim odaları açılıp donanımlı hale getirilebilir.
- Üstün yetenekli öğrencilerin öğretmenlerine yönelik olarak, var olan eğitim eksikliklerini giderip, bilgi ve tecrübelerini geliştirici hizmet içi eğitim kursları düzenlenebilir.

- Bütün öğretmenlere üstün yetenekli çocukların genel özellikleri ve önemi hakkında bilgi düzeylerini arttırıp ve özel yetenekli çocuklarla ilgili farkındalık oluşturmak amacıyla için hizmet içi eğitim seminerleri verilebilir.

6.3.4. Araştırmacılara Yönelik Öneriler

- Bu araştırma, Amasya, Tokat, Çorum ve Samsun il ve ilçelerinde bulunan Bilim Sanat Merkezlerindeki üstün yetenekli öğrencilerle gerçekleştirilmiş olup daha geniş bir evren ve örnekleme Türkiye'nin değişik illerinde benzer çalışmalar yapılabilir.
- Bu çalışmada üstün yetenekli öğrencilerin sosyal beceri düzeyleri ile sosyal medya kullanım motivasyon durumları genel olarak incelenmiştir, yapılacak çalışmalarda üstün yetenekli öğrencilerin sosyal beceri düzeyleri ile aktif olarak kullanılan sosyal ağ siteleri ayrı iki konu şeklinde daha detaylı araştırılabilir.
- Bu çalışmada incelenen üstün yetenekli öğrencilerin sosyal beceri düzeyleri ile sosyal medya kullanım motivasyonları, normal gelişim gösteren öğrencilerle karşılaştırılarak da yapılabilir.
- Bu araştırmada üstün yetenekli öğrencilerin öz değerlendirmelerine dayalı bulgular kullanılmıştır. Dolayısıyla üstün yetenekli öğrencilerin sosyal beceri ve sosyal medya kullanım motivasyon düzeyleri kendi algı ve değerlendirmeleri ile sınırlıdır. Anne-baba öğretmen ve akranlarından alınacak verilerle daha kapsamlı çalışmalar yapılabilir.
- Üstün yetenekli öğrencilerle ilgili yapılan çalışmalar incelendiğinde betimsel tarama modelinde birçok araştırma olduğu gözlenmektedir. İlgili alan yazında başka yöntemlerle yapılacak çalışmalara ihtiyaç duyulmaktadır. Üstün yetenekli öğrencilerin öğretmenlerinin ve ailelerinin de görüşlerinin yer aldığı kapsamlı karma çalışmalar yapılarak çok boyutlu incelemeler yapılabilir.
- Her bir üstün yetenekli grubun görsel, matematik ve müzik alanında ayrı ayrı incelemelere tabi tutulup sosyal beceri ve sosyal medya ihtiyaçları araştırılabilir.
- Üstün yetenekli çocukların sosyal beceri ve sosyal medya motivasyonlarını sadece sınıf düzeyinde daha özel bir çalışmayla incelenip diğer sınıf seviyeleriyle karşılaştırmalar yapılabilir.
- Üstün yetenekli öğrencilerin sosyal beceri düzeyi ve sosyal medya kullanım motivasyonlarının akademik başarı öz saygı benlik algısı gibi değişkenlere göre de araştırılması yapılabilir.
- Üstün yetenekli öğrencilerin sosyal beceri düzeyinin internet ve oyun bağımlılığıyla ilişkisi üzerine araştırmalar yapılabilir.

KAYNAKLAR

- Akar, E. (2010). Sanal Toplulukların bir türü olarak sosyal ağ siteleri- Bir pazarlama iletişim kanalı olarak işleyişi. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 1, 107-122.
- Akar, F. (2015). *Yetenek yönetimi*. Ankara: İmge Kitabevi.
- Akarsu, F. (2001). *Üstün Yetenekli Çocuklar, Aileleri ve Sorunları*. Ankara: Eduser Yayınları.
- Akkök, F. (1999). *İlköğretimde Sosyal Becerilerin Gelistirilmesi (Anne-Baba El Kitabı)*. İstanbul: Özgür Yayınları.
- Akkuş, Z. (2005). *İlköğretim 5. sınıf öğrencilerinin sosyal becerilerinin öz saygı ve denetim odağı ile ilişkisi*. Yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Akpolat, A. H. (2017). *Üstün yetenekli çocukların sosyal yeterliliklerinin sınıf içerisindeki sosyometrik statülerine göre incelenmesi*. Yüksek lisans tezi, Yakın Doğu Üniversitesi, Lefkoşa.
- Aksak, M. (2017). *Farklı lise türlerine devam eden lise öğrencilerinin sosyal medyaya ilişkin tutumları ile yalnızlık düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi (Gaziosmanpaşa ilçesi örneği)*. Yüksek lisans tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Aktaş, C., ve Çaycı, B. (2013). Yeni enformasyon ve iletişim teknolojilerinin sosyal hayattaki rolü. *Uluslararası Medya Çalışmaları Sempozyumu*.
- Aktı, S. (2011). *İlköğretim sekizinci sınıf öğrencilerinin medya okuryazarlığı ile sosyal beceri düzeyleri arasındaki ilişkinin belirlenmesi*. Yüksek lisans tezi, Fırat Üniversitesi, Elazığ
- Altunay, A. (2015). Bir sosyalleşme aracı olarak yeni medya. *Selçuk İletişim*, 9(1), 410-428.
- Arseven, A. D. (2001). *Alan araştırma yöntemi*. Ankara: Gündüz Eğitim ve Yayıncılık.
- Aslan, G. (2017). *Ortaokul öğrencilerinin sosyal medya kullanım alışkanlıklarına yönelik bir inceleme*. Yüksek lisans tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Bolu.

- Atalay, R. (2014). *Lise Öğrencilerinin sosyal medyaya ilişkin tutumları ile algıladıkları sosyal destek düzeyleri arasındaki ilişki*. Yüksek lisans tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Ataman, A. (1998). Üstün zekalı yetenekli çocuklar. *Geleceğin Mimarları Üstün Yetenekliler Sempozyumu* (16-28). Tekirdağ: Namık Kemal Üniversitesi.
- Ataman, A. (2003). Üstün Yetenekli/zekalı çocuk ile yaşamak. *Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim Dergisi*, 4(40), 15-20
- Ataman, A. (2005). *Özel Gereksinimli Çocuklar ve Özel Eğitime Giriş*. Ankara: Gündüz Eğitim ve Yayıncılık.
- Ataman, A. B. (2008). *Üstün yetenekli çocuklarda aile ortamının bazı demografik değişkenler açısından incelenmesi: İstanbul Bilsen örneği*. Yüksek lisans tezi, Yedi Tepe Üniversitesi, İstanbul.
- Avcioğlu, H. (2007). *Etkinliklerle sosyal beceri öğretimi*. Ankara: Kök Yayıncılık.
- Bacanlı, H. (2006). *Sosyal Beceri Eğitimi*. Ankara: Pegem Akademi.
- Bacanlı, H. (2012). *Sosyal beceri eğitimi*. Ankara: Nobel.
- Bayraktar, R. (2013). *Sosyalleşme sürecinde 14-18 yaş grubu ortaöğretim öğrencilerinin sosyal medya kullanım eğilimleri ve alışkanlıkları: Kayseri ili örneği*. Yüksek lisans tezi, Atatürk Üniversitesi, Erzurum.
- Bedir, A., ve Gülcü, A. (2016). *Sosyal medya kullanımının üniversite öğrencilerinin akademik başarılarına ve tutumlarına etkisi*. Yüksek lisans tezi, Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- Beşli, Z. (2007). *Teknoloji ve toplum: Ortaöğretim Öğrencilerinde teknoloji kullanımı ve etkileri*. Yüksek lisans tezi, İstanbul Üniversitesi, İstanbul.
- Bilgili, A. E. (2004). Bir Türk Eğitim geleneği olarak Enderun'un yeniden inşası. 1. *Türkiye Üstün Yetenekli Çocuklar Kongresi Bildiriler Kitabı* (s. 64). İstanbul: Çocuk Vakfı Yayınlar.
- Bostancı, M. (2010). *Sosyal medyanın gelişimi ve iletişim fakültesi öğrencilerin sosyal medya kullanım alışkanlıkları*. Yüksek lisans tezi, Erciyes Üniversitesi, Kayseri.

- Burgaz, A. (2014). *Halkla İlişkilerde Sosyal Medya Kullanımı ve Sosyal Medyada Pazarlama*. Yüksek lisans tezi, Aydın Üniversitesi, İstanbul.
- Buyukozturk, S. K. (2013). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Ciğerci, Z. C. (2006). *Üstün yetenekli olan ve olmayan ergenlerde benlik saygısı, başkaları tarafından algılanma ve psikolojik belirtilerin karşılaştırılması*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Sakarya Üniversitesi.
- Çelikdelen, H. (2010). *Bilim Sanat Merkezlerinde Bilim Birimlerinden Destek Alan Üstün Yetenekli Öğrencilerin Kendi Okullarında Fen ve Teknoloji dersinde karşılaştıkları güçlüklerin değerlendirilmesi*. Yüksek lisans tezi.
- Çepni, S. (2014). *Araştırma ve proje çalışmalarına giriş*. Trabzon: Celepler Matbaacılık.
- Davaslıgil, Ü. (2004). Durum Tespiti Komisyonu Ön Raporu. *I. Türkiye Üstün Yetenekli Çocuklar Kongresi Bildirileri*.
- Dengiz, N. A., ve Yılmaz, D. (2015). Üstün zekalı ve üstün yetenekli çocuklarda algılanan sosyal destek düzeyinin benlik saygısına etkisinin incelenmesi. *Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12(1), 177-190.
- Doğruluk, S. (2017). *Öğretmen adaylarının sosyal medya kullanım alışkanlıkları ile internet bağımlılıkları arasındaki ilişki*. Yüksek lisans tezi, Sütçü imam Üniversitesi Kahramanmaraş.
- Doğrusever, C. (2015). *Ön ergenlerin internet bağımlılığının yalnızlık, sosyal beceriler ve bazı sosyo demografik değişkenler açısından incelenmesi*. Yüksek lisans tezi Çukurova Üniversitesi, Adana.
- Dönmez, N. B. (2004). Bilim Sanat Merkezleri'nin kuruluşu ve işleyişinde yapılması gereken düzenlemeler. A. *Kulaksızoğlu, AE Bilgili, MR Şirin* (s. 69-73). İstanbul: Çocuk Vakfı Yayınları.
- Dümenci, S. B. (2018). *Üstün zekalı ve yetenekli çocukların akran ilişkilerine sosyal beceri eğitim programının etkisinin incelenmesi*. Doktora tezi. Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Ekiz, D. (2009). *Bilimsel araştırma yöntemleri: Yaklaşım, yöntem ve teknikler*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- ENÇ, M. (2005). *Üstün beyin gücü*. Ankara: Gündüz Eğitim.

- Ergenç, A. (2011). *Web 2.0 ve sanal sosyalleşme: Facebook örneği*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Maltepe Üniversitesi, İstanbul.
- Erkan, S., Özbay, Y., Çankaya, Z. C., & Terzi, Ş. (2012). Üniversite öğrencilerinin yaşadıkları problemler ve psikolojik yardım arama gönüllükleri. *Eğitim ve Bilim*, 37(164).
- Erkul, R. E. (2009). Sosyal medya araçlarının (web 2.0) kamu hizmetleri ve uygulamalarında kullanılabilirliği. *Türkiye Bilişim Derneği*, 116, 96-101.
- Erol, F. (2015). *Üstün zekalı ergenlerin akran ilişkileri ile öznel iyi oluşları arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yüksek lisans tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Ertürk, Y. D. (2011). Çocukluk çağı gelişim dönemlerine göre medya kullanımı. *Çocuk hakları ve medya*, 49-88
- Ertürk, Y. D., & Gül, A. A. (2006). *Çocuğunuzu televizyona teslim etmeyin: televizyon haberlerinin çocuklar üzerindeki stres etkileri ve ailesel haber izleme alışkanlıkları*. Nobel yayıncılık.
- Esgin, A. (2001). Sanal Dünya, Çocuk ve Aile. *Çocuk Çocuk*, 9, 24-26
- Freeman, J. (2014). Possible effects of electronic social media on gifted and talented children's intelligence and emotional developmen. *Gifted Education International*, 1-7.
- Gardner, H. (2010). Çoklu zeka kuramı, yaratıcılık, gelecek için beş akıl. *Uluslararası Yaşayan Kuramcılar Konferansı Howard Gardner*. Burdur: Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi.
- Generalista, S. (2014). Social skills of gifted and talented children. *Estudos de Psicologia*, 288-295.
- Gök, A. Y. (2017). *Ergenlerde problemlerli internet kullanımı, kişilik özellikleri ve sosyal beceri arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yüksek lisans tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Gökçe, H. (2008). *Serbest zaman doyumunun yaşam doyumunu ve sosyo-demografik değişkenlerle ilişkisinin incelenmesi*. Yüksek lisans tezi, Pamukkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Denizli.

- Gömlüksiz, M. N., Kan, a. Ü., & Öner, Ü. (2012). Üstün zekalı ve üstün yetenekli öğrencilerin medya okuryazarlığına ilişkin görüşleri. *Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi*, 8(9),41-54.
- Gülsoy, T. (2009). Etkileşimli Medya ve Pazarlama Terimler Sözlüğü. L. Baruh, ve M. Yüksel içinde, *Değişen İletişim Ortamında Etkileşimli Pazarlama*, 223-251.
- Gür, Ç. (2016). Üstün yetenekli ve tipik gelişim gösteren ilköğretim 1. kademe çocuklarının sosyal davranışlarının incelenmesi. *Cumhuriyet International Journal of Education*, 33-49.
- Hazar, M. (2011). Sosyal medya bağımlılığı-bir alan çalışması. *İletişim Kuram ve Araştırma Dergisi*, 32(1) 151-176.
- Ishak, N. M., Abidin, M. H., & Bakar, A. Y. (2013). Dimensions of social skills and their relationship with empathy among gifted and talented students in Malaysia. *Procedia - Social and Behavioral Sciences* , 750 – 753 .
- İşlek, M. S. (2012). *Sosyal medyanın tüketici Davranışlarına etkileri: Türkiye'deki sosyal medya kullanıcıları üzerine bir araştırma*. Yüksek lisans tezi, Karaman.
- İşman, A., & Kara, N. (2017). Türkiye deki üstün zekalı öğrencilerin yeni medyaya karşı tutumlarının ve yeni medya kullanım düzeyleri. *International distance Education Conference*. Berlin Germany.
- Kaplan, A. M., & Haenlein, M. (2010). Users of the world, unite! The challenges and opportunities of Social Media. *Business horizons*, 59-68.
- Karakuş, F. (2010). Üstün yetenekli çocukların anne babalarının karşılaştıkları güçlükler. *Mersin Üniversitesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 1(6), 127-144.
- Karasar, N. (2005). Bilimsel araştırma yöntemi (17. Baskı). Ankara: Nobel yayın dağıtım.
- Karateke, B. (2016). *Üstün yetenek potansiyeli olan çocuklara uygulanan sosyal beceri programının sosyal beceri eğitimine etkisinin incelenmesi*. Doktora tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Kardeş, S., Akman, B., & Yazıcı, D. N. (2018). Üstün yetenekliler alanında yapılmış tezlerin analizi. *Kuramsal Eğitimbilim Dergisi*, 11(3), 411-430.
- Kerr, B. (2009). *Encyclopedia of giftedness, creativity and talent*. California: Sage Publications.

- Keskin, S. (2006). *Üstün ve özel yetenekli çocuklar ve bilgisayara ve bilgisayar dersine yönelik tutumları*. Yüksek lisans tezi, Balıkesir.
- Kılıç, C. (2010). *Enderum mektebi örnekleminde günümüz üstün yetenekli çocukların eğitiminin değerlendirilmesi*. Yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Kılıç, Ö. (2016). *Ortaöğretim öğrencilerinin sosyal medyaya ilişkin tutumlarının incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Cumhuriyet Üniversitesi, Sivas.
- Kısa, Ö. (2018). *Ortaokul öğrencilerinde yalnızlık ve sosyal beceri düzeyleri ile internet bağımlılığı arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yüksek lisans tezi, Kırklareli Üniversitesi, Kırklareli.
- Kocayörük, A. Y. (2000). *İlköğretim öğrencilerinin sosyal becerilerini geliştirmede dramanın etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Koç, İ. (2015). Bilim sanat merkezine devam eden özel yetenekli öğrencilerin iletişim becerileriyle ilgili görüşleri. *Üstün Yetenekliler Eğitimi Araştırmaları Dergisi*, 1(3), 39-53.
- Konyalıoğlu, A., & Varlı, M. F. (2009). Üstün ve normal zekalı çocukların sosyal-duygusal uyum düzeylerinin karşılaştırılması. *Üstün Yetenekli Çocuklar II. Ulusal Kongresinde sunulan bildiri*. Eskişehir.
- Kök, A. (2013). *Günümüz toplumsal ortamında kişilerarası ilişkilerdeki dönüşümün sosyal medyayı kullanan çocuklar üzerinden incelenmesi*. Yüksek lisans tezi, Ege Üniversitesi, İzmir.
- Köksal, A. (2007). *Üstün zekalı çocuklarda duygusal zekayı geliştirmeye dönük program geliştirme çalışması*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. İstanbul üniversitesi, İstanbul
- Koroğlu, İ. Ş. (2014). *Üstün yetenekli çocukların sosyal medya kullanım motivasyonları*. Yüksek lisans tezi, İstanbul Üniversitesi, İstanbul.
- Leana, M. Z. (2005). *Üstün zekalı ve normal çocuklarda yönetsel fonksiyonlar: Londra Kulesi Testi*. Yüksek lisans tezi, İstanbul Üniversitesi, İstanbul.
- Mcluhan, M. (1996). *Explorations in communication: An anthology*. Beacon.
- Metin, M. (2015). *Kuramdan uygulamaya eğitimde bilimsel araştırma yöntemleri*. Pegem Akademi.

- Metin, O. (2014). *Sosyal medyanın siyasal toplumsallaşmaya Etkileri: Üniversite öğrencileri örneği*. Doktora tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Afyonkarahisar.
- Michelson, L., Sugai, L., Wood, R. P., & Kazdin, A. E. (2013). Social skills assessment and training with children: An empirically based handbook. *Springer Science & Business Media*.
- Milliyetçi, Ö. (2008). *Mesleki ve teknik eğitim veren ortaöğretim kurumlarındaki öğrencilerin internete yönelik tutumları ile sosyal becerileri arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yüksek lisans tezi, Yeditepe Üniversitesi, İstanbul.
- Mirman, N. J. (2003). Identifying and selecting teachers. I JF Smutny (red.). *Designing and developing gifted students*, 39-48.
- Ogurlu, Ü., Birben, F. Y., Öpengin, E., & Yalın, H. S. (2016). Üstün zekalı ergenlerde yalnızlık ve yaşam doyumu ilişkisi. *Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 3(39), 90-99.
- Onat, F. (2010). Bir halkla ilişkiler uygulama alanı olarak sosyal medya kullanımı: Sivil toplum örgütleri üzerine bir inceleme. *Gazi Üniversitesi İletişim Fakültesi İletişim Kuram ve Araştırma Dergisi*, 31, 103-122.
- Ök, F. (2013). *Ortaöğretim öğrencilerinin sosyal medya kullanım alışkanlıkları ve motivasyonları*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Fırat Üniversitesi, Elazığ.
- Price, E., Wardman, J., Bruce, T., & Millward, P. (2016). The Juggling Act: A Phenomenological Study of Gifted and Talented Girls' Experiences With Facebook. *Roeper Review*, 162-174.
- Reis, Z. A., ve UMAR, Ç. N. (2015). Karma Öğrenme Yöntemi İle Farklılaştırılmış Öğretim Ortamının Üstün Zekâlı ve Yetenekli Öğrencilerin Akademik Başarılarına Etkisi.
- Renzulli, J. S. (1998). A rising tide lifts all ships: Developing the gifts and talents of all students. *Phi Delta Kappan*, 104-111.
- Resi, S. M., & Renzulli, J. S. (2004). Current research on the social and emotional development of gifted and talented students: Good news and future possibilities. *Psychology in the Schools*, 119- 130.
- Sak, U. (2010). *Üstün zekâlılar: Özellikleri Tanılanmaları ve Eğitimleri*. Ankara: Maya Akademi.

- Saranlı, A. G. (2011). *Üstün yetenekli çocukların ailelerine yönelik geliştirilen aile rehberliği programlarının etkinliğinin incelenmesi*. Ankara: Doktora tezi.
- Saranlı, A. G., ve Metin, N. (2012). Üstün yetenekli çocuklarda gözlenen sosyal- duygusal sorunlar. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 45(1), 139-163 .
- Satıl, E. (2011). *Yeni medya ve sosyalleşme*. Yüksek lisans tezi, Selçuk Üniversitesi, Konya.
- Söylemez, N. H. (2013). *Öğretmen adaylarının sosyal ağ sitesi kullanma durumuna göre sosyal beceri düzeylerinin incelenmesi*. Yüksek lisans tezi, Dicle Üniversitesi, Diyarbakır.
- Tekin, H. (2016). *Ortaokul Öğrencilerinin sosyal medyaa kullanımı ile algılanan insani değerlerinin incelenmesi*. Yüksek lisans tezi, Adıyaman Üniversitesi, Adıyaman.
- Tuğlu, B. (2017). *Ortaokul öğrencilerinin sosyal medyayı kullanım amaçları ve sosyal medya kullanımlarına ilişkin tutumları*. Yüksek lisans tezi, Sakarya Üniversitesi, Sakarya.
- Ulusoy, A., ve Bostancı, M. (2014). Çocuklarda sosyal medya kullanımı ve ebeveyn rolü. ., *The Journal of Academic Social Science Studies International Journal of Social Science* Doi number: [http://dx. doi. org/10.9761/JASSS2233](http://dx.doi.org/10.9761/JASSS2233), 559-572.
- URL 1 <http://www.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=27819> Türkiye Ulusal İstatistik Kurumu. (2018). Mart 13, 2019 tarihinde alındı
- URL 2 Türkiye Ulusal İstatistik Kurumu. (2013). Mart 13, 2019 tarihinde alındı, www.ogm.gov.tr/agaclar.htm 11 Mart 2003.
- URL 3 ÜSTÜN ZEKÂ, ÖZEL YETENEK VE KAYNAŞTIRMA. (2016). 12 10, 2018 tarihinde http://www.megep.meb.gov.tr/mte_program_modul/moduller/%C3%9Cst%C3%BCn%20Zek%C3%A2,%20%C3%96zel%20Yetenek%20ve%20Kayna%C5%9Ft%C4%B1rma.pdf adresinden alındı
- URL 4 TDK. (2018). 12 10, 2018 tarihinde <http://www.tdk.gov.tr>: http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&kelime=YETENEK adresinden alındı
- URL 5 Türkiye Ulusal İstatistik Kurumu. (2018). Mart 13, 2019 tarihinde alındı

- URL 6 *sosyalmedyakulubu*. (2013, Nisan 15). 12 10, 2018 tarihinde <http://sosyalmedyakulubu.com.tr>:
<http://sosyalmedyakulubu.com.tr/sosyalmedya/sosyal-medya-nedir.html>
adresinden alındı
- URL 7 http://www.tubitak.gov.tr/sites/default/files/tubitak_ik_yonetmeligi.pdf, Tubitak, (2018)
- URL 8 <https://www.bilimcag.com/nedir/web-1-0-2-0-3-0-nedirfarklari-nelerdir/> Mart 25, 2019 tarihinde alındı
- Uzamaz, F. (2000). *Sosyal beceri eğitiminin ergenlerin kişilerarası ilişki düzeylerine etkisi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Çukurova Üniversitesi, Adana.
- Uzbaş, A. (2003). *İlköğretim 4. ve 5. sınıflarda okuyan öğrencilerin sosyal becerileri ve okul uyumu ile depresyon düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Doktora tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.
- Uzun, M. (2004). *Üstün yetenekli çocuklar el kitabı*. İstanbul: Çocuk Vakfı Yayınları.
- Üstünel, H. (2008). *Üstün zekalı öğrencilerin pc oyun tercihlerinin akademik başarılarına etkileri*. Yüksek lisans tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Vural, Z. B., ve Bat, M. (2010). Yeni bir iletişim ortamı olarak sosyal medya: Ege üniversitesi iletişim fakültesi yönelik bir araştırma. *Journal of Yasar University*, 20(5), 3348-3382 .
- Webb, J. T., Gore, J. L., & Amend, E. R. (2007). A parent's guide to gifted children. *Great Potential Press, Inc.*
- Yurdakavuştu, Y. (2012). *İlköğretim öğrencilerinde duygusal zeka ve sosyal beceri düzeyleri*. Yüksek lisans tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.
- Yüksel, G., ve Baytemir, K. (2010). İlköğretim öğrencilerinin internet kullanım amaçları ile algıladıkları sosyal destek düzeylerinin incelenmesi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 8(1), 1-20
- Yükselgün, Y. (2008). *İlköğretim dördüncü ve beşinci sınıf öğrencilerinin internet kullanım durumlarına göre saldırganlık ve sosyal beceri düzeylerinin incelenmesi*. Yüksek lisans tezi, Osmangazi Üniversitesi, Eskişehir.

Ek 1. Anket formu

Sevgili Öğrenciler;

Bu çalışmada üstün yetenekli öğrencilerin sosyal beceri düzeyleri ile sosyal medya kullanım motivasyonları arasındaki ilişkiyi tespit etmek amaçlanmıştır. Bu sayfalardaki sorulara verilecek yanıtlar yüksek lisans tez çalışmasında veri toplama aracı olarak kullanılmak üzere hazırlanmıştır. Verilen bilgiler doğrultusunda analizler yapılacak ve önerilerde bulunulacaktır.

Araştırma sonuçları topluca değerlendirileceğinden **adınızı ve soyadınızı yazmanıza gerek yoktur.** Araştırmada toplanan veriler yalnızca bilimsel amaçla kullanılacaktır. Soruların tamamını eksiksiz ve içtenlikle cevaplandırmanız araştırma bulgularının güvenilirliği ve geçerliliği açısından önem taşımaktadır. Lütfen tüm soruları dikkatle okuyarak gerekli boşlukları doldurunuz. Sorularda size uygun gelen seçeneğin yanındaki kutuya (x) işareti koyunuz. Yardımcı olduğunuz ve içtenlikle yanıtladığınız için teşekkür ederim.

Araştırmacı
Teslime Nur ERVASA

Danışman
Dr. Öğr. Üyesi Rumiye ARSLAN

Amasya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü

1. **Okulunuz** : .....
2. **Sınıfınız** : ( ) 4. Sınıf ( ) 5. Sınıf ( ) 6. Sınıf ( ) 7. Sınıf ( ) 8. Sınıf
3. **Cinsiyetiniz** : ( ) Kız ( ) Erkek
4. **Kendiniz hariç kardeş sayınız** : ( ) 0 ( ) 1 ( ) 2 ( ) 3 ve üstü
5. **Ailenizin aylık geliri** : ( ) 0-2999 TL ( ) 3000-3999 TL ( ) 4000 ve üstü
6. **Anne ve babanızın birliktelik durumu nedir?**
( ) Birlikte yaşıyorlar ( ) Ayrı yaşıyorlar
7. **Anne babanın eğitim durumu nedir?**
Anne: ( ) okuma yazma bilmiyor ( ) ilkokul ( ) Ortaokul ( ) Lise ( ) Üniversite
Baba: ( ) okuma yazma bilmiyor ( ) ilkokul ( ) Ortaokul ( ) Lise ( ) Üniversite
8. **Anne Babanın mesleği nedir?**
Anne:
( ) Ev Hanım ( ) İşçi ( ) Çiftçi ( ) Memur ( ) Serbest Meslek ( ) Diğer(.....)
Baba:
( ) Çalışmıyor ( ) İşçi ( ) Çiftçi ( ) Memur ( ) Serbest Meslek ( ) Diğer (.....)
9. **Kaç yıldır bilgisayar kullanıyorsunuz?**
( ) 1 yıldan az ( ) 1-3 yıl arası ( ) 4 yıl ve üzeri
10. **Evinizde internet var mı ?**
( ) Evet var ( ) Hayır yok
11. **Kaç yıldır internet kullanıyorsunuz?**
( ) 1 yıldan az ( ) 1-3 yıl arası ( ) 4 yıl ve üzeri
12. **İnternete girdiğinizde günlük ortalama kaç saat zaman harcıyorsunuz?**
( ) 1 saatten az ( ) 1-3 saat ( ) 4 saat ve üzeri
13. **İnterneti kullanma amacınız nedir?**
( ) Haberleşme ( ) Araştırma yapmak
( ) İçerik paylaşmak ( ) Arkadaş edinmek
( ) Gündemi takip etmek ( ) Eğlenmek
( ) Blog yazmak ( ) Diğer (.....)
14. **İnternete daha çok hangi ortamlarda giriyorsunuz?**
( ) Evde ( ) Okulda ( ) İnternet kafede ( ) Her yerde

15. Sosyal medya sitelerinden hangisine üyesiniz? (Birden fazla seçeneği işaretleyebilirsiniz)

- Facebook Twitter Instagram
 Youtube WhatsApp Diğer(.....)
 Üye değilim.

16. Sosyal medyayı ne kadar süredir kullanıyorsunuz?

- 1 yıldan az 1-3 yıl arası 4 yıl ve üstü

17. Günlük kaç saat sosyal medya kullanıyorsunuz?

- 1 saatten az 1-3 saat 4 saat ve üzeri

18. Haftalık kaç saat sosyal medya kullanıyorsunuz?

- 2 saatten az 2-4 saat 5 saat ve üzeri

19. Sosyal ağları hangi sıklıkla kullanıyorsunuz?

- Her gün Haftada 3-4 gün Hafta sonları Ayda 1-2 gün

20. Size ait mobil iletişim aygıtları hangileridir?

- Tablet Akıllı telefon Mobil Aygıtım yok
 Diz üstü Bilgisayar(internet bağlantılı) Diğer (.....)

21. Sosyal medya sitelerine bağlanmak için en fazla hangi aracı kullanıyorsunuz?

- Tablet Akıllı telefon
 Diz üstü bilgisayar Masa üstü bilgisayar

22. Sosyal medyayı kullanma amacınız nedir?

- Paylaşımında bulunma [Fotoğraf, yazı, yer bildirim, müzik, video vb.]
 İletişim [Sohbet]
 Eğlence [Oyun oynama, müzik dinleme vb.]
 Başkalarını takip etme ve başkaları tarafından takip edilme
 Kendimi ifade etme
 Sosyalleşme [Gruplara katılma, arkadaş bulma]
 Bilgi kaynağı [Haber okuma, ödev yapma vb.]
 Vakit geçirme
 Gerçek dünyadan kaçış
 Diğer (Lütfen belirtiniz:.....)

23. Sosyal medya ile gereksinimlerinizi karşılamanızın sebepleri nelerdir?

- Hızlı olması İnteraktif olması Yaygın olarak kullanılması
 Yüz yüze görüşemediğim arkadaşlarıma ulaşmamı sağlaması
 Paylaşımına imkân sağlaması

24. Aktif olarak kullandığımız sosyal medya platformu sayısı kaçtır?

- 2 den az 2-4 arası 4 den fazla

25. En çok takip ettiğiniz sosyal medya platformu nedir ? Lütfen yazınız

.....

26. Facebook sosyal paylaşım sitesinde kaç arkadaşınız var?

- 0-50 51-100 101-200 201-500 501 ve daha fazla

27. Instagram profilinizde kaç takipçiniz var?

- 0-50 51-100 101-200 201-500 501 ve daha fazla

28. Twitter sosyal paylaşım sitesinde kaç takipçiniz var?

- 0-50 51-100 101-200 201-500 501 ve daha fazla

29. Sosyal medyanın herhangi bir aracında hesap/üyelik oluşturduktan sonra gerçek hayattaki sosyal çevrenizde değişim oldu mu?

- Gerçek hayattaki çevrem arttı Gerçek hayattaki çevrem azaldı
 Değişmedi

Ek 2 SOSYAL BECERİ ÖLÇEĞİ

Sevgili Öğrenciler,

Bu ölçek sosyala beceri düzeyini ölçmek amacıyla, günlük yaşantımızda ortaya koyduğumuz sosyal beceri davranışını içeren cümlelerden oluşmuştur. Aşağıdaki cümleleri dikkatli okuyunuz. Her bir cümle dört şıktan oluşmaktadır. Okuduğunuz cümle size hiç uygun gelmiyorsa 1'i, size biraz uygun geliyorsa 2'yi, genellikle uygun geliyorsa 3'ü, tamamen uygun geliyorsa 4'ü işaretleyiniz.

Anket Soruları	1 hiç	2 Bazen	3 Genelde	4 Tamamen
1. Grup içinde konuşmak istediğimde söz alırım.				
2. Grup içinde rahatlıkla konuşurum.				
3. Sınıfa yeni gelen bir arkadaşın yanına gidip tanışırım.				
4. Hoşlandığım insanlarla gidip yakınlık kurarım.				
5. Arkadaşlarıma beğendiğim özelliklerini söylerim.				
6. Arkadaşların hatalı yönlerini kendilerine söyler ve uyarırım.				
7. Gerekliğinde teşekkür etmeyi ihmal etmem.				
8. Ortamdan ayrılırken "iyi günler" demeyi unutmam.				
9. Grup içinde birtakım görevler alırım.				
10. Kırdığım ve üzdüğüm kişilerin gönlünü alırım.				
11. Derste anlamadığım yerleri öğretmenime sorarım.				
12. Doğru bildiğim konuları her yerde savunurum.				
13. Gördüğüm aksaklıkları ilgili kişilere bildiririm.				
14. Grup içinde yapılacak olan faaliyetlere ilişkin önerilerde bulunurum.				
15. Problemlerimi kendim halledemediğimde, yardım isterim.				
16. İlgi duyduğum sosyal faaliyetlere katılırım.				
17. Birbirini tanımayan arkadaşları tanıtırırım.				
18. Anlatılanları dikkatle dinlerim.				
19. Sınavdan iyi not alan arkadaşımı tebrik ederim.				
20. Derslerimi bitirince, eğlenecek birşeyler bulurum.				

Ek 3. Sosyal Medya Kullanım Motivasyonu Ölçeği

	Lütfen her bir önerme için bir seçenek işaretleyiniz.	Hiçbir Zaman	Bazen	Her Zaman
1	Sosyal Medyayı yeni arkadaş edinmek amacıyla kullanırım.			
2	Sosyal Medyayı üstün yetenekli arkadaşlarımla iletişim kurmak amacıyla kullanırım.			
3	Sosyal Medyayı akademik amaçla (ödevlerim, araştırmalarım, projelerim vs.) kullanırım.			
4	Sosyal Medyayı fotoğraf paylaşmak amacıyla kullanırım.			
5	Sosyal Medyayı video paylaşmak amacıyla kullanırım.			
6	Sosyal Medyayı müzik paylaşmak amacıyla kullanırım.			
7	Sosyal Medyayı anlık durum paylaşımı amacıyla kullanırım.			
8	Sosyal Medyayı ilgi duyduğum konularda fikir alışverişi amacıyla kullanırım.			
9	Sosyal Medyayı gündelik problemlerime çözüm bulmak amacıyla kullanırım.			
10	Sosyal Medyayı hayranı olduğum kişileri takip etmek amacıyla kullanırım.			
11	İnternete bağlanmamın en önemli sebebi sosyal medyaya girmektir.			
12	Sosyal Medyada kişisel bilgilerimi (yaşım, cinsiyetim, ikamet adresim vs.) paylaşıyorum.			
13	Sosyal Medyada özel bilgilerimin başkaları tarafından görülmesi beni rahatsız etmez.			
14	Sosyal Medya söz konusu olduğunda kendimi aktif / katılımcı bir kullanıcı olarak tanımlıyorum.			
15	Sosyal Medyayı kullanmamın yasaklanması benim için ciddi bir ceza olur.			

ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı Soyadı: Teslime Nur ERVASA

Doğum Yeri: Suluova

Doğum Tarihi: 26.05.1992

EĞİTİM DURUMU

Lisans Öğrenimi: Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sınıf Öğretmenliği Bölümü

Yüksek Lisans Öğrenimi: Amasya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sınıf Öğretmenliği Bölümü

Bildiği Yabancı Diller:

BİLİMSEL FAALİYETLER

- a) Ervasa, T. (2019). Üstün yetenekli öğrencilerde dijital medya kullanımı üzerine yapılan akademik çalışmaların incelenmesi. *Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(33) 425-440.

İŞ DENEYİMİ

2013-2014 eğitim öğretim yılı Mardin ili Nusaybin ilçesi Kuşkaya İlkokulu

2014-2015 eğitim öğretim yılı Mardin ili Nusaybin ilçesi Girmeli İlkokulu

2015-2016 eğitim öğretim yılı Tokat ili Erbaa ilçesi Evyaba İlkokulu

2016-2017 eğitim öğretim yılı Tokat ili Erbaa ilçesi Hacı Fatma Uslu İlkokulu

2017-2018 eğitim öğretim yılı Tokat ili Erbaa ilçesi Kuruçay İlkokulu

2018-2019 eğitim öğretim yılı Tokat ili Erbaa ilçesi Necip Fazıl Kısakürek İlkokulu

İLETİŞİM

E-posta Adresi : teslimeenur@gmail.com